

B
493.

MELECH EWJON.

Sammlung

biblisch-romantischer Gedichte u. Makamen, nach

Dr. L. A. Frankl's

Tragische Könige, Rachel etc.

in hebräischer Umdichtung von

SIMON BACHER.

Selbstverlag des Verfassers.

— Preis 1 fl. ö. W. —

BUDAPEST, 1881.

Druck von M. Burian, Marokkanerhaus.

~~XXXXXXXXXXXX~~

S. BAOTHEE,

1, 2, 3, 4, 5,

6, 7, 8, 9,

10, 11, 12, 13,

מלך אביון

וספורי שלמה

שירים מספרים קורות המלך שלמה, מעת
נגרש ממלכותו על ידי אשמדי ראש
השרים, אשר התחפש בתמונתו למלוך
תחתיו עד עת אשר שב לירשלים למות
על כסאו, ונקבר שם.

השירים האלה נוסדו

על דברי הו"ל במדרשים ואגדות ותרגומים
ונקבצו יחד מעורבים עם ספורי עמי קדם ע"י
המליץ Dr. L. A. Frankl בספרו *Tragische Könige*
ונעתקי ללשוני הקדושה
ועליהם נספחי עוד העתקות השירים, „Rahel“,
„Nach der Zerstörung“ etc., מהמליץ המהימם
הנ"ל להגדיל כביד לשונו הקדושה ולהאדירה,
ולהלהיב אהבתה בלב נעדי עמנו.

מ א ת

שמעון בדרך

בודאפעסט תרמ"א

אל תעזבני אדוני לפ"ק

Von dem Verfasser erschienen und sind durch denselben zu beziehen:

הויכין	Truerspiel in 4 Aufzügen, nach dem Deutschen des Dr. Ludw. Philippson, Wien 1860, 8. 168 S.	1 fl. ö. W.
נתן החכם	Uebersetzung von Lessing's „Nathan der Weise“. Drama in 5 Aufzügen. Wien 1 66, 8. 210 S.	1 fl. 50 fr.
יהי המלך	Festgedicht zur Krönung Sr. Majestät Franz Josef I. zum König von Ungarn, hebr. und ungarisch, Ofen 1867, 4. 48 S.	1 fl. ö. W.
מירות הארץ	Metrische Uebersetzung ung. Nationallieder im Versmaße des Originals, hebr. und ungarisch. Pest 1868, 12. 122 S.	50 fr.
בארות יצחק	Letzte Rede des sel. Pester Oberrabbiners Dr. W. A. Meisel, hebr. u. deutsch, Pest 1868	30 fr.
עצת שלום	Zur Eröffnung des ung. isr. Congresses, hebräisch und deutsch Ofen 1868, gr. 4.	30 fr.
תקנות	Hebräische Uebersetzung der Congress-Statuten. Ofen 1869, 4. 70 S.	50 fr.
קול יעקב	Synagogengebet für die glückliche Entbindung Ihrer Majestät der Königin, hebr., deutsch und ung., Ofen 1871, gr. 4.	30 fr.
תאניה	Elegie auf den Tod des Cultusministers Baron Josef Cótovs, hebr. und deutsch. Ofen 1871. gr. 4.	30 fr.
יום מלכנו	Zubelhymne zum 2. Dezember 1873, dem 25. Nabrestage des Regierungsantrittes Sr. Majestät, hebr., deutsch und ungarisch	30 fr.
נוה שלום	Festgedicht zur Eröffnung der 1. u. Landesrabbinerschule, Pest 1877, gr. 8. 18 S.	30 fr.
מצל מאש	Sammlung hebr. Gedichte I. Heft. Pest, 1879. g. 8. 96. S.	1 fl. ö. W.

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 493.

MELECH EWJON.

Sammlung

biblisch-romantischer Gedichte u. Makamen, nach

Dr. L. A. Frankl's

Tragische Könige, Rachel etc.

in hebräischer Umdichtung von

SIMON BACHER.

~~~~~
Selbstverlag des Verfassers.

—◆—
BUDAPEST, 1881.

Druck von Moritz Burian, Marokkanerhaus.

מלך אביון

וספור שלמה

שירים מספרים קורות המלך שלמה, מעת נגרש
ממלכותו על ידי אשמדי ראש השדים, אשר
התחפש בתמונתו למות תחתיו, עד עת אשר שב
לירשלים למות על כסאו, ונקבר שם.

השירים האלה נוסדו

על דברי הז"ל במדרשים ואגדות ותרגומים ונקבצו יחד
מעורבים עם ספירי עמי קדם ע"י המליץ Dr. L. A. Frankl
בספרו Tragische Könige ונעתקו ללשוננו הקדושה

ועליהם נספחו עוד העתקות השירים "Rahel" מהמליץ
המרומם „Nach der Zerstörung" etc., הנ"ל להנדיל כבור
לשוננו הקדושה ולהאדירה, ולהלהיב אחבתה בלב נערי עמנו

מ א ת

שמעון בברך

בודאפעסט תרמ"א

אל תעזבני אדוני לפ"ק

Der Sagenkreis, der den König Salomo umspinnt, hat sich im Laufe der Zeiten, bei den Persern und Arabern zu einer ganze Literatur herausgewachsen. Die mährchenhaften Erzählungen seiner Wunderthaten und seines tragischen Endes füllen ganze Bände. Bloss in der Bibliothek des Sultan Bajazed waren 360 derselben unter dem Tittel „Suleimaname“ befindlich, von denen nach Hammer-Purgstall 70 Foliobände noch vorhanden sind. Einige dieser Legenden würden auch in die agadischen Schriften aufgenommen, wie der Kampf mit Asmodai; (Gittin 68 a) die Abenteuer mit der Königin von Saba; (Targum Scheni zu Esther); wie auch andere Stellen, welche in Rappoport's Erech Millin und Aruch (Ed. Kohut) s. v. Asmodai verzeichnet sind.

Unter den neuzeitlichen Dichtern hat Dr. L. A. Frankl diesen Stoff zuerst in seinem Buche „Tragische Könige“ (Wien 1876) mit Glück und Geschick poetisch bearbeitet, und enthält das vorliegende Bändchen, auf 112 Seiten, die hebr. Übersetzung der in diesem Buche befindlichen Rhapsodie „Salomo“. — Der Rest des Bändchens enthält einige andere, von mir übersetzte Gedichte dieses Autors und sonstige hierzu gehörende Gelegenheitsgedichte.

Während meiner, beinahe vierzigjährigen schriftstellerischen Thätigkeit, bin ich bloss von dem Wunsche beseelt, für die Kenntniss und Verbreitung der hebräischen Sprache, dieses heiligsten Vermächtnisses unserer Väter und des Palladiums unseres Stammes, nach Kräften zu wirken, und in der heranwachsenden Generation, die Liebe und Verehrung für dieselbe zu erwecken. Von diesen Intentionen bin ich auch bei der Veröffentlichung dieser meiner Arbeit geleitet. — Wenn der angestrebte Zweck auch nur theilweise erreicht wird, so finde ich mich schon reichlich belohnt. Möge die Theilnahmen des Lesepublikums mir es ermöglichen, diesem Bändchen auch die Fortsetzung der Sammlung **מצל מצל** und das 2. Heft der Übertragung ungarischer Nationallieder zu lassen.

Budapest, im August 1881.

Der Verfasser.

העתק מכתבי אל השר סיר משה מונטיפיורי נ"

בע"ה מש"ק לפרשת מקץ, שמיני לימי הגובה צדיק כתמר יפרח
בארז בלבנון ישנא לפ"ק.

מכנף הארץ זמירוח אשמיע, אל השר הנכבד והמרוצם אשר בינינו יופיע
כשום כגבורתו אשר קויו ישלח, לכל קלוי תגל ופיני כאיו ישמח. ה"ה השר הלידיק
סיר משה מונטיפיורי בר"ע. — די יהיה וישמרהו, אך ימים ישעיהו, לבלות לארץ
הקדושה כפעם שמינית יזכהו, ועד מלאה ועשרים שנה, שובנו לליון יחזה כרכנה.

לדוני השר הרם והנכבד!

היום ביום האחרון לחג השושנים, בעת יאירו הנרות אור יקרות
ונעים, לזכרון הנדיבים והטהורים, אחילי לע כגבורים, אשר חרטו נפשם וחיטם, להושיע
עמונו בעת לרשם. ילאחי גם אנוכי ונחננו אי עשתנו, לבוא לפניך השר בנחב
אלבנסי, כי אמה לדוני הנדיב כאחד השושנים בזמננו; — פעמים רבות
הושעתנו בלרותינו. הללחנו באלוקותינו, בעמדך נגד ארבינו, ועוד יודך נעויה בחסדך
לבונו, וכשאי אלקים אמה בחוכינו.

לא אכזיר אמרים, ולא אכפיל הדברים, אשר כבר פעמים ושש לפני אדוני השר
ברכתי, בעת בשם החברות וחברת הש"ס מכתבי תהלה וחודה לך ברכתי. — וגם בהיותך
בעיר הקדש בנחב עמי החללת הפרת הירי, שירי „עלות מורחוק" אשר לכבודך
נדפסה, בעת נפשך כפעם השביעית לבלות לליון בלחה, ולעזרת אחיך הנדבאים לחברותיה
רגלך עלתה. — הדפסתי שיר זה מחדש בספרי „הלל מאש", בעזרת לורי ובואלי אשר
מחשעו לא אחיאש. ואשלחהו עמה לאדוני למנחה לימי הנובה. ולקחת אוחו דלון
אחנן בחתן חקה. גם עקעעמפלחר אחד מוספרי הנשאים. אשלח להיות למשמרת בבית
מעפח הספרים, אשר הכין לדוני השר בעד לוודי התורה, אשר באהל „משה ויהודית"
יוגם וליה יהגו כחבורה, שם יקחו מלדקתו לחם לאכול ונגד ללבוש משה ובסא שלחן
ואנורה. אוסף גם קפר אחד על האגרות אשר חנר בני הרב מוה' בנימין זאב כ"י,
מורה בבית מדרש הרבנים, כי עערת זקנים בני נים ומפארת אבות הננים.

עוד שאלה אמה אנוכי שואל משפעת חסדו הרמה, כי כדלתו כן ענותו לכן
ההללו כל נשמה. הנה אוליא עמה לאור ספרי מלך ארין ון וסורי שלמה
אשר חלק ומנו דרפס ג"כ בהחללה אולם שלא בנקוונו, המסכים רבים כאבדו, ובס
דרפוס נהיו הרבה שבועים; לכן שמעתי לקול ירידי אשר בנחבס ומקשים, להרפס
שירים אלה קבולים יחד בספר. וכעלמס כן עשיית בעזרת הנותן לכנס לירי
אמרי שפר. לועים אלל מכתבי זה לרובא איזה בליונים, ואחלי יעזרכי תאל הנותן כח

תכן השירים וזמן חבורם.

76	הניתן זמירות	מלך אביון (תרל"ט)	
78	הנמלה —		
80	מלך הנחשים	1	המרידה במלכות
82	הילק	8	שלמית
86	מלכת שבא	12	המניסה
101	הנחלה	14	החיש
103	הדג	17	הצורף
105	מלאך המות	22	הגן
109	ארמון היהלום	21	עשה הסלים
111	כסא שלמה (תרכ"א)	27	אשמדי
	רחל (תר"ד)	30	קהלת
115	קבורת רחל	36	משלים
120	יוסף במדבר	40	ספירים
126	המלכת שאול	43	המת
134	ההולכים בגולה	46	הבישורה
138	קול נחמה	48	הקבורה
			ספורי שלמה (תר"מ)
195	תהלת רחל (תרי"ט)	55	הקדמה
149	רצפה בת איה (תרכ"א)	56	כסא שלמה
152	אם המבכה (תרכ"ב)	60	המלחמה עם השדים
153	מומור לקוראנדא ת"כ	65	השטן במאסרים
161	מומור תהלה (ת"ר"ם)	71	שלוש רוחות
165	היהודי והשחורים	73	רוח הקדים
159	אחיי החרבן ת"רכ"א	75	ריב החיות
176	ברכת תודה (תרמ"א)		

מלך אביון

I.

המרידה במלכות.

השפת ליל, מאפל עבים,
על ציון הבנויה: —
עיר הקדש, חומותיה
פגדר הדהויה; —
בחדר עניה היא כבת מלך
במעיל זהב עטויה,
ועל הקברים שוממה תשב,
תחרש — תחשוב מחשבות. —

היכל קדש, הורו פנה,
לא יציין למרחקים;
מאז לא יופיע אורו;
אפל בו מחשכים; —
רק פרגע, מהלוניו,
קני זחר מפכים;
רצים שבים, — חיש פחוזים —
ביום זעם, מבין עבות.

רוח ירעיש ראשי תמרים,
ענפיהם ירעימו, —
צעדות אנשים בין העפאים, —
באשמרת השכימו;
בלאט ילכו חרשים, אלמים,
עיניהם ירימו, —
שם מהיכל פחזון
חרדת קדש בלבבות, —

שקט סביב, אך מעברי
גחל קדרון שאון,
מנבנוגי הר היותים
נשמע קול תמהון; —
יתאסר העם בהמלה,
כשילג ביום קפאון, —
ישו אונם, לאחד מדבר
דבריו חצים, להבות, —

„אי הימים גם ישבנו
באחלי המבטחים!
„מדז עד באר שבע שלום,
„ושלום על הפתחים,
„איש מול גפנו ותאנתו
„בצל זיתים ופרחים, —
„אי הימים, טוב ראינו,
„ועתה רק אבחת חרבות!“

"ראו המלך, שֶׁעָרוּ לָבָן
"בְּהֵתָה עֵין חֶכְמָתוֹ ;
"רַפְּתָה יָדוֹ אֵיךָ גְּמֻלוֹ
"נֹשְׂאֵי הוֹן שִׁפְעָתוֹ ? —
"אֵי הָאֲנִיּוֹת ? אֵי זֶהב אוֹפִיר ?
"עֲנִיּוֹת בְּמַדִּינָתוֹ : — —
"תַּחַת שִׁפְעָה — אָפֶס, אָפֶע,
"תַּחַת שְׁנֵהב — סֶחֶבּוֹת. —"

"חֲבָאוּ יַחַד, שׁוֹעִים, נְדִיבִים,
"גִּרְשׁוּ מֵאַרְצוֹתָיו ;
"אֵין אִישׁ חֶפְשִׁי, עֲבָדִים בְּלָכֶם
"נֹשְׂאֵי עוֹל סְבֻלוֹתָיו,
"רֹאשׁ יָרִימוּ, אֲנָשֵׁי רִשְׁעָה,
"אֵין מִשְׁפָּט בְּאַרְמְנוֹתָיו ;
"עַל מַעֲלוֹת בְּסֵאוֹ הָאֲרִיּוֹת
"גַּם הֵם זֹאבֵי עַרְבוֹת. —"

אֲחֲרָיו שָׁנִי — "אֵי הַמֶּלֶךְ ?
"שִׁאֲלוּ אֶלְפֵי נָשָׁיו ;
"הֵן תִּגְדְּנָה, מַה פִּעֲשָׁהוּ ; —
"אֵיךָ חֵיל פָּרָשָׁיו ?
"נֹשְׂאֵי שְׁלֹטִים וְכֹבְעֵי זָהָב, —
"רוּחַ אוֹתָם נָשֵׁב : —
"גְּדוּדֵי חָמָס פּוֹשְׁטִים יָדָם,
"וְעוֹד וְכִבִּיד עוֹל בְּמַקְבּוֹת. —"

„כָּל הָעַם רַק נוֹשְׂאֵי סִבְלוֹ,
רָדְיוֹ שׁוֹטְרֵי רַבִּים,
„בְּאוֹפְנֵי עֲגֵלָה שָׂרֵי מַסִּים
„בְּבִתְנֵינוּ מַסָּבִים; —
„הוּא בְּשׁוֹטִים וּבְנוֹ אֲתָרְיוֹ
„יִיִּסְרֵנוּ בְּעֵקֶרְבַּיִם;
„הוּא לֹא יָחוּס, וּבְנוֹ יֹאמֵר:
„מִתְנִי מִמֶּתְנֵי עֲבוֹת. —”

עַם הַנְּקֻץ יִחְגֹּר חַמּוֹת,
לְקוֹל אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים,
שֶׁעֲשֵׂת שְׂאוֹנָם כְּגֵלִים שׁוֹטְפִים
מִמּוֹרֵד הַהָרִים, — —
הַרְבוֹת שְׁלוֹפוֹת, הַנִּיתִים שְׁלוּחֹת.
„קוֹמוּ לְכוּ הַגְּבָרִים!”
קוֹלָם רַעַם, עֵינָם לַחַמַּי,
בְּרָקִים נוֹצְצִים מִרְבּוֹת. —

לְקוֹל הַהִמָּלָה יִפְתַּח פִּיהוּ
זֶקֶן: — „הַחֲשׂוּ דַמּוֹ!” —
„בְּמִשִּׁיחַ אֵל יָד אֵל תִּגְעוּ,
„הַמֵּת שְׂוֹא תַהוֹמוֹ: —
„הוּא הַחֶכֶם, הוּא כֹל יָכוֹל,
„וְאֵיךְ נִגְדוֹ תִתְקוֹמְמוֹ?
„מִכָּל מַלְכֵי מוֹרְדָה, מְעַרְבֵי,
„מִנְחוֹת שֵׁי לוֹ מִקְרָבוֹת. —”

נָא הַשְׁמְרוּ לְנַפְשׁוֹתֵיכֶם,
שְׁמְעוּ נָא הַחֹרִים!
אַל תִּתְּנֶנּוּ בּוֹ, פֶּן תִּשְׁפְּכוּ
דָּם לְפָנֶיכֶם בְּיַאֲרִים,
סָבִיב לְמַטָּתוֹ הֲלֹא עוֹמְדִים
שְׂשִׁים הַגְּבוּרִים; — —
שׁוֹמְרֵי מַפְחַד בְּלֵילוֹת,
חֲרִבוֹתֶם אֲרוֹכוֹת, רַחֲבוֹת". —

הוּא הַשְׁלִישׁ עַל קְצוֹת אֲרֶץ,
כִּי בְּדָוִד טָבַעַת;
אֲשֶׁר תִּכְנֶנֶּע הַכּל תַּחְתּוֹ
מֵאֲרֵי עַד תּוֹלְעַת,
גַּם כָּל רוּחוֹת מַטֶּה מַעֲלָה,
אֲזֶנֶן לוֹ נִרְצַעַת,
לְקַסֵּם טַבַּעְתּוֹ תִּשְׁמַעְנָה,
לְקוֹלוֹ רַצוֹת שְׁבוֹת". —

סִקְלוּ! תִּפְשׁוּ! תִּלְוְהוּ! יִצְעַק
דְּמוֹן עִם הַנְּאֻסִים,
כִּי הוּא שׁוֹאֵל אוֹב, יִדְעוּנִי,
וּמַעֲשֵׂהוּ כְּשָׂפִים; —
חִפְשׁוּ נָא בְּבִגְדֵי, תִּמְצְאוּ
נִהְבָּאִים הַתְּרַפִּים!
אֲחֲרָיו יַעֲנֶה אִישׁ נִבְהָ שְׂכָם,
פִּי פְּאוֹפֵן מִרַחֲבוֹת.

כִּהְיֶה חֲגוֹר בְּאַפּוֹר בְּבוֹדוֹ
וְעַל רֹאשׁוֹ מִגְבָּעַת : —
"שְׂדֵי יִקְצוֹת, כִּי הַמֶּלֶךְ
יִכְעִסוּ רֹב פְּעַם : —
"מִמִּזְבַּח אֵל יִרְחִיק צַעְדָּיו,
יִקְטִיר לְמַרְשַׁעַת ;
"אֲשֵׁרוֹתֶיהָ עַל הַבָּמוֹת,
"בְּתַבְנִית הַיְכָל מִחֶטְבוֹת. —"

"נַפְּו לְכַבֹּד, הַמִּזֵּן פְּלִגְשָׁיו,
"מֵעַם הַצְּדוּקִים ;
"עֵמֶן יִקְטִיר לְאֱלֹהֵיהֶן,
"וְלִשְׁקוּץ עֲמוּנִים,
"לְמֶלֶךְ, מִלְּכֹוֹם, כְּמוֹשׁ וְעִשְׂתוֹרַת,
"יִזְבַּח הַמוֹנִים, הַמוֹנִים : —
"אוֹלָם כְּהִיכֹל אֵל לֹא יִקְרִיב
"לֹא נְדָרִים וְגַם לֹא נְדָבוֹת. —"

"הַדָּבָר בְּקָדְשׁוֹ אֱלֹהִים לָנוּ :
"עֲמִי לָכוּ בְּתוֹרַתִּי ;
"אִם תִּזְכְּרוּ שֵׁם אֵל אַחֵר,
"אֲעִיר עֲלֵיכֶם חַמְתִּי ;
"לְמִשְׁלַל תַּהְדוּי בֵּין הָעַמִּים,
"תִּגְדָּרְשׁוּ מֵאַדְמַתִּי !"
"אוֹי ! וְאַבּוֹי ! מָה אַחֲרִיתֵנוּ"
"מֵעֵינָיו דְּמָעוֹת זָבוֹת. —"

כְּשׁוֹפֵךְ זֶפֶת לַמְדוּרַת אָח,
דִּבְרֵיו בְּלֵב הָאֲנָשִׁים;
"קוֹמוּ! גַּעֲלָה בְּחַצִּים וְקִשְׁתָּ,
"הִתְאָזְרוּ הַחֲלָשִׁים!
"וּבְבִשְׂיָלִים וּבְקִרְדָּמוֹת,
"נִגְדַע פִּסְאוֹ חָשִׁים;
"בְּשֵׁם אֱלֹהֵינוּ נַעַז נִדְגוּל
"קוֹמוּ רְאֵשֵׁי הָאֲבוֹת!" —

מִהֵר זִיתִים יִרְדּוּ לִוְחָמִים,
מִקְדָּרוֹן צִיּוֹנָה;
הֵד הַצֶּעֳקוֹת: "רַד מִכֶּסֶּאֶךָ!"
עוֹלָה הָאֲרֻמוֹנָה;
קִיץ לְכַבוֹד הַמֶּלֶךְ, יָנוּם, —
גַּע וְנָד בְּאַהֲרֻנָה, —
נִגְרָשׁ שֶׁל מַה מִּמְלֻכּוֹתוֹ,
בְּפִתְחֵים שׁוֹאֵל גְּדֵבוֹת, —

II.

שְׁלֵמוֹת.

בְּבֵית יַעַר הַלְּבָנוֹן לֵיל גֵּיל וְעֵדָנִים.
שֵׁם אֱלֹהֵי לְפִידִים יִפְּצוּ נְהָרָה.
שֵׁם נָעַם וְתַעֲנוּגֵי אֶהְבָּה מְאֹדָה.
לְחַג חַג עֲשֹׁת־וֹרֵת, אֱלֹהֵי צִדוֹנִים. —

בְּאוֹלָם הָאֶרְמוֹן מִי בֵּיר לְמִקְרָה,
מְעֻרְוֹגוֹת פְּרָחִים יִזְלוּ בְּשָׁמַיִם שׁוֹנִים;
מִזֶּר וּצְרֵי עֹבֵר — תִּפְּחוּ רִמּוֹנִים,
וְעַמּוּדֵי אֲרָזִים יִשְׁתַּרְגּוּ לְאַשְׁרָה. —

וּמִמְרוֹם הָאוֹלָם בֵּין הָעַמּוּדִים,
צֶלֶם הָעֲשֹׁת־וֹרֵת — בְּיָפִיָּה נֹצְצָת;
עַל מִצְחָהּ פּוֹקֵב — בְּעֵינֶיהָ קוֹרֶצֶת
וְכָל בְּרִדָּה לָהּ תִּכְרַע — הַלְּבָבוֹת לְכוֹדִים.

קוֹל הַצּוֹצְרוֹת כְּסָה, בְּלִבוֹשׁ שִׁשׁוֹת־כֶּלֶת
יָבוֹא הַמְּלָךְ, הוֹד עֲדִיו טַבַּעַת;
בְּהִילָל בֶּן שֹׁחַר אֹזֶר סְבִיבָה מוֹפְעַת,
וּבֵין מְחַלְפוֹת רֵאשׁוֹ, שׁוֹשֵׁן וְהַבְּצֻלָּת. —

וְאִשָּׁה הִיפָּה מְנַשֵּׂי הַמְצָרִיּוֹת
הַתְּעוּדָה עַל הַמַּסְתָּן, לְקַרְאָתוֹ עָפָה,
תְּלַת־לַיִם שְׁחֹרִים עַל רֵאשִׁיה בְּמַעֲטָפָה,
רִשְׁפֵי אִישׁוּנֶיהָ — בְּהֶרֶב פִּיפּוּיֹת.

הַתְּרַפֵּק עַל זְרוּעֵיו, וְהוּא אָסוּר בְּזִיקוֹת,
נוֹצְצוֹת מֵעֵינֶיהָ בְּחִיזוֹ שָׁמַיִם;
וְנִעְרוֹת פּוֹשִׁיּוֹת, לְבוֹשׁוֹת רְקֻמָּתַיִם,
בְּזִמְרוֹת עֲדָנִים גִּיל חֶשְׁקוֹ מִמַּתִּיקוֹת.

בֵּין הָעַמּוּדִים, לְכַבּוֹד הָעֲשֵׂתוֹרָת
בְּמַחְתּוֹת בְּסֶפֶף בּוֹעֲרִים וְלוֹחֲשִׁים גְּחָלִים,
וְלִקְוֹל לְחֲשִׂי קֶסְמִים — לְבוֹנֵהוּאֶהֱלִים,
יְדֵי הַכְּהֻנִּיּוֹת מְפֹזְרוֹת עַל הַקְּטוֹרֶת.

מְעֻרְגוֹת הָאֶהֱבָה יִקְטְפוּ מִחֲמַדִּים
הַמְּלֶךְ וְיִפְתּוּ; מְגִדִים וְדוֹדָאִים, —
אוֹרְגוֹת שְׁפָתֶיהָ יִרְעוֹת מַעֲשֵׂי הַלְּאִים,
מִדְּבָרָה מְשִׁי — מְלִיחַ מְרַבְּדִים.

"חֲמוּנְקֵי יִרְבִּיךְ סוּגִים בְּשׁוֹשְׁנִים,
— "חֵן וְנֶעֱם מְלֵאתָ, כְּתָמָר עַל־יָמִים;
"כְּתוּרֵי הַזֶּהָב גָּאוּ הַלְּחִים
"וְרִיחַ שְׁפָתֶיךָ כְּתַפּוּחֵי מַעֲדָנִים. —"

וְהוּא תַצְפֵּצֵף בְּחֹלָה; אֲנוּכֵי שְׁחַרְחֹרֶת
"מִכֹּל בְּנוֹת אֶרֶץ הַשְּׁחֹרָה וְתַנְאוּהָ
"גִרְדֵי גֵתָן רִיחוֹ, דְּגוּלָּה מִרְבָּבָה,
"לְכֹה, גֵרוּה דְיָדִים, עַד רֹאשׁ הָאֲשִׁמוּרָתוֹ!"

"" כְּפִלָּה הַרְמוֹן אֲדַמְדָּמוֹת שְׁפִתֶיךָ,
"" לוֹהֵט עַפְעָפֶךָ כְּאֵשׁ בּוֹעֵרָה לְעַמֹּתִי;
"" שְׁעָרֶיךָ רֶשֶׁת מִשִּׁי, לְצוֹרֵד אֶהְבֵּתִי,
"" מִכֹּל הַעֲלָמוֹת — אֶרְעָה גִדְיוֹתֶיךָ. — ""

"" יָדֶיךָ בְּגַחְלִים בְּמַחְתּוֹת הַעֲשִׂתוֹרָתָה,
"" עֲזָה מִמֵּנֹת אֶהְבֵּתִי בְּלִבִּי,
"" וְלוֹ בְּאִמִּין תִּאָּוֶתֶךָ תִּשְׁסַעֲנִי כְּלִבֵּיא
"" וְאֵשׁ זְרוּעוֹתֶיךָ תֹאכְלֵנִי בְּנְעוּרָתָה. — ""

"" כְּמַעֲיֵן חַיִּים בְּשָׂרְב גִּפְגֵּךְ תִּרְוֵנִי,
"" אֲשַׁחֵט אֶל כְּפִי אֲשִׁכּוּלִי הָעֵגְבִים;
"" אֲשִׁתָּה מִכּוּסֶיךָ, אֲשַׁתְּכַר בְּאֶהָבִים,
"" וְלוֹ גְבִיעֶיךָ קִבְרִי, וְנִטְפֵי מוֹת יֵינִי. ""

ראשָׁה עַל שְׂמָאלוֹ יָרְדָה אֶל כְּפִיו
יַעֲרַת הָעֵדָנִים, עַד תִּכְבֶּה גַחְלָתוֹ;
יִשְׁכַּח שְׂרָבִיטוֹ, מְלַכּוֹתוֹ, מִמִּשְׁלָתוֹ,
יֵישֵׁן — וְתִרְדָּמָה נּוֹפְלָה עַל עַפְעָפִיו.

מִגֵּנַת הַבֵּיתָן צִלְצוּל כְּנֹרִים,
זְמִיר נְעָרִים וְנְעֻרוֹת וְקוֹל מְשׁוֹרְרִים בְּמִקְהֵלָה;
תִּתְעוֹרֵר מִשְׁנֵתָה מִצָּרִית הַעֲצֵלָה,
לְקוֹל הַכּוֹשִׁיּוֹת וּמְנַגְּנֵי מְזֻמָּרִים. —

בְּאֵנַת נַפְשָׁה תֹאמַר : "אֲנִסָּה הַפַּעַם
"עוֹז מְלֶךְ הַגְּבוּר מִכָּל אֲנָשֵׁי צְבָאוֹ,"
— — — תִּשְׁלֹךְ הַטְּבַעַת מֵעַל אֶצְבְּעוֹ ;
— פִּתְאוֹם תִּתְקוּמָם סְעֵרַת הַמָּה וְזַעַם.

הִיל צְבָא הַרוּחוֹת לְטַבְעַת נִכְבְּשִׁים,
פּוֹרְצִים מִכָּל עֵבֶר, גָּתְקוּ אֲסִירֵיהֶם,
— יִתְפַּעֵם הַמְּלֶךְ לְקוֹל הַמְּלוֹתֵיהֶם,
וַיִּשְׁאַל בְּהִקְיָצוֹ : "הֲאֵם לֹחֲמִים נִגְשִׁים?"

וְהִיא תַעֲנֶה : "קוֹל זֶה שֶׁעֲשֵׂת הַגְּבוּרִים,
"נֹשְׂאֵי שְׁלֹטֵי זָהָב, סְבִיב מִשְׁתָּדָה ;
"מֵאוֹרְבִים בְּאַפְלָה יִשְׁמְרוּ מְנוּחָתְךָ,
— "כִּנּוּסוֹ, כְּאִשֶּׁר תַּעֲשִׂינָה הַדְּבוּרִים.

"שׁוּבֵי שְׁלֵמִית ! אֵל נִירָא מִמְּחוּמָּה,
"מִי זֶה בָּא לְהַחְרִיד תַּעֲנוּגֵי הָעֶדְנִים?"
— — — נְצוּצִים בְּאִשׁוֹנוֹ, וְלִבּוֹת שְׁנֵאָנִים,
— שְׁנִית עַל שְׂמָאלוֹ תִישָׁגְחוּ בְּתַרְדְּמָה.

III.

הַמְנוּסָה.

עַל גְּדוֹת הַיַּרְדֵּן, לַיָּם עֲרֵבָה תּוֹצְאוֹתָיו,
אִישׁ זָקֵן יִמְהַר בְּחַפְזוֹן צְעֵדוֹתָיו,
כָּנֶס מִפְּנֵי רוּחָהּ יִתְחַפֵּשׂ בְּשִׂמְלוֹתָיו,
שָׂרֵב יִכֶּה רֹאשׁוֹ — וְעַל מִתְּנֵיו עוֹר שָׁחַל.

תִּימְנָה, לַיָּם הַמַּלְחָה, יִכּוֹנֵן פְּעָמָיו,
כְּפוֹפָה קוֹמְתוֹ, כְּאִישׁ הַתְּפָרְדוּ עֲצָמָיו,
אֶדְ עֵינָיו תִּהְלֶנָּה, מִרוֹמְמוֹת זְמָמָיו,
נִכְחוּ יַלְדֵי, לְשִׁתוֹת בְּהִרְדָּ מִנְחָל.

מִהַרְרֵי מוֹאָב לַגְּדוֹת יָם הָעֲרֵבָה
נָשָׂר יִפְרוֹשׂ בְּנַפְיֹו, יַעוֹף לְרַחֲבָהּ,
יִתְרוֹמֵם שְׂמִימָה — אֶדְ כְּפִשְׁתָּהּ כְּבָהּ
מֵת יִפּוֹל — בְּמֵי הַיָּם אֲבֵרוֹתָיו יִקּוֹנְנוּ.

נִשְׁעַן עַל שִׁבְמוֹ, הָאִישׁ יִפְנֶה פָּנָיו; —
"פֶּה תִשָּׁכַב בְּמַעֲצָבָה — נִתְפָּשׂ בְּנֶגֶב; —
"אֲחֻרֵיךָ הַנְּשָׂר! אִין נוֹרֵד כְּנֶתָה,
"בְּמוֹנֵי בְּמוֹדָה, גּוֹרֵל אַחַד לְשִׁנֵּי גֵנוּ". —

"מִלְפָּנִים הָאֵיצוּ בַחֲצֹרֹת אַרְמוֹנִי,
"הִיל שָׁרִים וּמְלָכִים לַעֲשׂוֹת כְּרָצוֹנִי,
"בְּשִׂדִים, כְּמִלְאָכִים, לִי אָמְרוּ, "בִּי אֲדוֹנִי!"
"עֲמֻרֹת נִשְׂא רֹאשִׁי — וְאִי אָנָּה אֲנִי חָנוּהוּ. —"

"עוֹד לֹא לְמִדְתִּי, פְּשׁוּט יָדֵי כְּבִקְשָׁה,
"בְּעַד מְלוֹן וּפְתוּתֵי לֶחֶם יָבֵשׁ קִשָּׁה,
"אֲשֶׁר נִפְשׁ הַכְּלָבִים, בְּשִׁבְעֵם נְטִישָׁה; —
"וְאֲנֹכִי לְרַעְבוֹנִי בְּתוֹדַת לֵב אֶבְלָעֵנּוּהוּ. —"

"לֹא נִשְׁאַרְהָ לִּי בְּעֵנְיִי רַק הַמִּשְׁעָנָה,
"אֲשֶׁר כְּצִדֵי הָאָרוֹן הִיְתָה נִצְפָּנָה,
"חֲטוּר לְקַח עִמּוֹ כְּצִנְהָ מְגוֹנָנָה,
"אָדָם נִגְרַשׁ מֵעֵדֶן — מֵעַץ הַחַיִּים."

"בְּמִטָּה זֶה מִשָּׁה יָם גָּזַר לְגִזְרִים,
"מִצֹּר הוֹצִיא מִים, כְּבִטְאוֹ בְּדָבָרִים;
"גְּמַל צִיָּץ וּשְׂקָדִים, הַדְּשִׁים לְבָקָרִים,
"מִטָּה זֶה מִשְׁעָנָתִי, בְּנוֹסֵי מִירְשָׁתִּי לִּים."

"יְמֵי פְּלָאִים עָבְרוּ, לֹא יִצְיָן עוֹד פְּרָחִים,
"עָלוּ אֲשַׁעֵן, בְּעַת אַדְרוּשׁ עַל פְּתָהִים,
"וְעַד אֲמָצָא מְקוֹם קָבֵר בֵּין שִׁיחִים וְחוֹחִים,
"יְלוֹנִי — בָּא לִילָה — אִי מְקוֹם לָנוּחַ ? !"

עֵינַי יפול ארצה משכבו צאֵלים,
אֲבָנִים מְרֹאשׁוֹתָיו אֵדָּ לֹא יוֹרְדִים עוֹלָם,
מִלְּאֲבִים בְּחִלּוּמוֹ כָּעַל יוֹשֵׁב אֲהָלִים,
בְּנוֹסוֹ מִפְּדָן — נֶס מִשְׁלֹמֹה הַרְוֵתָּ.

IV.

הַחֲרִישׁ

שָׁם יַפְעִלוּ בְּנֵרוֹן וּבְאֵתִים, הַרְשִׁים,
יִשְׂאוּ עַל שִׁבְמָם, הַקּוֹרוֹת וְהַקְּרָשִׁים,
בְּזַעַת אִפְיָהֶם וַעֲמְלוֹ הָאֲנָשִׁים,
מִבְּקָר עַד עֶרֶב, בְּקִרְרָתִים בְּמִקְבוֹתַי. —

בִּידוֹ תִמְחַנְגָּה, יְמוֹרֵד רֹאשׁ הַבּוֹנִים,
לְתַקְרוֹת וְאוֹלָמִים, עֲצֵי בְרוֹשִׁים וְאַלּוֹנִים. —
לְבֵיתוֹ יִקְרַב זֶקֶן, בְּמַתְנֵיוֹ אֵין אוֹנִים: — —
"סִפְחֵנִי לְמִלְאֲכָתְךָ, אוֹכַל לֶחֶם גְּדֵבּוֹתַי!" —

""שֶׁב עִמִּי בְּשִׁבִיר, לְשֹׂאת מַעֲמֹסוֹת,
""עֲצֵי יַעַר מִחֲטָבִים, לְסָפִים וְלִדְלֹתוֹת,
""תִּמְשׁוֹדַי עַל עֲגָלוֹתַי, עֲמוּדֵי הַשְּׂתוֹת! — ""
הַכֹּל יַעֲשֶׂה הַזֶּקֶן, מֵחֵר בְּלֵי תְלוּנָה.

לו תקל המלאכה, בִּזְכְּרוּ הַיָּמִים,
כִּרְתוּ מִלְּבָנוֹן, צְדוּנִים הַחֲכָמִים,
שְׂקָמִים וְאַרְזִים, לְבַנְיָנִים הָרָמִים, —
הַמְקַדְּשׁ וְהָאַרְמוֹן, בְּהַשְׁכֵּל וּבַת בּוֹנָה. —

לו תקל בפלים, בִּזְכְּרוּ בְּדַמְיוֹנוֹ,
הַלְיָלָה בּוֹ בָנוּ חֵישׁ עֲשֵׂי רְצוֹנוֹ,
לְהַמּוֹן הַבָּאִים, לְרֵאוֹת הַדֶּרֶת גָּאוֹנוֹ;
בְּתַדְמַר הָאַרְמוֹנִים, לְכַבוֹד וּלְתַפְאֵרֶת. —

מִנְשָׂא עַד נִשְׂא וַחֲשׂוֹב מִחֲשָׁבוֹת,
לְתֹאֵר בְּמַגֵּרְתּוֹ וְזֵיוֹת מִחֲטָבוֹת,
בְּכַרְחֵי פְקוּעִים, לְתַבְּנִית הַיָּכֵל שְׁוֹת;
פְּטוּרֵי צְעִים וְרַמּוֹנִים יִתְקַן בְּזֶרֶת. —

לְאוֹר הַבּוֹקֵר יָבֹא, רֵאשׁ הַבְּנָאִים,
וַיָּשׁוּב לְהַתְּפִלָּא, עַל שְׂרָשְׁרוֹת הַחֲלָאִים,
עֲצֵי חֲרֻשֶׁת בְּאַלְהָהּ, מִפּוֹ מְסָלָאִים, —
וַיִּשְׁאַל "מִי הָאֵמֶן אֲשֶׁר עָשָׂה הַדְּבָרִים?"

וַיִּסְפֵּר אַחַר הַשּׁוֹמְרִים בְּחִלְחָלָה:
"דְּבָרִים גְּפִלָּאִים רָאִיתִי הַלְיָלָה,
"כִּי שָׁבִיר הַזִּקֵּן, בְּהַמְיָה וְרוֹב הַמְלָה,
עָשָׂה עַד אוֹר בּוֹקֵר הַחֲפָצִים הַיִּקְרִים".

”הֲרָדָה חֲרָדָתִי, סָבִיבִי לַיִל דְּמִיָּה,
”וְהוּא זְמִירוֹת וְרוֹת שֶׁר בְּלִשׁוֹן נִכְרָה,
”עֵינָיו, כְּעֵין אִשָּׁף וּמְנַחֵשׁ צִפְיָה,
”עַת תִּכַּן בְּמַחֲוֶנְהָ בְּשֶׁרֶד מֵעֵשָׂהוּ.” —

הָאֵמֶן יִשְׁתּוּמֵם, בְּשִׁמְעוֹ הַדְּבָרִים,
כִּי יֵרָאֶה הַזְּקֵן כְּאֶחָד הַשְּׂכִירִים,
בְּקֵל יוֹם וַיּוֹם יַעֲמוֹל כְּאֶחָד הַנְּעָרִים,
וְגַם מִשָּׂא הַכֶּבֶד יַעֲמוֹס עַל שֶׁכֶּמְהוּ. —

”מִי אַתָּה הַזְּקֵן? וְדַבֵּר בְּלִי פֶחַד!
”לָמָּה בְּמַלְבוּשֵׁי הַשְּׂכִירִים תִּכְחַד?
”מֵעֲשִׂיךְ זָרִים וְגַלְלָאִים גַּם יָחַד,
”כִּי תַעֲשֶׂם בְּעַת יָאִיר יָרַח אוֹר הוּא?”

”אֵל תִּשְׁאַלְנִי אֲדוֹנִי! גַּא אֲשַׁב אֶתְךָ,
”אִשָּׁא מֵעַמֻּסוֹת, כְּשִׁכּוֹר אוֹכֵל פֶּתֶךָ,
”לֹא בְּיָדֵי עֲשִׂיתִי הַדְּבָרִים, בְּמַחָה!
”הֲלֹא שָׂדִים, הַשׁוֹכְנִים בְּמַעְרוֹת הַצִּיָּה.” —

”אִם בְּאֵמֶנָה הַשְּׂדִים לְמִשְׁמַעְתְּךָ שְׁלוּחִים,
”שָׁבָה אֵתִי בְּבֵיתִי, תִּתְאָר לִי בְּפִתּוּחִים,
”תִּכְנִיֵת הַיָּבֵל לְאֵלֵי, מַעֲשֵׂה אֶקְדָּחִים,
”כְּרוֹב הַדָּר אֲבַגְהוּ, בְּמוֹחוֹ לֹא גִהָה.” —

— "לאל זר אעבוד, ולא לאחד האלילים!" —
"תשבר זרועי, אם תעזור לפסילים,
שדי מלך עולם, יבער הגלילים,
עליו אשים תקותי, ולא אדע פחד.

במעט דבריו בלה, וסופה תתרום,
חזיון וקול רעמים, האמן ישתומם,
מעשי החרשת, רוח בא ניהום,
פתאום הלפוי ואינם, עם הנקן יחד. —

V.

הצורף.

יפה המפות, ילחמו הגחלים,
בכור יקדחו ההמסים, הפנים נבדלים,
מארבת המצרף יתמלטו כדודים, —
ושם ישב הנקן, עיניו לפידים, — — —

לא ילאה הנקן, יעמול בלי עצלמים,
לזנק ולטהר, תזקב שבועתים;
זקנו ושערות ראשו, יורדות על מדותיו,
לבנות כשלה, ועז וחיל בעצמותיו. —

מראהו כְּאִישׁ שִׁיבָה, וַיְמִינֵנוּ בְּמַחְלְמוֹת,
יְפוֹצֵץ הַמִּתְקַת, בְּרַב פֶּחַ וְתַעֲצוּמוֹת
בְּפִטְיָשִׁים וּפְצִירוֹת, יַחְלִיק כְּלֵי הַזְּהָבִים,
מִבְּקָר עַד עֶרֶב וְגַם לְאוֹר פּוֹכְכִים. —

וְאִם יִפְתַּח פִּי לְדַבֵּר, אוֹ אִם יִשִּׁיר שִׁירִים,
יִשְׁמַע הַשּׁוֹמֵעַ, רַק אֲמַרִי מִסִּתְרִים,
וּבַהֲדוֹת פְּתִיחוֹתַי פְּנֵי חֲכָמָה צְפוּנִים,
בְּבִסָּף וְזָהָב בְּצַפְנֵי חֲרָשׁ טְמוּנִים. —

נִשְׁעַן עַל מִשְׁעַנְתּוֹ בָּא בְּשׂוֹאֵל עַל פְּתָחַי,
לְבַיִת הַצּוֹרֵף, עָיַף בְּאֶחָד הַמְּגֻדָּהִים,
בָּא לְפָנָיו עֶרֶב, בִּקֵּשׁ מְקוֹם לְנוֹחַ,
רַעֲב, כְּאִישׁ חָטָף עֲלֵי שִׁיחִים, מְלוּחַ. —

בְּבֵית הַמְּצֻרָה נָתַנוּ מְקוֹם לְאוֹרֵנוּ,
לְאוֹר בְּקָר רְאוּחוֹ בְּמִפְּוֹת גּוֹפְתֵי; —
"אֲצַעֲדָה זֹאת עֲשִׂיתִי מִיַּדִּי שְׁלוֹחָה,
לְכֶם, תַּחַת תְּתַכֶּם לִי מְלוֹן וְאֶרְוֶחָה." —

הָאֱמֵן יִשְׁתּוּמֵם, יִתְפַּלֵּא בְּפִלִּים,
עַל מַעֲשֵׂי הַחֲלָאִים וְעַל יַפְעַת הָעֵדִיִּים;
"שְׁכּוֹן בְּבֵיתִי אֲזַרְחֵ! אִם תִּרְצֶה שְׁכּוֹן תִּמְוִד."
"אַרְצֶה וּבְרָצוֹת אֵל, אֲעִשֶׂה גַם וְצְמוּד." —

מֵאֵז חֶלְפוֹ יָמִים וְגַם חֶלְפוֹ שָׁבוּעוֹת,
 וְיָדֵי הַגֶּזֶן תָּמִיד לְמִלְאכְתּוֹ נְשׂוֹאוֹת,
 לְלִטּוֹשׁ וְלִהְלוֹם בְּפִטְיָשִׁים יוֹמָם וְלַיְלָה,
 יַגְדֵּל עֵשֶׂר הַצּוֹרֶף, לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה. —

וְגַם בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה יִשְׁמְעוּ לַפְעָמִים
 קוֹלוֹת, כְּאֵלוֹ יִלְטְשׁוּ מֵאֵה הוֹלְמֵי פְעָמִים;
 צְלָלִים זָרִים מְרַקְדִים, וְדוֹלְגִים עַל הַקִּירוֹת,
 וְעֵינֵי הַגֶּזֶן יַפְעֵת אֹר מִזְהִירוֹת. —

וְאֵז זְמִירוֹת נִסְתָּרוֹת שֶׁפְּתוּתָיו תַּבְעֵנָה
 אֲשֶׁר לְאָזְנֵי בְנֵי תְמוֹתָה עוֹד לֹא תִשְׁמַעְנָה
 קוֹל בּוֹחֹת, הַד סוֹעֵר, מִמְּשָׁה וּמַעַלָּה
 לְזְמִירוֹת הַגֶּזֶן, תַּעֲנֶה מִקְהֵלָה. —

וְאֲחֵרֵי כֵן לְאֹר בְּקֹר, בְּבֵית הַצּוֹרֶף עֲרוּכִים
 כָּל עֲדֵי הַיֶּקֶר צִצֵי זָהָב וּפְרָחִים;
 עֲנִילִים, צְמִידִים, גְּזָמִים, מְמַלְאִים בְּסַפִּירִים;
 עֲרָכִם לֹא יִסְלֹא, וְאֹר יִקְרוֹת מְצַהֲרִים. —

וְגַם אֵז בְּעֵת יֵשֶׁב לְנוֹחַ מְעַבְדוֹתָיו,
 כְּאוֹב מְאַרְץ קוֹלוֹ, לְחֵשׁ תִּלְחַשׁ שֶׁפְּתוֹ,
 אֲנִשֵׁי הַבַּיִת יִרְאוּ לְשִׁאלָהּ דְבָרִים,
 כִּי יִסּוּבְבוּ צְעָדָיו, חֲדוֹת וּמִסְתָּרִים. —

פְּעָמִים יוֹשֵׁב בְּזוּיָתוֹ, וְאֵל לְכָבוֹ יִדְבֵר,
וְאֵז לְשׁוֹנוֹ כְּנֹלָגַל, כְּמַעֲיֵן הַמִּתְנַבֵּר,
וּבְמִקְרָב זֶר יִתְוֶה עַל סֵפֶר מַחְשְׁבוֹתָיו,
בְּמַגְלוֹת קְסָמִים תַּצְחֶרְנָה שׁוֹרוֹתָיו. —

כָּל אֲנָשֵׁי הַבַּיִת יְגוּרוּ מִמֶּנּוּ,
אֵךְ אֲמֵן הַחֶכֶם פְּאִישׁוֹנוֹ יִנְצֶרְנּוּ;
כִּי מֵעַת בָּאוּ בְּיָדוֹ הַפֶּל הַצְּלִיחַ,
וְהוּן עָתֵק בְּכִסְיוֹ הַרְיָקִים, הַנִּיחַ. —

וְגַם גְּדוֹל כְּבוֹד בֵּיתוֹ, נוֹדַע שֵׁם יִקְרָתוֹ,
כְּחֶרֶשׁ חֶכֶם מִפּוֹאֵר, לְמַרְחָקִים תְּהַלְתּוֹ,
נְסִיבֵי אֲרָצוֹת יְבוֹאוּ, לְקִנּוֹת הַעֲדִיִּים,
וְחַפְצֵי הַיָּקָר, עֲשׂוּיִים מִזָּהָב פְּרִיִּים. —

בָּאָה דְרָךְ הַמְדַבֵּר, עַל גַּמְלִים קָלִים,
אֲרַחָה מִמְצָרִים, קְוֹצוֹתֵם תִּלְתְּלִים;
מִצְנַפּוֹתֵיהֶם לְבָנוֹת, מְלַבּוֹשֵׁיהֶם חוֹרִים;
אֵךְ פְּגִיחֵם מִשְׁרָב הַשְּׂמֶשׁ שְׁחוֹרִים. —

”מֵאַרְצֵי מִצְרַיִם, מִיֵּאוֹר שִׁיחֹר בָּאנוּ,
”אֲבִגֵי יָקָר, הַמּוֹן זָהָב, הַבְּאֵנוּ עִמָּנוּ;
”גִּסְעֵנוּ מִמְרָחֵק, בְּחוֹל צִיָּה וְרֵב תִּלְאָה,
”כִּי לְאֲזִי מִלְכָּנָה, תְּהַלְתֶּךָ בָּאָה.” —

"שְׁלַחְנוּ אֵלֶיךָ, כִּי תַעֲשֶׂה לָּנוּ עֲטָרָה,
"תַּתְּנוּסֶם עַל רֵאשֵׁי בְּשָׂמֶשׁ בְּתַפְאָרָה;
"וְאֵז בִּשְׁבַתוֹ עַל כְּסֹאוֹ, וְהַגִּזֹר עָלַי מִצַּח,
"בְּקוֹל יִשְׁלָשׁוּ רֵאָיו": יְהִי הַמֶּלֶךְ לְנֶצַח!"

בְּשִׁמּוֹעַ הַנֶּקֶן דְּבַרֵי רֵאשׁ הָאֲרֻחָה,
רוּחוֹ חָצִי חֲרוֹן כְּקִשְׁתַּי גְּחוּשָׁה דִּירְכָה;
עֵינָיו הִזְרוּ זִיקִים, בְּסוּפַת חֶמֶה וְנָעַם,
וְהַשְׁלִיךְ מִיָּדוֹ, הַמְּקַב וְהַפָּעֵם. —

"אָרוּר הָאִישׁ, עֲשֵׂה עֲטָרָה הִרְאִישׁוֹנָה,
"וְלֹא לְטַשׁ מִזְהָבָה עֲנִיל וְכוּמָז לְזוּנָה;
"אֵין שְׁלוֹם בֵּין עַמִּים, רַק רִצָּח וְחֶסֶר,
"מַעַת יִמְלְכוּ מְלָכִים, וְעַל רֵאשִׁים כְּתָר". —

"הַתְּפוּל כְּתַפֵּי מִשְׁכְּמֵי, וְגַם תִּיבֵשׁ זְרוּעֵי,
"טָרֶם אֲמַלֵּא רְצוּנָה, טוֹב אָנוּד כְּאִישׁ תַּעִי,
"הָעַם יִבְחַר מֶלֶךְ, צְוֹאֲרוֹ בְּעוֹל כְּלִימָה,
"דְּבַר הַרוּאָה בְּאַמְרָם: "מֶלֶךְ גְּשִׁימָה!". —

דְּבַרֵי זֶקֶן הַחֲלָשׁ כְּפַטִּישׁ הַלְמוֹ,
שׁוֹמְעֵיו רָאוּ הַבִּיטוֹ, וַיַּחַד שְׁמָמוֹ;
קוּמָתוֹ הַכְּפוּפָה גְּבָהָה מְעַלָּה, מְעַלָּה,
וּמְכוּר הַמְצָרָף תְּמַרְת אִישׁ עָלָה. —

בִּידוֹ מִשְׁעֲנֹתָהּ וּכְמִסְמְרוֹת שְׁעֵרוֹתָיו
מִמִּפְתָּן הַבַּיִת הַקּוֹל עַל שְׁפָתוֹתָיו ;
"הֲלֹא בְּשָׁלוֹם חָיו כָּלְכֶם, עַד בּוֹאֲכֶם לְקַבְּרִים"
וְחָלַף לְעֵינֵיהֶם, כְּצֹל עַל רְאֵשֵׁי הָרִים. —

VI,

הַזֶּן.

עָבְרוּ סִתּוֹ וְגִשְׁם, נִרְאוּ רְאֵשֵׁי דְשָׁאִים,
בָּהֶם צַח וְעֵמָה אָבִיב, בְּקָעָה חַר וְגִבֵּעַ ;
נִצָּנִים, וּפְרָחִים, יִצְהָרוּ בְּרִקְמַת צִבֵּעַ,
וְצִפְצוּף סִים וְדָרוֹר יָרֵן עַל הַמַּשְׁעִים. —

תְּצִיץ תְּאֵנָה וְשִׁקְדָה, תַּעֲלֶה נֶצֶחַ נֶפֶן,
גַּם גְּדֵרוֹת הַנְּתִיבוֹת בְּשׁוֹשְׁנִים סוּגוֹת ;
בְּנִנִים רִיחַ גָּעִים, תַּעֲלִינָה הָעֲרוּגוֹת,
שֵׁם יַעֲבוֹר אִישׁ סֶהְבוֹת, זָקֵן וְרֵאשׁוֹ יָפֵן. —

מְעַדֵּר וּמְקַרְדֵּם בִּידוֹ, תִּקַּל לוֹ הַמְּלֹאכָה,
יִכְרֶה, יַחֲפוֹר, יַעֲדוֹר, יִטַּע וְיִזְרַע בְּגִנְהָ ;
נִשְׁפָּר כְּשִׁכּוֹר שְׁכוֹר, יַעֲמוֹל בְּנִפְשׁ עֲדִינָה ;
כִּי יִזְכּוֹר הַיָּמִים, עֲלֵץ לַעֲשׂוֹת כְּכֹה. —

טבע צמח וצמח, ולשונותם יביר,
ידע סוד כל פרח, משרש עד עלה;
יוציא אבקת רזבל, וסמי רפאות תעלה,
מארו בלבנון, עד חום ואזוב קיר. —

שם יראה וישתומם, מהומת הגנה,
פתאום יצא חטור, מבעד האבנים;
צמח ודנה מהר, לעץ עליו רעננים,
וממקומן עבר, כל אבני הפנה. —

יראה זאת תקין, ולבו תביעת הרדה,
בגבהו עץ העבתה, מול פניו התרומם,
לא ראה כמותו, וכפלים ישתומם,
אך החטור בדיו, בעד החומה הדת. —

אזנו יטה וישמע, קול בענפים מדבר: —
"התדע מי אנכי? — שמי — הומות בוקע"
"בעת אוהו ביסודות, סלעיהם אנדע,
גם ארמון הגדול לאבני גפיך אשבר". —

"אקרקר לאט תקירות, לתל אהפוך הערים,
"ישכחו גם שמותי, לאל ואין תפארתי;
"על הרבות טירותי, דליותי בצמרתי,
"ומבין העפאים קול יתני צפרים". —

חַלַּל לֵב הַזְּקֵן, וְעַל פְּנֵי בְּתוּלָה
יִפּוֹל מְלֹא קוֹמָתוֹ, יִזְכּוֹר הַיֵּבֶל צִיּוֹן
"אֲדִיר אַיּוֹם נִרְאָה! גַּא הִרְחַק בְּלִיּוֹן,
"מִבֵּית בְּנֵי־יָתִי, לְכַבּוֹדְךָ לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה!" —

VII.

עֲשֵׂה הַסְּלוֹם.

שֵׁם בְּיַרְכְּתֵי הַר נָבוֹ, לִפְנֵי פֶתַח הַמְּעָרָה,
בּוֹרֵד יֵשֵׁב הַזְּקֵן, רוּחוֹ גִּסְעָרָה;
מִנְשָׁף עַד גִּשְׁשָׁף, שֵׁם יֵשֵׁב מְלֵא רֵאגָה,
רַק אַיִמוֹת יִסּוֹבְבוּהוּ, לְרַגְלָיו פְּחָדִים וְחָגָא. —

יּוֹמִם יִסְתַּר בְּיַעַר תְּמָרִים, בְּשִׁפְלָה,
וּבְעֶרֶב יִתְלוֹגֵן, בְּצֵל יְשִׁימוֹן בְּעֶרְפֶּל;
בְּעַת רוּחוֹ יִתְמַרְמַר, בְּקוֹל יִזְמַר מְזֻמּוֹרִים,
וַיֵּאָרוֹג סְלֵי חֲזָרִים, מִדְּלִיּוֹת תְּמָרִים. —

סְלֵיו מִפּוֹאֲרִים, כְּמַעֲשֵׂי חֲרָשׁ חֲרָשִׁים,
מִמְרָחֵק יְבוֹאוּ לְקִנּוֹתֵם הָאֲנָשִׁים;
כֹּל שׁוֹכְנֵי הָעֵמֶק, בְּסִבִּיבוֹת הַמְּעָרָה,
בְּעֵבְרָם לוֹ וַתֵּנוּ יָקָר, שְׂבֵחַ וְתִפְאָרָה. —

יביאו מחיר סליו, די צרפו באַהבים,
המאת חלב ודבש, מממתקי הענבים,
עורות גדיי עזים, וכבשים ללבושו
כן תיה התקן, סליו חוננו, רכושו. —

הפעם, לעת ערב, בעת גסו הצללים,
והתקן יגע, באחד הסבלים, —
בא לפתח המערה, איש שיבה, וידבר:
"סלח אדוני לאמרי! ובי אל תתעבר!"

"אשאלך, וענני! — למה תושב בודד,
פה בירכתי המערה, במחשכים כשורד?
בר גרוב לפניה, קום ובנה לך בית,
עצי ברושים רהיטיו, ולפני פתחו זית." —

"רציתי בנות בית, האבנים הצבתי,
אך באוני, קול אבני השדה הקשבתני;
הלא חרדה תבעתך, אם תושב בבית אבנים
למצבות על קברים, כבר עמדו מלפנים!"

"הלאה הלכתי, לכרות עצים ביער,
וירעשו לי ענפיו: "הלא בסיל אתה, בער,
ראה ינקו שרשינו, ממזח העצמות,
דם אדם הנשפה, הוא שקוי לאדמות".

”לִבְנוֹת לִי בֵּית לְבָנִים, חֲפָרְתִּי בְּאֲדָמָה,
”וְאֲשַׁמַּע הַקּוֹל:” חֲכָמָה מִמֶּךָ גַּעֲלָמָה —
”כֹּל חֲלָלֵי שְׂדֵי קָטָל לְעַפְרָ שָׁבוּ יָחַד,
”חַי תִּשְׁכּוֹן בֵּין מֵתִים, בֵּית לְבָנִים בֵּית פֶּחֶד.”

”אִין אָבִן לֹא הָיָה לְמִצְבָּה עַל קָבֶר;
”אִין עֵץ לֹא הִשְׁקָהוּ מוֹחַ עֲצָמוֹת נָבֵר;
”אִין רֶגֶב לֹא נִשְׁתָּה דָם אָדָם, לְרוּיָה,
”וְכָל דְּבַר שִׁיחִיָּה מִלְּפָנִים כְּבַר הָיָה.” —

”הָאֲדָמָה כִּיה נְחִיָּה, רַק מְעוֹנַת הַמָּוֶת,
”וְגַם נִגְדוּ פְלָנוּ, רַק פְּעֵלָה נוֹשֶׁבֶת;
”כַּגְּלִים בַּנְּהָר, חֵישׁ הַלְּאָה נְחֻלּוּפָה,
”כִּצֵּל אֶבֶק פּוֹרֵחַ, וְכַגְּלֵל בְּסוּפָה.”

”כַּאֲשֶׁר זֹאת חַוִּיתִי, וּבְאֲזֵנִי שָׁמַעְתִּי,
”מִשְׁכְּנוֹת אָדָם מְאֻסְתִּי, וְהַלְּאָה נִסְעָתִי;
”לֹא בֵּית וְלֹא אֹהֶל, מִשְׁכְּנִי — רַק מְעָרָה,
”הִיא מְעוֹנַת מִבְּטָחִים, תְּנוּנְנִי בְּסַעְרָה.” —

VIII.

אִשְׁמְרֵי.

לֵיל חֲרָדָה וּבְעֵתָהּ לְיוֹשְׁבֵי יְרֵשָׁלוֹם,
הַלְיֵלָה בּוֹ עָלוּ הַמּוֹרְדִים צִיּוֹנָה;
מֵאֵז רַק קוֹל צְעָקָה בְּקִרְיָה הַנְּאֻמָּה,
אִין מִשְׁפָּט בְּאֶרֶץ, רַק שׁוֹדְדִים בְּצַחֲרִים,
יִסְתַּבֵּל הָעַם תַּחַת עוֹל רַבּוֹתַיִם. —

הַזֹּאת כִּסָּא בֶן דָּוִד? הָאֵם אֱלֹה עֲלִילוֹתָיו?
בְּעוֹדוֹ נַעַר קָטָן, אִז לְאֵל שׁוֹנֵעַ;
"תַּת לוֹ הַכְּמָה וְדַעַת, וְלֵב לְשֹׁפֵט יוֹדַע" —
וְעַתָּה בְּכִסִּיל מִשְׁנַעַע מְעַקְשִׁים שִׁפְתוֹתָיו,
מוֹצֵא פִיהוֹ עוֹל, לְהַרְעַ מְזֻמּוֹתָיו?

הַפֶּהן הַגָּדוֹל יִרְאֶה בְּחִיל וְחִלְחָלָה,
כִּי אִין עוֹד בְּמִקְדָּשׁ כְּבוֹד אֵל עַל הַכְּרוּבִים;
לֹא יַעֲלֶה עוֹד עֵינָן מִמְּזֻבְחוֹת הָעֲזוּבִים,
לֹא תִרְדַּ אִשׁ לְאֹכֹל חֲזֻבָה וְהַעוֹלָה,
אִין סַמִּים וְאִין קַטְרֹת, כָּל יַפְעָה הַשְּׁפָלָה.

על כפא שלמה, בהדרת קדש יסודתו,
ימשול ראש השדים, לדראון בלי דעת,
משלמית גנב, בתרמית הטבעת; — — —
כאשר נרדם שלמה, נמשל מתאנתו,
סר גזרו מראשו, שד לקח עטרתו.

התחפש אשמדי, להדמות ברמיה,
בכל ענין לשלמה, במראהו, בקומתו;
יתלחשו באזניהם: "שד ימלוך תמונתו!"
כי תהל באישונו, אש זרה נכריה,
וכרפאי שאול תפתה, עינו צפיה. —

השרים והזקנים הקרוהו במסתרים,
אך לא יכלו רדת עד צפנת תרמיתו;
"האם באמנה זה שלמה?" שאלו אנשי בריתו,
שאלו נשיו, פלגשיו, בדרך האתרים —
האם ישק בנבר, ודכיו לא נעתרים. —

הכהנים והלוויים, התקהלו במשמרותם
ועמדם המשוררים, והמנצחים בנינות;
הרבו זמירות, שירות, בקשות ותחנונות
ידם נשאו, למושיב מלכים על כסאותם,
והעלו צקון לחשם, להושיעם מצרותם.

בְּחִזְקָה הִכּוּ לָבֶם, בְּאַגְרוֹפִם, בְּמִתּוֹפֵף;
נָעוּ אָנָּה וְאָנָּה, כְּשִׁבְלִים בְּיוֹם סוּפָה;
מִלְשָׁכָה אֶל לְשָׁכָה, הִנִּיפוּ רַב תְּנוּפָה
וְהִתְפַּלְלוּ לְאֵל שְׂדֵי, בְּבֵית זֶה חוֹפֵף
וְעַל בְּדֵי הָאָרוֹן בְּעֵנָן יִסְתּוֹפֵף. —

יַעֲלוּ תְרוּעוֹתֵיהֶם, לְהָדוּם שׁוֹכֵן עֲרֵבוֹת;
יִתְקַעוּ בְּשׁוֹפְרוֹת, "וְאָמֵן סֵלָה" יִנְעִימוּ;
לְהַשִּׁיב חֶרוֹן אַף עֲלִיזָן בְּחִצּוֹצְרוֹת יְהִימוּ, —
תְּהִלּוֹת דָּוִד בֶּן יִשִׁי, בְּקוֹל חוֹצֵב לְהַבּוֹת,
יִזְמְרוּ וַיִּשְׁירוּ, בְּחִרְדַּת קֹדֶשׁ הַרְבָּבוֹת.

קוֹלוֹת אֱלֹהֵי הַקָּאִיבוּ, וַיִּרְדּוּ בְּמַסְמְרוֹת
לְאֲזִנֵי רֹאשׁ הַשָּׂדִים, פְּלִצוֹת תֹּאחֲזֵנוּ;
יָנוּם מִהַבֵּית, כְּאֵלוּ יָם יִשְׁטָפְנוּ,
יִבְרַח עַל הַנְּגוֹת, מִנְּגוֹת לְחִצְרוֹת
כִּי יִשְׁרְטוּ בְּבִשְׂרוֹ, הַזְּמִירוֹת כְּמִזְמֵרוֹת.

כָּל מְצִיּוֹקוֹת שְׂאוֹל תַּחְתִּית, וְחַתּוֹתֶיהָ יָחַד,
רַק כְּאַחַד מִרְבָּבוֹת, עֲנִינֵי אֲשַׁמְדִי,
בְּשִׁמְעוּ קוֹל הַמְּקַהֲלוֹת: "הוֹשִׁיעֵנו שְׂדֵי!"
תַּחְתּוֹ יִרְגֵזוּ, וַיְקוּם מִכֶּסֶּאוֹ בְּרַב פֶּחַד,
תְּרוּעַת הַשׁוֹפְרוֹת כְּחֵץ שְׁנוֹן בּוֹ תַחַד.

לא יוכל עוד שמוע התפללות והזמירות,
יִפְרֹשׁ בְּנָפִי עֹז, וַיִּתְרוֹמֵם בְּרֹב הַמְּלָחָה,
יִבְחַר לוֹ תְהוֹם רַבָּה, וְשִׁבְלֵת הַמְּצֵלָה,
מִשְׁמוֹעַ קוֹל הַמֵּיִת הַמְּבִיעִים שִׁירֹת,
לוֹ תִהְיֶה בֶן יֵשׁוּ, כְּסַפְּנִים, כַּפְּצִירוֹת. —

לְכַבּוֹת אִשׁ עֵבְרָתוֹ, כְּפֹפֶה אֲבֹרֹתָיו;
יִפִּיל עֲצָמוֹ מִמְרוֹם, אֶל יָם כְּנָרֵת,
נִבְהַל שְׁתֵּם הָעֵינַן, כְּמוֹ מְשׁוּדַּי בְּשַׁרְשֵׁרֵת, —
אֲדָּהּ בְּנִפְלוֹ שְׂמָהּ, גַּם נִפְלָה מֵאֲצַבְעוֹתָיו,
טַבַּעַת הַקְּסָמִים, — וּבְחֹל יָם גְּבוּרֹתָיו, —

IX.

קִהְלֵת.

הַיּוֹם פָּנָה לְעָרוֹב אַחֲרֵי הַחֲרִים,
וְעַל יָם כְּנָרֵת רוּחַ תְּרִישִׁית דְּמָמָה;
אֵינִי עוֹד דְּיָגִים, שִׁירְתֶּם נְאֻלְמָה,
בַּקִּי סִירַת הַיּוֹגָה אַחַת, כְּמוֹ בְּמִסְתָּרִים,
תִּשְׁלִיךְ הַמְּכַמֹּרֵת לְתוֹךְ הַמְּשַׁבְּרִים. —

שם יִפְרֹשׁ גַם תִּרְנוּ הַדֵּיג בְּיָדוֹ,
וְלִהְפוֹךְ הַפְּשוּט, בְּמַעַט יִתְמַהֲמַה;
אֲדוּם הַיָּם מִשְׁמֵשׁ הַשׁוֹרֵק,
עַפְעָפֵי נִשְׁף וְצָהִיבוּ קִדְקִדּוֹ,
וְעַל יַם הַבְּנֵרֶת אֵין אִישׁ בְּלָעָדוֹ. —

הַיּוֹשֵׁב בְּסִיר הַזָּגָה עֹבֵד לְדֵיגִים,
אוֹלָם בְּמַלְכָּדָתוֹ הַיּוֹם לֹא הַצְּלִיחַ;
שׂוֹא פָּרֵשׁ רִשְׁתּוֹ, מוֹל סָלַע וְצָהִיחַ: —
מִהֲמוֹן דֵּיגִים רַבִּים, בְּמִים הַזֹּלָגִים
רַק דֵּיג קָטָן אָסֵף לְשָׁלֵל מִפְּלָגִים. —

עַל גְּדוֹת יַם בְּנֵרֶת אֶפֶל וְעֵלְטָה,
חֲשֵׁכֶת לַיִל גַּם עַל רְאֵשֵׁי הַהָרִים;
רַק דֵּיג הַקָּטָן יִפְיֵן אוֹר מִסְתָּרִים;
כְּבִזֵּק מִשְׁחָקִים, בְּבִרְקַת מְרוֹטָה —
קִשְׁקִשְׁתּוֹ בְּרִשְׁתּוֹ, בְּאֵשׁ גְּפָרִית לְהִטָּה. —

כִּי בְמַעַי הַדֵּיג טְמוּנָה הַטְּבָעֶת,
טְבָעֶת הַפְּלָאִים הַנּוֹתְנָה מִמְשָׁלָה,
לְנוֹשְׂאֶיהָ, עַל רוּחוֹת מַסָּה וּמַעֲלָה,
שֵׁם בְּקִרְקַע הַיָּם, מִהֲדֵג גְּבֻלְעַת,
עָתָה הוֹצִיא בְּלָעוֹ, וְאוֹרָה מוֹפְעֶת. —

לא הצליח עוד דיגי, במלפדת פזאת
לא לפרשי מקמרת, בנהרים, בימים;
בכל פנות הארץ, ובין כל העמים; —
יאהו הטבעת, ומה עיניו ראות!
זיו נפלא, וראשי הפסגות בנגהות, —

סערה תתרום, מפעלה, ממטה,
קול קורא מסביב: "הננו הננו!"
"מירכתי הארץ גבוא אם תקראנו,
"כי תחת רגליך אותנו שתי; —
"מוכנים לשרתך, אדוננו אתה." ! —

יתפעם הדיגי, בעינים סגורות
ישמע קול הרוחות, ירגיש קרבתם,
ידיו פאסורות, להבל פי קריאתם,
יזכור ימים עברו, עשתנותיו עזרות; —
בלבו ימאם תבל, ועל שפתיו מרדות.

"הבל הקלים, שוא נדף, הלא הפל הקל!
"מה יתרון לאדם, בכל עמלו; רק דאגה;
"חיי מקאובים, פעמים, הרדה, הנא,
"הזר הולך ודור יבוא, חליפות יושבי תבל,
"לעולמים הארץ, לנצח האבל. —"

”בַּל סָגַלְוֹת מְלָכִים, וְתַעֲנוּגִים לִי הָיָה,
”רַב פֶּסֶף וְנֶהְבִּי, וְכָל חֲמֻדֹת הַיְקָרוֹת,
”גְּשִׁים וּפְלִגְשִׁים, הַמּוֹן שָׁרִים וְשָׁרוֹת;
”הַגְּדִלְתִּי וְהוֹסַפְתִּי, מִכָּל אֲשֶׁר הָיָה —
”כָּל אֲשֶׁר שָׁאֲלוּ עֵינַי, אָמַרְתִּי: ” אֲתִיוּ! ”

”יָדַי נָטְעוּ בְּרָמִים, תַּאֲוָה לְעֵינַיִם,
”חֲפָרְתִּי בְּרֻכּוֹת, לְהַשְׁקוֹת עֵץ צוּמִים;
”אֲרִץ מַלְחָה גִּהְזַתְּהָ, לְבִרְמֵל פְּזֹרֶת,
”הַגְּדִלְתִּי הַדְּרַת עִירֵי יְרוּשָׁלַיִם,
”מִכָּל הָעָרִים תַּחַת הַשָּׁמַיִם.” —

”נֹדַע שֵׁם תְּהַלְתִּי בְּכָל אֲפָסֵי תֵבֵל,
”רוּחוֹת מִזְרָח, מִמְּעַרֵב, מִמְּעַלָּה וּמִמַּטָּה
”לִי נִכְנְעוּ, עַל כָּלֵם יָדַי שְׁלֵמָה,
”לְקוֹלִי עָמְדוּ יָחַד, בְּלִי עֲמָל וְסָבֵל,
”מַעֲשֵׂי יָדַי כָּלֵם, תֵּבֵל תֵּבֵלִים תֵּבֵלִים! ” +

”הִבֵּל רַעוּת רֹחַ, בִּי מִבֵּית הָאָסוּרִים
”זֶה יֵצֵא לְמִלּוֹךְ, עַל כֶּסֶף הַמְּלָכִים;
”וְהַנּוֹלֵד בְּאַרְגָּמֹן, בְּרֵשׁ דּוֹרֵשׁ פְּתָחִים,
”יֵאָכֵל לֶחֶם עֲנִי, יִשְׁתֶּה תַמְרוּרִים,
”לִבּוֹ יִהְיֶה לְעַמּוֹ, יִלְעָגוּ עָלָיו גַּעְזִים.” —

„בעת זאת חזיתי, התכל מאסתי
„וימעשי יְדִי לִי כְשֶׁחַק מֵאֲזֵנִים,
„סְגֻלוֹת הַמַּלְכִים, כְּקֶצֶף עַל פְּנֵי מַיִם;
„הַבֵּל רְעִיּוֹן רוּחַ, כֹּל אֲשֶׁר כְּנִסְתִּי;
„שׂוֹא וּמְהַלְלוֹת עַל שְׂכְמֵי הַעֲמֻסָּתִי.“ —

„גַּתִּי לִבִּי לְדְרוֹשׁ וְלַחְקוֹר הַנְּכוּחָה,
„וּמִרְאוֹת שׂוֹא וְכֹזֵב מִנְּגִד גְּרִשְׁתִּי;
„שְׂמֻחָה מַה עֲשֵׂה! הַחֲכִמָּה בְּקִשְׁתִּי,
„בְּשִׁחוֹק לֹא יִתְחַתֵּן, גְּדוּד בְּמִדּוּכָה,
„קֶצֶר יָמִים, שְׁבַע רָגַז, אִישׁ רוּחוֹ נְבוּכָה.“

„בְּמִבּוֹבַת רוּחִי, וְצוֹק נַפְשִׁי הוֹאֵלְתִּי,
„לַחְקוֹר סוּד הַבְּרוּאִים, וְשִׁבַע הַדְּבָרִים;
„כֹּל חַי וְצוֹמֵחַ, כָּל אֶבֶן בְּהָרִים,
„בְּחַנְתִּי, צִרְפְּתִי, הַנֶּסֶם עֲמֵלְתִּי,
„מִמְרוֹמֵי תִקְנֹתִי, לְתַהוֹ נַפְלְתִּי!“ — —

„כְּחֶכֶם, אֲשֶׁר פֶּשֶׁר כָּל נִמְצָא יוֹדֵעַ,
„וְכִכְסִּיל, חוֹבֵק יְדֵי, וְהוֹלֵךְ בְּמַחְשָׁבִים,
„גּוֹרֵל אֶחָד לְשִׁנְיָהֶם, בְּהוֹלִלוֹת נְמֻקִים;
„יֵשׁ גְּבוּל לַחְקוֹרָה, בֵּין תְּמוּתָה מִתְעַתֵּעַ,
„בְּאֵין מַעֲנָה לְשִׁאלוֹתָיו, בְּסוֹף יִשְׁתַּגַּע.“ —

"למי אנוכי עֵמֶל? בְּשִׁפְתֵי פִצְתִּי,
"אִם בְּמִקְרָה הַבְּסִילִי, יִקְרְנֵי גַם אוֹתִי;
"אֲשׁוּב לְעַפְר גַּם אֲנוּכִי בְּמוֹתִי; — — —
"וְחִכְמוֹת הָעֲמוּיִקוֹת, בְּלִבִּי קִבְּצֵתִי
"יֵאבְדוּ — וְאֲנוּכִי בְּכֹד חָרַם גִּפְצֵתִי." —

"מִקְרָה אֶחָד יִקְרָה לְאָדָם וְלִבְהֵמָה,
"בְּעוֹד הַיּוֹם בְּאַפְסֵם, רוּחַם עוֹלָה לְמַעְלָה;
"וּבְמוֹתָם גַּם שְׁנֵיהֶם יִרְדּוּ לְשִׂאוּלָה;
"בְּמָה יִבְדְּלוּ — צְרוּר אֶבֶן — מִרְגָּמָה —
"זֹאת גִּדְעֵי נְכוֹן, נֶחַד הַכֵּל הַמָּה." —

"גַּם כֹּל אֲשֶׁר גַּעֲשֶׂה תַחַת הַשָּׁמַיִם,
"שִׁיר מְלִיץ, דְּבַר חֶכֶם, וְאִישׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ,
"חֵיז שִׁפְתֵי מוֹכִיחִים, וְאוֹהֵב לְרַעְיָתוֹ,
"בְּלֵם יִחְלֹפוּ — כְּצֵל שֶׁמֶשׁ בְּצַהָרִים, —
"מַה שְׂיִהְיֶה הָיָה, בְּלִי עֲמוּד יוֹמָם." —

"סוֹף דְּבַר הַכֹּל, לְקַחְתִּי הַמְּיוֹסֵר: — —
"מִכָּל מִתְנֹת אֵל, הַטּוֹב לְבִנֵי אָדָם,
"רַק לְאֹכֹל וְלִשְׂתוֹת, וְלִשְׂמֵחַ בְּמַעֲשֵׂי יָדָם,
"לָתֵת שְׂאֵר לְאִשְׁתּוֹ, וּכְסוּתָהּ אֵל יַחְסֶה,
"וְהַיּוֹתֵר רַק לְהֵג, וַיִּגְעַת בְּשֵׁר." —

"לפנים הייתי מלך ירושלים,
ונתתה שכיר היגים, בנפש נבהלת; —
לא תתאנה נפשי, לשנות באולת,
לא אהפוך היות מלך, עטרה גהשתיים, —
שובי טבעת, למצלת המים!" —

השליך מידו טבעת הקסמים,
באשר ישליך איש, בקף הקלע אבנים;
על ראשו נראתה יד שלוהה מענגים,
אחה הטבעת, וחלפה למרומים;
ועל פני הים השך עלשה, כמו לפנים. —

X.

משלים.

המעריב ערבים על פני הרקיע,
שלח מנוחת השקמ, גם לשוכני ערבה; —
על סלעי החול הנשף הופיע,
אחריו כסיל וכימה, ועם כוכבי מרעבה,
משפחת הערבי, לאהלה שבה.

מִיּוֹל פֶּתַח הָאֵהָל בּוֹעֵרָה הַמְדוּרָה,
תַּחַת הַקַּלְחַת, אֵשׁ וְנֶחֱלִי רְתָמִים ;
מְצַפִּים הַיְלָדִים, לְבִשׁוּלֵי הַיּוֹרֵה,
אֲמָם תִּכְיֶן, לְמֵאֲבֵל עָרַב מְטַעְמִים ;
זְרַעְבוֹנָם — הַטּוֹב מְפַל מִיָּנִי בְשָׁמַיִם.

חֲלַף הַנְּשֵׁפָה, אַחֲרָיו אֶפֶל, דְּמָמָה,
קָרַב מִפְּנֵי חֲשָׁה, אֹרֶךְ הַכּוֹכָבִים ;
יְהִלֵּי יִבְרִיקוּ, כִּי־הַלּוֹם וְאַחֲלָמָה,
עֵשׂ יִנְחָה כְּנִיּוֹ, אַחֲרָיו כְּכֹשְׁבִים, —
מִחֲדָרָי תִּימָן רוּחוֹת כְּאִים, יָשִׁיבִים, —

יִבְקָשׁוּ מִשְׁכָּבְכֶם, לְנוּחַ מַעֲמָלָם,
הָעֶרְבִי וּבְנָיו, הֲרַתְּמִים נִדְעָכוּ ;
תְּאֹרְנָה הַמְדוּרוֹת, סְבִיבוֹת אֶהָלָם,
לְהַבְעִית תִּיתּוּ יָעַר — יוֹמָם יִסְכְּבוּ,
וְעַתָּה לְמוֹ אָרְבִּי, סְבִיב יִתְהַלְכוּ.

מָרָם יִשְׁכְּבוּן — עוֹד יָבֹא אֹרֶחַ,
נִשְׁעַן עַל מִשְׁעָנָתוֹ, מֵאָרֶז עֵשׂוּיָה ;
"לְשָׁלוֹם יְהִי בּוֹאֵךְ!" הָעֶרְבִי יִשׁוּחֶם —
"נָא, אֵל תְּהִי לָךְ יְרִיעַת אֶהְלִינוּ בְּזוּיָה,
לִינָה עֲמָנוּ, וְעַל רֵאשֶׁת תְּהִי נְמוּיָה!"

חיש ירויץ וינקח מהבא מטהו.
ינחהו העינה, לרהוץ בְּמֵי קָרִים; —
לְצַמְאוֹנוֹ, חֵלֶב בְּכָרִי גַמְלִים יִשְׁקֶהוּ; —
יַעְרוֹךְ לוֹ לְאֹכֹל, מִמֵּיטֵב הַעֲדָרִים,
וּלְמַצֵּעַ מִשְׁכְּבוֹ, עוֹרוֹת הַנְּמָרִים.

בְּאֲשֵׁמוֹרֵת הַבֶּקֶר, עֵת נָסוּ הַצִּלְלִים,
וְהָאֵהָ לְמַסְעֵיו נִשָּׂא הַפְּעָמִים;
נִקְבְּצוּ מִסְבִּיב, יוֹשְׁבֵי הָאֱהָלִים;
הִתְיַעְצוּ, הִתְלַחֲשׂוּ, בְּפָנִים נֹזְעָמִים,
וְהִתְנַגְּדוּ יַחַד לְלִבְתּוֹ, בְּאוֹיְבִים וְקָמִים —

הַנֶּזֶן יִתְפַּלֵּא, וַיִּשְׁאַל לְעַרְבִי:
"לָמָּה זֶה בָּבוֹאֵי, שְׁלוֹם לִי קְרָאתִי,
"וּלְאוֹיְבֵי גְהַפְּקִתִי, לֹא יָדַע לְבָבִי";
וַיַּעַן הָעַרְבִי; "כְּבוֹד לָךְ יְאֹתָהּ,
"בִּי תַחַת צֵל אֱהָלִי, לְנוֹחַ בְּאֹתִי".

"אֵךְ חֹק לְאוֹרֶה, שִׁבְתָּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים
"וַיִּשְׁלֹשֶׁת לַיְלוֹת, וְאִזּוּ יִלְךְ לְמַסְעֵיו;
"לֹא יִשְׁאַל עַרְבִי, אָנָּה יִשִּׁים פְּעָמָיו,
"מְלֹאכְתּוֹ וְשֵׁם עֲמוֹ לְדַעַת לֹא יִתְאַוּ,
"אֵךְ אֹתָהּ, הֲלֹא בְּאֹתִי, וְגַם תַּחְלוֹף בְּעֵבִי."

”יהי כן! אֲשַׁקֶּה עִמָּךְ — הַזְקֵן עֲנֵה —
”אֵךְ לְמִלְאֶת עֲבוּדָה יְדֵי כָּבֵד בְּהוֹת ;
”כְּבֹדוֹ מִזְקֵן ; — שְׁעֵרֵת רֹאשִׁי לְבָנָה,
”לֶחֶם חֵנֶם לֹא אוֹכֵל, אֵךְ אִם תֵּאוֹת,
”כְּמוֹרָה יִלְדֶיךָ, אֲשַׁקֶּה נְפֹשׁוֹת צְמֵאוֹת” .

יִפֶּע הַזְקֵן עִם אֶהְלֵי הַעֲרָבִים,
מִמְרַעָה אֶל מְרַעָה, סְבִיב בְּאַרְצוֹת ;
מִקְצֵה מִדְּבַר אָדוּם, מְקוֹם סִלְעִים וְחַגְבִּים,
עַד תּוֹצְאוֹת הַיַּרְדֵּן, הַצֵּאֵן בּוֹ רוֹחַצוֹת,
וְעַד יַם הַמֶּלֶחַ, יַם עָרֵי הַפְּרָצוֹת. —

הַנְּעָרִים וְהַנְּעֵרוֹת סְבִיבוּ יְתֵאֶסְפוּ,
בִּיעַת יַחַדוֹ בְּצֵל, בֵּין מְקִלְאוֹת הַעֲדָרִים ;
לְשִׁמוֹעַ אִמְרֵי מְשֻׁלָּיו לֹא יִיעָפוּ ;
”אֶהֱבֶה טוֹב וְשִׁנְאֵת רָע” , יִלְמְדֵם בְּמוֹסְרִים,
”עוֹ שְׂדֵי, חַי הַדּוֹמֵם, זִיו שְׂדֵי, וְעוֹף הָרִים” . —

XI.

ספורים.

יהלו פוכבים במדבר מחשבים,
מנוחת השקט, דממה, במחנה האהלים
נק יללת שועלים, נשמעה במרחקים,
הערגים מול לבות המדורות נקהלים;
אחרו מאכל הערב, מעמלם לנית. —

ישבו במעגלה נטות און שומעת
לספורי הזמן, בא פאיש נוסע;
דבריו מלאים חכמה, מוסר ודעת,
מקור שכל ותבונה, מפיו נובע;
כל מסתרי התבל, לו פספר פתוח. —

ולבן יקראוהו! "יודע הרזים",
ישתוממו לספוריו, מהדר המלכים,
מאלפי מרפבות, מהיכלי ארזים, —
זהרי פוכבים על מצחו נמסכים,
בעת דברו אור נפלא, על שפתותיו זרוח. —

גַּם הִרְבֵּה סְפוּרִים מִשְׁדִּים וְרוּחִים,
אֲשֶׁר לְעַמְּקֵי תְהוֹם רַבָּה בְּיָדָיו הִשְׁקִיעַ ;
תַּחַת סְלָעִים וּכְפִים, עוֹד עָתָה פְּרוּכִים : —
"כֹּל מִמְּרָה נְגִדֵי תַחַת הַרְקִיעַ
וְסִרְתִּיהוּ כַּמְלֶךְ, בְּעֵז קַסְמִים מְשׁוּחִ." —

רְאִישֵׁיהֶם יִנְיֵעוּ וַיִּתְּרָאוּ יָחַד,
הָעֶרְבִי וְאִשְׁתּוֹ, לְשִׁמְעַ דְּבָרִים אֱלֹהִי ;
הִיא מֵינֵנו לְדַבְּרוֹ? לָכֵם מָלֵא פֶחַד,
מִנְהֵנו כְּמִשְׁנָע, בְּנֶם מִבֵּית כָּלֵא, —
וְאִישׁוֹנָיו יִהְיוּ, בְּעֵינֵי חוּהָ וְאִישׁ רוּחַ. —

גַּם רָאוּ בְּלִילוֹת יַפְעָה אַדְמַדְמָת,
עַל רֵאשׁוֹ, וְאִזּוּ בָּאוּ מִחֲנֹי סְלָעִים —
נִמְרִים, שׁוֹעֲלִים, כּוֹס, יִנְשׁוּף וְתַנְשֻׁמַת ;
וּלְפָנָיו עֲמָדוֹ, כְּעַבְדִּים נִכְנָעִים,
וְאַרְיֵה מֶלֶךְ הַחַיּוֹת, בְּכָלֵב סְרוּחַ. —

בְּלִיל אַחַר שָׁמְעוּ קוֹלוֹת זְמִירוֹתָיו,
בְּצִלְצְלֵי בְנוֹרִים, הַשְּׁחַר יַעִירוּ ;
רוּחַ מְמָרוֹם עַל שׁוֹמְעֵי גְעִימוֹתָיו,
בְּזְמִירוֹת קֹדֶשׁ, בְּהַר צִיּוֹן יִשִּׁירוּ,
הַפּוֹ רְאִשֵׁי עֲנָבֵיהֶם, גַּם תִּמְרָר וְתַפּוּחַ.

וַיֵּשׁ יָמִים, בָּם כָּתַב, בְּהֵם הַצְּהָרִים,
בַּחֲנוֹת הָעֲדָרִים בְּצֶל מִשְׁכְּנֹת הָרוּעִים, —
בְּמַגְלַת סֵפֶר, שׁוּרָה אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם,
וַיִּסְתִּירָהּ בְּשִׁמְלֹתָהּ, מֵעֵינַי הָרוֹאִים, —
בְּהַקְבִּיץ סְבִיבוֹ, נְעָרֵי הָעֲרָבִים, לְשׁוּחַ. —

וְאִזּוֹ יֵאָהֵב לְדַבֵּר עִם נְעָרִים הַקְּטָנִים,
יִשְׁתַּעֲשַׁע עִמָּם, בְּנִשְׁיָקוֹת, בְּאִמְרִים ;
שְׁפָתָיו תִּטְּוֹפְנָה מִמִּתְקִים, מֵעֲדָנִים ; —
מִשְׁלֵי צְחוּק וְחִקְמָה, וְחִדּוֹת וּמוֹסָרִים,
חֲרוּתִים בְּלִבּוֹת הַנְּעָרִים, בְּמִקְתָּב עָלֵי לוּחַ.

וְגַם מַעַת לְכַתּוֹ עִם עֲדָרֵי הָעֲרָבִים,
בְּמַעֲשֵׂי יָדָם בְּרִבְהָ, אֶלֶף אֶלְפִים ;
מִרְעָה שְׁמֹן יִרְאֶם, בְּמִדְבַר עֲקֻרָבִים
יָדַע לְהַפּוֹר בְּחֹל צִיָּה מֵעֵינַי מַיִם ;
כִּי בִרְכוּ בְּגִלְלוֹ, יָדְעוּ נִכּוֹן בְּטוּחַ. —

XII.

הַמּוֹת.

וַיְהִי הַלַּיְלָה, מִשְׁנַתֶּם הַקִּיצוֹ
יֹשְׁבֵי הָאָהָל, קוֹל הַמֶּלֶה בְּשִׁחְקִים,
מְרוּחַ סַעְרָה הִרְרִי עַד הַתְּפוּצָו,
מֵרֹאשׁ פִּסְגַּת מוֹאָב רְעָמִים וַיְבָרְקִים,
שְׁנֵאֲנִי מֵעֵלָה וּמִטָּה בְּמַלְחָמָה. —

יָקוּם הָעֶרְבִי, תִּאֲחֹזֶהוּ תִלְחָלָה,
יֵצֵא הַחַוְצָה, מִפְּסִיב קוֹל תְּרִדוֹת,
נִפְעֵם יִטָּה אֲזוּנֹ, נִפְשׂוּ נִבְהָלָה,
נִבְעַת מְרַעְמִים וַיְבָרַק אֵשׁ הַפְּלָדוֹת —
וְקוֹל גְּהִי וְתַפְלָה בָּא מֵהַשָּׁמַיִם.

”מֵעוֹלָם עַד עוֹלָם, וּלְנֶצַח נֶצְחִים,
”מִלְכוּתְךָ שְׁדִי! וְאַנּוּשׁ הַצִּיר יָמָיו;
”לֵךְ אֲלֵפֵי שְׁגָה, כִּיּוֹם אֲתִמּוֹל גַּעְרָכִים,
”תִּדְעַ תַּעֲלָמוֹת וְלֵב אָדָם בְּזַמְמוֹ,
”בּוֹרֵא קְצוֹת הָאָרֶץ, מַחֲיֶה כָּל נֶשְׁמָה!”

"אדם ילוד אשה" הלא היכן למטבת,
"תהום אל תהום קורא, ושבולת תשטפהו;
"בקצה על פני מים, פאבק פורח,
"בַּחֲלוֹם יְעוֹף, רֵאיוֹ, יֹאמְרוּ אִיְהוָה?
"מה נשאר מכבודו? מלא אגרוף אך מה"

הִילָלָה לְלִבֵּב הַיַּעֲרָבִי יִרְדָּה,
פְּתֹאֹם דּוּמְיָה — הִלְאֵה יִמְהַר פְּעֻמּוֹ,
יִתְפָּלֵא יִשְׁתּוּמֵם, תִּבְעֵתְהוּ הַרְדָּה,
שֵׁם נָפֵל הַזֶּכֶן — וְשָׁבִין בַּעֲצָמָיו —
עַל יִרְדֵּן — מוֹל תָּמַר — וּשְׁפָתוֹ נֹאֵלְמָה.

עַל רֹאשׁ הָעֵץ נִשְׂרָה, וּכְנָפוֹ שְׁחֹרֹת,
יָמוּשׁ אֵלַי אָכְלוּ, עֵינָיו כְּנֶחָלִים;
שֵׁם יֶאֱרֹב הַמָּוֶת, "קוֹרֵא הַדּוֹרוֹת", —
כְּנֶעֳרִים, כְּזֻקְנִים, חֲכָמִים וּסְכָלִים,
בְּחַרְמִשׁוֹ יִקְצוֹר, מִגְדִּישׁ וְעַד קָמָה.

מִנְבִיאים וּקְדוּשִׁים, מֵאֲנָשֵׁי רוּחַ,
לֹא יוּכַל קַחַת הַנֶּפֶשׁ בְּחִלְחָלָה;
בְּלִי אִמָּה וּבְעֵתָהּ, בְּקוֹטֵף מְלוּחַ,
הַנִּשְׁמָה מְגוּף בְּדִי רָגַע נֹאֲצָלָה, —
בְּנִשְׁיָקָה עָלַי שָׁפָה — וְאַחֲרַי כֵּן דִּמָּה —

ידע המלך כי קרוב יום מותו,
יפעת עיניו סרה, עורקיו נקפאו;
יאמין, מלך עולם יאספהו לבית נכארתו,
ועוד אחת בתפלה עיניו הגבהו;
”גא! אל תעזוב עבדך, שדי ברמה!”

ועתה עוד פרגע — מראש התמר
לעבים יפרוש גשר בגפיו השחורות,
ישא לאל עולמים, עליה גומה,
גכש המלך, להאצר בטל אזרות,
שם תמצא גם היא פשר כל תעלמה.

ועל גדות הירדן קול נשמע ברמה,
כאם מבכה על מות בנה, במספר תמרורים,
”הלא מצאה עוד מנוחה, אם לא רחמה?”
אריה בא מינע, ירביץ מול התמרים,
ראשו לרגלי הגנויה — ואחרי בן דממה —

XIII.

הבשורה.

בְּקֶרֶךְ לֹא עֲבוֹת פָּרוּשׁ עַל הַהָרִים,
עַל גְּבוּ וְעַל יַרְדֵּן, אַחֲרֵי לַיִל הַסְּעָרָה,
רוֹחַצִים בְּטַל שֶׁחַר עֲנִיפֵיהֶם הַתְּמָרִים;
גְּנִית הַמֶּלֶךְ מֵאֲרֵי עוֹד נִשְׁמְרָה,
וְשֵׁם תְּצִיץ חֲבַצְלֵת וְשׁוֹשַׁנַּת עִמְקִים.

הַבֵּיט הָעֶרְבִי מְלֵא חֶרֶדָה וּפְחָד,
עַתָּה בָּא הָאֲרִי לְרִבּוּץ אֶצֶל הַגְּנוּזָה,
כְּפָלִים יִשְׁתַּוְּמֶם, נִבְהַל גַּם יָחַד;
אֵיךְ שֵׁם עֵינַי הָאֲרִיָּה בִּינְשׁוּף צוֹפְיָה,
פַּעַם לַגְּנוּזָה, וּפַעַם לְשֵׁתְּקִים. —

מִפְּנֵי הַמֵּת נוֹצְצוֹת קֶרְנֵי תַפְאֲרָתָהּ,
תַּחַת רֵאשׁוֹ מִצַּע פְּרָחִים שְׂטוּחִים;
עַל שִׁפְתוֹ הֵן וְנַעַם, כְּאֵלוֹ מִדְּבָרָתָהּ;
וְגַם שֵׁם בֵּין זְרוּעוֹתָיו סֶפֶר יְנוּחָה,
יִקְרָא הָעֶרְבִי, וְזִמְמוֹ גַּעַתְּקִים: —

”לִפְנֵי הַיְיָ מִלֵּךְ יְרוּשָׁלַיִם,
”בְּסֵאֵי נִכּוֹן, נִשְׂאָה עַל הַמַּמְלָכוֹת,
”עַמִּי מָרַד, וְנִסְתִּי בֵּין חוֹמוֹתַי;
”וַיִּמְאֹז בְּאַרְצוֹת רַגְלֵי גְדֵחוֹת,
”עוֹבֵד בְּשִׁבְרִי, בְּרַחוּבוֹת וּשְׂוָקִים.” —

”בְּעֵינַי וַעֲמַלִּי דִּבֶּר חֶפְזִי בְּקִשְׁתִּי,
”וְעַל סֵפֶר כְּתָבְתִי וְעֵינַי לְקָבִי,
”סֵפֶר זֶה כִּקְהֵלֶת לְעַמִּי הוֹרֵשְׁתִּי;
”אֲדַע אֲלֵפֵי שָׁנִים יְהִיָּה מִכְּתָבִי,
”נִטְוֵעַ בְּלִבְבָם, בְּמִסְמְרוֹת הַזִּקִּים.” —

בְּלֵב נִפְעֵם יִקְרָא הָעֶרְבִי הַדְּבָרִים,
עֲתָה יָדַע, מִי הָיָה הָאוֹרֵחַ;
וְלָמָּה בְּגָלְלוּ הָאֱלִיפוֹ הָעֶרְבִים,
חַיֵּשׁ יִשְׁגֵּם מִתְנִיּוֹ, וּכְצִפּוֹר פּוֹרְחַי,
יְרוּץ יְרוּשָׁלַיִם, בְּחֵץ קִשְׁתּוֹ, בְּבָרָקִים. —

יָבוֹא בְּמִסְתָּרִים לְחִיבֵל אֱלֹהֵי צְבָאוֹת,
וְלִכְהֵן גְּדוֹל יוֹדִיעַ הַבְּשׂוּרָה,
מִתְרַדָּה גַם שִׁפְתֵי הַכֹּהֵן נִעוֹת,
וְלַעֲרָבִי יִצְוֶה, מִלֵּא רֵתֶת וּמוֹרָא,
כִּי יֵשִׁים לְפָיו מַחְסוֹם, סְגוּר בְּמוֹצָקִים. —

XIV.

הַקְּבוּרָה.

לֵיל הַשְּׁקֵט, דְּמָמָה — שָׁמַיִם בְּתַכְלֵת —
מִשְׁתַּקִּים יוֹפִיעַ אֹרֶךְ הַיָּרֵחַ;
עֲנָפֵי הַתְּמָרִים, בְּאִישׁ בְּפִיו שׁוֹטֵה,
שְׁקָמִים, צִמְרָתָם בְּאִשָּׁה מִתְאַבְּלֵת,
וְהַיָּתוֹת, רְסִיסִים בְּדַמְעוֹת מְזֹלֵת. —

עַל הָרֵי יְהוּדָה, רוּחַ חַרְוִישֵׁת נוֹשֶׁבֶת,
נוֹסְעִים שֵׁם שְׁלֹשָׁה, וְעַל שְׂפָתָם דוֹמְיָה,
הָאֶחָד רוֹכֵב עַל פְּרָדָה יִפֶּה — פִּיָּה,
צְחוּרָה בְּשִׁלְגָה, מִבְּטָה בְּשִׁלְהֶבֶת,
בְּפִרְסוֹת רַגְלֶיהָ הַסְּלָעִים חוֹצֶבֶת. —

גְּנִית הַמֶּלֶךְ עַל פְּרָדָה הַצְּחוּרָה,
בְּרוֹכֵב, אֲשֶׁר מַעֲיָנִי חִיָּהּוּ גִזְעוּ;
עֵינָיו בְּחֹרִיקוֹן כְּבֹר כְּבוֹ, חֲשֻׁכוֹ,
וּמִשְׁגָּהוּ אֶסֶף, בְּלֵב מְלֵא מוֹרָא,
יְנַהֵג הַפְּרָדָה, בְּמַתְנֵי רֶסֶן וְזִמְרָה. —

יִצְעַד אַחֲרֵיהֶם, עַל הַרֵי הַסְּלָעִים
כִּהְיוּ נוֹשְׂאֵי אִפּוֹד — תִּכְלֹת כְּתָנֹתוֹ;
בִּידוֹ מִטָּה אָרוֹ, אֲדָךְ לֹא לְמִשְׁעָנָתוֹ,
וְגַם מִגְלַת סֶפֶר — כְּמוֹ בְּאֶרֶץ הַרְפָּאִים,
בְּמִרְגְּלֵי חֲרֹשׁ, לְאִט הַשְּׁלֵשָׁה נָעִים.

כְּגֹרֵר וְעֵטְרָה, — אוֹתוֹת הַמְּשָׁלָה,
בִּידוֹ יִשָּׂא הַכֹּהֵן, שְׁנֵי הַדְּבָרִים, —
מִטָּה וּמִגְלָה — כִּכְלֵי קֹדֶשׁ יְקָרִים, —
כִּן יִצְעָדוּ הַשְּׁלֵשָׁה, לְאִט עַל הַמְּסֻלָּה
וְאַחֲרֵיהֶם נֶזֶן וְעָרַב יִרְחֲפוּ בְּהַמְלָה.

לְמָה זֶה פֶּה תִרְצָדוֹן אוֹכְלֵי הַחֲלָלִים,
וְאַחֲרֵי הַשְּׁלֵשָׁה אֲבֵרְתְּכֶם תִּרְיָמוּ?
לְמָה זֶה אַחֲרֵיהֶם פְּגִיכֶם תִּשְׁיָמוּ? —
בְּמִסְלָה הָעוֹלָה לְעִיר הַמְּנַדְלִים,
לְעִיר יְרֻשָׁלַיִם, אַחֲרֵיהֶם נִקְהָלִים.

פְּרָדָה הַצְּחוּרָה מִרְחוֹק הַרִיחוּ,
יָדְעוּ כִּי הָרוֹכֵב עַל גְּבָה — גְּוִיָּה —
יִגְיֵעוּ עִנְיָתָם בְּכֹאִים בְּתֹאנִיָּה,
עַץ אֶל עֵץ קוֹרֵא הַיְעָרוֹת יִצְרִיחוּ;
מֵת מִבֵּין לְשׁוֹנְגוֹ! לְשִׁיחִים יִשְׁיָחוּ.

יָסֵעוּ הַשְּׁלֹשָׁה, וְקוֹל בּוֹכִים אֲחֵרֵיהֶם,
מִגְדוֹת הַיַּרְדֵּן, לְהַרְרֵי יְרֻשָׁלַיִם, —
מִגְדָּלִים וְחוֹמוֹת, בְּרִיחִים וְדִלְתִים,
בְּחוּדָם וְתַפְאֲרָתָם יִתְרוֹמְמוּ לְעֵינֵיהֶם,
וְעַל מַעְלוֹת הַר צִיּוֹן עוֹמְדוֹת רְגֵלֵיהֶם.

לְהִיכַל הַקֹּדֶשׁ, בּוֹ נֵר אֱלֹהִים כָּבֵד,
שָׁב שְׁנִית כְּבוֹד שְׁדֵי וְנִרְאָה בְּעֵנָן, —
בֵּין בְּדֵי הָאוֹרֶן, עַל כְּרוּבִים תִּתְלַוֵּן,
וְתוֹפֵעַ נִהְרָה מִזְרָחָה — מֵעֶרְבָה —
שֵׁם תִּצְיֵן מִחַרְבִים, הַשְּׂכִינָה אֲשֶׁר שָׁבָה.

מִדָּם עֲלוֹת בְּקֹר עַל הַר הַמְּזוֹרְיָה,
לְצִיּוֹן יְבוֹאֶה הַנוֹסְעִים נִחְפְּזִים; —
לְפָנַי בֵּית הַמִּלֶּךְ, כְּנוֹי מֵאֲזוּיִם,
מֵעַל הַפְּדָדָה יוֹרֵדוּ הַנְּזִיחָה,
וְעַל הַכְּסֵא יוֹשִׁיבוּהָ בְּדַמְיָהּ צִיּוֹן.

יֹשְׁבֵי עִיר הַעֲלִזָּה עוֹד עַל עֲרֻשׁוֹתָם,
בְּחֶבְלֵי תַרְדֵּמָה בְּיָשׁוּב מוֹלָכָם לְאֲרָמֵנוּ;
הַשֶּׁמֶשׁ בְּרִקְנֵעַ בְּקֹעַ חֲלוֹנוֹ,
מוֹדֵדֵי הָאוֹר כְּבֹד שָׁבוּ לְמַעֲנוֹתָם,
וְרִמּוֹן וְתֵאנָה יִבְשִׁלוּ מִגְדוֹתָם; —

וַעֲתָה קוֹל שׁוֹפֵר בְּרַחוּבוֹת וְרִנָּה
מִקְדְּרוֹן עַד גִּיהוֹן — הַצּוֹצְרוֹת יִרְעוּ;
מִדֵּן עַד בְּאֵר שֶׁבַע — לְעַם יוֹדִיעוּ
מִזְרָחָה מֵעֶרְבָה, צְפוֹנָה תִימְנָה: —
"שָׁב שְׁלֹמֹה, לְקַרְיַת דָּוִד אָבִיו חָנָה." —

שַׁעֲרֵי הָאֲרָמוֹן מְלֵא רַחֲמִים נִפְתָּחוּ,
מִתְשׁוֹאֵת הָעַם הַחוֹצֵצוֹת הוֹמִיּוֹת,
יִרְאוּ הַמֶּלֶךְ, עַל כֶּסֶף הָאֲדִיּוֹת;
שׁוֹלֵי אֲדָרְתוֹ סָבִיבוּ יַחֲאֲבֹכוּ;
וְעַל רֹאשׁוֹ הַעֲטָרָה — הָעַם יִשְׁתַּחֲוֶה. —

יִנְהָרוּ מִסָּבִיב בְּהַשְׁמִיעַ שׁוֹפְרוֹהָ:
כִּי יֵשֵׁב עַל כֶּסֶף הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה,
וְגַם יִשְׁפּוֹט בְּחֻקְמָתוֹ לְכֹל בָּא, יוֹם בְּיוֹמוֹ,
יִשְׁמַע דְּבַר הַמְּשַׁפֵּט בְּעֵינִים סְגוּרוֹת,
שַׁעֲרוֹתָיו לְבָנוֹת, עַל מִתְנֵי מִפְּזָרוֹת. —

זָקְנוּ עַל טְבוּרוֹ, בְּיָדוֹ מִטְרוֹ,
עַל כֶּסֶף הַמְּשַׁפֵּט, כָּמוֹ לְפָנִים יוֹשֵׁב;
עֵינָיו לְנוֹכַח יְבִיטוֹ, כְּאִלּוּ חוֹשֵׁב,
אִיךְ יִחְרוֹץ הַמְּשַׁפֵּט, כָּל אִישׁ יִרְאֶהוּ,
אִיךְ רֹאשׁוֹ יִנְעֵ, וַיִּקְרוֹץ בְּעֵינָיו. —

על מעלות הכפא ברקיו בורע
אָסאָ המִשְׁנָה, וּבְאוֹן רְשָׁבָת,
כְּאִישׁ שׁוֹמֵעַ דְּבָרֵי שְׁפָה דְּוִבְבַת,
עַל פִּי יוֹשִׁים יְדוֹ, רֵאשׁוּ יִתְנוּעַע,
כְּמוֹ לְהַגִּיד לְמַלְךְ, כִּי דְבָרָיו שׁוֹמֵעַ. —

וּכְמַעַט מִפִּי מַלְךְ הַמִּשְׁפָּט יֵצֵא,
הַעוֹמְדִים סְבִיבוֹ בְּשִׁרוּהוּ לְנִקְבָצִים;
דְּבָרָיו בְּעֵינֵיהֶם כְּסִפּוּרִים מְשֻׁבָּצִים,
שְׂמָחוּ עַל חֻקְמָתוֹ, כְּאִישׁ שֶׁלֵּל מִצָּא,
בְּהִשָּׁבֵם כִּי לְשׁוֹנוֹ הַמִּשְׁפָּט תִּרְצָה. —

יִגְבֶּה לֵב הָעַם, עוֹ גִּפְשָׁם דְּוִרְכָה,
תִּמְרַת שְׁלָמֵי שְׂמֻחָה הַשְּׂמִימָה עוֹלָה;
מַלְכָם אֲשֶׁר דְּכָאוּ בְּמַרְדָּם בּוֹ עַד כְּלָה,
שְׁנִית יֵשֵׁב עַל כִּסֵּא הַמַּמְלָכָה,
וּמִצִּיּוֹן יִשְׁלַח יְדוֹ הַמְּבֹרָכָה. —

לֹא יַעֲלֶה הָעַם עוֹד לְמַעְלוֹת הַבְּמוֹת,
לְהַקְטִיר גְּלוּלִים לְשִׁקּוּץ הַמּוֹאֲבִים;
בְּאוֹלָמֵי הַיָּבֵל קָדַשׁ יַעֲמֵדוּ גִזְבִּים,
שֵׁם נִפְשָׁם תִּתְעַנֵּג עַד־נֵי הַנְּשָׁמוֹת,
מִמְחֻזָּה כְּבוֹד שְׂדֵי מְנַהֵג עוֹלָמוֹת. —

כחול על שפת הים יגדל מספר העם,
כלם יאכלו וישבעו בשלחה באהבים,
מברכת הארץ מעסים הענבים,
ויתפללו בעד מלכם, על פסאו הרם,
ממעברות הנרדן עד ירבותי הים. —

אך שם בבית המלך פחד ואימתה,
שם תארוג השממית רשת הפרושה
תחת קול ענות נבורה, רק קול ענות חלושה
בוהרה ועזובה הבירה נהיתה. —
ואין איש אשר עינו המלך ראתה. —

בהצרות הארמון אנשי המלחמה,
איש חרבו על ירכו, מפחד לילות;
אך אין בא ואין יוצא הדלתות אבלות,
בננים ישמע קול ינשוף ורחמה,
וצעדות שועלים המהלכים בשממה. —

הכהן והמשנה דינים ידינו,
בבוא העם להעריך משפטם ציונה,
ואין אחד יודע, פי שוא התמונה,
אשה קולה מכפא הרם האזינו
ואופן המלוכה הכהנים יבינו. —

הָאֲרִיכוֹ הַיָּמִים — בְּעֶקְבָּהּ וְרַמְיָהּ
אֶדְ מִבְּלֵי מִבִּין, בָּא שָׁם גַּם אוֹתָהּ;
וְהִתְחַבֵּא בְּסִתָּהּ, בְּגִנְבַּי יָד שׁוֹלֵת,
בְּעִנְיַת הָאֲרוֹ, מִשְׁעֵנֶת הַגְּוִיָּה,
עָלָיו תִּשְׁעֶן, בְּמוֹ עַל אֶבֶן שְׂתִיָּה.

נִשְׁמַע קוֹל תְּנוּעָה בְּקוֹל גּוֹקֵב בְּמִקְבָּהּ,
קוֹל גְּזֵרָה, קוֹל פְּזֵרָה, בְּכֹל שְׁעָה וְרִגְעָה,
רָקֵב וְמִסּוֹס גּוֹסֵס פִּישׁוֹ בְּגִנְעָה —
מּוֹת מְרַבָּהּ, לְעִנְיַת אֲרוֹ שְׂבָהּ,
בָּאָה תּוֹלַעַת, לְהִשְׁבִּיבוֹ לְמַעְצָבָהּ.

עֵשׂ וְקֵס שְׁמוֹ קִנְס בּוֹ בְּחִפְרֵי קְבָרִים —
יָכְרוּ וַיִּפְזְרוּ — וְהָאֲרוֹזָה נִשְׁבְּרָה —
אֲשֶׁר לֹא יִכְלָה בְּתִקְפָּהּ רוּחַ הַסְּעָרָה,
וְלֹא לְחֶבֶה לֹדֶהָ, בְּעַמְקֵי בְּהָרִים,
עֲשִׂתָה תּוֹלַעַת — גְּבוּרַת הַגְּבוּרִים —

וַיְהִי הַלְיָלָה הַקִּיצוֹ מִשְׁנָתָם; — — —
תּוֹלַעַת עֵשׂ וְקֵס אִזּוֹ פְּלוֹ עֲבוֹדָתָם;
"מֵת שְׁלֵמָה!" גּוֹיָתוֹ בְּעַפְרָה תְּנוּחַה,
תִּפְאֲרָתוֹ לְאִין, הִדְר בְּסֵאוֹ לְרוּחַ —
וְעַל צִיּוֹן הַשְּׁתֵר — וְכַבּוֹד אֵל זְרוּחַ —

ספורי שלמה.

I.

הקדמה.

שלמה מלך ירושלים . . אשר לפניו כרעו בְּרָפִים . .
כל יצירי מטה ומַעֲלָה . . בעבור חכמתו הַנְּעִלָה . . ואחריו
היו בְּרוּכוֹת . . השדים והשדות והַרְוּחוֹת . . ככלב אחריו
אדונו . . לַעֲשׂוֹת הַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ . . ספר אלה הַבְּבָרִים . .
לְשׁוֹכְנֵי צִיָּה וּמַדְבָּרִים . . עת נסע עמם יחד בְּאַרְוֶחָה . .
וידם בחנית ובקשת שְׁלוֹחָה . . באימתה ופחד מבקר עד
עָרֵב . . מגדודים שורדים וחיתו טָרֵף . . וגם אז בעת נָהוּ
. . על מעיני אָחוּ . . הגמלים הַבְּבָרִים . . והחמורים על ידיהם
למרעה שְׁלָחוּ . . הספורים האלה שפתו מְסַפֵּרָה . . בפנות
היום והלילה בא מְהֵרָה . . הירח יִקָּרַר והולך מחדרו חֹדֶר
הַמְּקַרָּה . . לפני האהלים מדורת אש בִּזְעָרָה . . לגרש האריות
והנמרים הבאים לשתות הַבְּאֵרָה . . במדבר צִיָּה וארץ גְּזֵרָה
. . כשמוע הערבים הַפְּרָאִים . . הספורים הַנְּסַפְּרָאִים . .
ואמרים הקשורים בשרשרות מעשו תְּלָאִים . . לא שאלוהו
מאיפוא הספורים האלה לוּ בָּאִים . . כי הוא בעֲיֵנֵי מַעֲא
. . עת נפשו בחיו קָצָה . . במפורים האלה נִתְמָה . . בהתגוללו
ככדור עלי אֲדָמָה . . נע ונד כצפור בַּיָּרֵד . . אז רוחו בו
הִתְעַדָּד . . כי זכר הימים אשר עָבְרוּ . . עת שנאני רום
ומטה תחת רגליו לעמק השדים הַבְּבָרִים . . וכל מחמדי עֵין לפני

כסאו צָבְרוּ . . . זְכַר יְמֵי תַפְאֲרָתוֹ . . . בַּעַת שְׂדֵדָה מִנּוֹ
אֲדָרְתוֹ . . . וּנְגַרְשׁ מַעִיר מְלָכוֹתוֹ . . . לְאַפְסֵי אֶרֶץ הַלֶּךְ בְּמַר
גְּלוֹתוֹ . . . שְׂמַחַה הָאִירָה פָּנָיו בְּלִמְדוֹ לַפְּרָאִים הָאֵלֶּה
דְּעָה . . . וּבַעַת הַשְּׁקָם מִבְּאֵר חֲכָמָתוֹ הַמְּלֵאָה . . . הוֹקֵם
גַּם רוּחוֹ הַנְּבֻאָה . . . לִכֵּן אֵלֶּה הַסְּפָנִים . . . יִהְיוּ
בְּסִפְרֵים . . . מִשְׁבָּעִים בְּמִלֵּאוֹתָם . . . וְכֹל הַמּוֹרָא אוֹתָם
. . . יִפְתַּח פִּיו וּשְׁפָתָיו בְּמִזְמָתוֹ . . . לַפֶּאֶר וּלְרוֹמֵם חֲכָמַת
שְׁלָמָה וְתִהְלָתוֹ . . . וְעַד עֲמוּד חֲכָהֵן לְתַמִּים וְאַוְרִים . . .
חֲכָמַת שְׁלָמָה יִגִּידוּ אֵלֶּה הַסְּפָנִים . . . קְשׁוּרִים בַּהֲדָרִם
מַעֲשֵׂה לְיוֹת בְּרַפְסוּדוֹת . . . בִּם חוֹתֵם תְּכֵנִית
צַפְנַת חֲכָמוֹת וְרַב סוּדוֹת. —

II.

כַּסָּא שְׁלָמָה.

שְׁלָמָה עָשָׂה לוֹ כַּסָּא נִפְלֵא בְּמִלְאָבָה . . . לֹא נִרְאָה
כְּמוֹהוּ בְּכָל מַדִּינָה וּמְמֻלָּכָה . . . רֵאיוֹ הַשְּׁתוּמָמוֹ וְקִרְאוֹ
אֲשֶׁרֵי שְׁלוֹ קָבָה . . . לֹא הָיָה עוֹד מֶלֶךְ לֹא לְאַחֲרָיו וְלֹא
לְפָנָיו . . . אֲשֶׁר חָשַׁב לַעֲשׂוֹת כְּמַתְכַּנְתּוֹ מֵאוֹצְרָיו וּמְכַמְנָיו
. . . תְּבִנְיָתוֹ מַעֲשֵׂה אִמֵּן פֶּלֵא הַפְּלָאִים . . . מַעֲשֵׂה מִקְשָׁה
כֹּל נִהְדָר וְנִעִים . . . שְׁנֵהָב וְזָהָב אוֹפִיר בְּאִבְנֵי יָקָר מְסֻלָּאִים
גּוֹפֵךְ סִפִּיר וְיֵהָלוֹם גּוֹצִיעִים מִכָּל עֲבָרִים . . . כְּשֶׁמֶשׁ בְּנִבְרָתוֹ
לַעֲפַעֲפֵי עֵין מוֹזֵהִירִים . . . וְעֵינֵי רֵאִיָּהֶם הִכּוּ בְּמִנְגְרִים . . .
מִלֵּאכִים בְּכַנְפֵיהֶם . . . וְנִשְׂרִים בְּאִבְרוֹתֵיהֶם . . . סוֹכְכוֹהוּ
יָחַד בְּצֵלָם . . . לְמַעַן תּוֹכֵל עֵין תְּמִיתָה לְשֵׁאת זֶהָרֵם בְּהֵלָם. —
אֵךְ כָּל שְׁכוּיֹת הַחֲמָדָה יָחַד עַל רִפִּידַת מוֹשְׁבוֹ נֶאֱסָפוֹת . . .

. . אריות ונשרים נשאוהו בתועפות . . לעלות לרום
הכסא שש מעלות נמויות . . מזהב סגור זהב אופיר
עשויות. . . על מעלה הראשונה הקרין הפרים שור
מריא . . ולמולו כרע רבץ לשמעהו ארי . . על מעלה
השנית ארב זאב שזרד . . ולמולו בחרדה ורעדה שה
בזרד. . . על מעלה השלישית נמר יזנק בתקתו . .
ועל ברכיו במח הברוך גמל לעמתו. . על מעלה
הרביעית נשר פרש אברותיו . . ולמולו התני מתהדר
ביפו נוצותיו. . על מעלה החמישית שכוי עמד על מקומו
. והביט בפני התול בלי פחד מעמו. . על מעלה
הששית נץ ימוש לבלע . . והיונה למולו בשלות תקתה
תשתמשע. . אך על מרומי הכסא ממעל ראש שלמה
. נץ גדול אחוז בין צפרני גוזל בן יזמו . . ואין אחד
מכל אלה זו ממקומו . . כי כלם תחת יד המלך נכבשו
. מאכפו ושאתו הקלשו . . והחיות אשר על פני תבל
במלחמת עולמים . . נאחדו שם יחד בשלום ומישור ותמים.
אצל הכסא והחיות עמדה מגזרה . . מזהב סגור
נוצצת כמדורה . . כפתורי שושנים . . ופרחים שונים
גביעים משוקדים בתמונת רמונים . . קני צנתרותיה
מזהב מוצקים . . שמן זית זך למאור מריקים . . מלקחותיה
ומחתותיה מצהירות קזקים . . ולאחורי הכסא מזהב
חרוץ גפנים . . עשרת אלפים מלאות נצנים . . לתת
למלך צללי רעננים . . לפני הכסא סדורים שנים עשר
אלף מזבחות בשורות . . ועליהם קרושי ארץ בעינים
תמיד שמורות . . על שנים עשר אלף כסאות אלגמים
. . יושבים במועצות הכמי החקמים . . סביבם במעגלה
בני הנביאים . . על שתיים עשר אלף ריעות ומצעים . .
. יושבים ומתפללים שתולים בגמיעים . . ובשפתותיהם
תהלת המלך מביטים . .

ועל הכסא מלמעלה כדמית רָקיע . . . במראה תכלת
מבין העננים הַזָּפִיעַ . . . שם נוצצו כבָּרְקִים . . .
השמלים הַחֲזָקִים . . . ועופות אין מספר כתנינים גְּדוֹלִים
. . . פני שמש מהדירים . . . יורדים וגם עֹלִים . . . כי
שלמה בן דוד משל בַּתְּבוּנוֹת . . . על אֵלֶּה לַאֲמִים ושבועים
אַמוֹנוֹת . . . על כָּל הַשׁוֹכְנִים בַּיָּם וּבִיבֶשֶׁת . . . הוֹלְבֵי
דגלים ובעלי סנפיר וְקִשְׁקֶשֶׁת . . . על פורשי כְּנָפִים . . .
תחת השמים . . . הבורחים מִרְשֶׁת . . . ונסים מִקֶּשֶׁת .
כלם תחתיו נכנעו בעבדות מְשֻׁלְשֶׁת. — —

בעת הרים המלך פְּעָמָיו . . . לעלות לכסא מְרוֹמָיו
. . . כל החיות התאחדו לְהַדּוֹמָיו . . . ממעלה אל מעלה אותו
הַגְּבִיָּהוּ . . . באימה וביראה נשאוהו וְרוֹמְמוּהוּ . . . ובחרדה
וברתת אל מקום כבודו הוֹשִׁיבוהו . . . הנשרים רעשו
לקראתו ברוב תַּפְאָרָה . . . הגדול מכלם נתן על ראשו
הַעֲמָרָה . . . ויונת זהב מרחפת בְּכַנְפֶיהָ . . . וספר התורה
אשר בין צַפְרָנֶיהָ . . . אל יד המלך נִתְּנָה . . . למען יקרא
בו בנפש גְּאֻמָּנָה . . . בכל יום רוחו ישקה מבאר החכמה
והָאֱמוּנָה . . . ועל שכלו הטהור כל תשכון עֲנָנָה. —

בעת החל המלך לדבר משפט בְּמִזְמָה . . . ולהוציא
לאור בלפיד חכמתו כל תַּעְלוּמָה . . . אין פוצה פה ומצפצפה
ורק שקט שָׁמָּה . . . הסער נהפך לְדִמְמָה . . . הנהרות לא
שלחו גליהם הַיָּמָה . . . השמש עמר בתקופתו ושלה
קויו כְּצִדִּים . . . להביט באור פניו המזהירים כַּסְפִּירִים. —

הדבר יצא מפיו והמשפט מְשָׁפְתוּ . . . עפו מלאכים
קלים להשמיע במרחקים דָּתוּ . . . בקצה תכל מְלָתוּ . . .
כי אין נסתר מִחֶכְמָתוּ; . . . ומרם השמיעו דבר המשפט
אחזה רעדה הַחֲנָפִים . . . פחדו החטאים והתחבאו כְּעִטְלָפִים
. . . בנקיף המערות ובהירי עֵפֶר וְכֶסֶם; . . . ובבוא
לפני כסא' עד שְׁקָרִים . . . אשר השב בתרמיתו להצפין

כזבו בְּמִסְתָּרִים . . . בכל כחם נהמו הארוות וְהַנְּמָרִים . . .
ראשיהם הרימו בשאון וצעקה הַנְּשָׁרִים . . . כאלו ירצו
לבתר ולגזור אותו לַגְּזָרִים . . . הזאב פתח פיו וחרק שניו
בַּחֲמָתוֹ . . . הַתְּכֵי נחר בגרונו והרים נצות אברותיו לַעֲמָתוֹ . . .
. . . קול צעקה ושֹׁאָה . . . המית חרדה וְהָגָא . . . רעש
כנפים . . . חריקת שָׁנִים . . . רפיסת רִגְלִים . . . תצלילנה
הָאֲזָנִים . . . החיות התמלמו מפיהן ועיניהן כרודים
בַּחֲמָתָן . . . ועל פניהם נפלו העדים מלוא ארכם לַעֲמָתָן
הרימו ידיהם ודברו מפחד תָּתֵם . . . בלשונם ושָׁפְתָם . . .
"אנא אל יחר אפך עָלֵינוּ . . . חוסה על תוֹיֵנוּ . . . ורק
"אמת אז יהגה שקנו . . . את אשר נדע ואשר ראו עֵינֵינוּ . . .
"אל יפול שערך אדם ארצה בעבורינו . . . ונקי וצדיק אל
"נהרוג בַּעֲדוֹתֵינוּ . . . כי עתה נדע כי פה וְתִקַּר . . . מה
"אמת ומה שָׁקֶר . . . מוסדי ארץ ימוטו . . . אם
"השופטים שקר וְשֹׁפוֹטֵינוּ . . . על אמת עומד העולם . . .
"והאלהים וְשֹׁפוֹט עַל כָּל גְּעֻלָּם." —

כבלות המלך משפט עמו דבר יום בְּיוֹמוֹ . . . כהרף
עין כרגע הכל שב לְמִקְוֵמוֹ . . . הגה יצא מפיו ובמלה הַיְכֹוֹנָה
. . . נעשה הכל כמתכנתו וסדר הבריאה בְּרֵאשִׁוֹנָה . . .
הסערות לארבע פאות העולם עָפוּ . . . וסובב סובב הרוחות
הָלְפוּ . . . גלי הים רעשו בְּבַתְּהֵלָה . . . והשמש בתקופתו
מֵלֵא ארץ תְּהֵלָה . . . ואחרי כן גם החיות מסכיב
מְרַעֲשׂוֹת . . . ראשיהן יחד מְגִישׁוֹת . . . ובכנפיהן מְקִישׁוֹת
. . . ולשאת הכסא כתיֵעָפוֹת ראמים חֲשׂוֹת . . . בעלי הַבְּנִפְסִים
. . . בצבע רקמתים . . . נוצתם ואברתם הניפו לְמוֹלָם . . .
לתת למלך צל וענג בתנופת צְלִעוֹלָם . . . חופפו וסוככו
הכסא מלמעלה ולמטה . . . לא תשורנו עין מי
סביבו עֲלֵמָה . . .

III.

המלחמה עם השדים והשמן.

המלך שלמה בתקפו היה מושל אֲדִירִירוֹן . . . צבאית
מעלה ומטה מלאכים ורוחות בְּהַבְרֹן . . . כלם תחתיו נכנעו
ידו קבצם בְּקִשְׁרוֹן . . . ומתג ורסן בידו לבלום צואר נטווי
גָרוֹן . . . הרוחות והחיות, הראות והדיות, כגמלים . . .
כחשמלים . . . כחלשים . . . כגבורי האנשים . . . כלם
כמשרתיו נְנָשִׁים . . . לימינו ולשמאלו . . . לשמיע
בקולו . . . אך בכל זאת כעסתו רוח עצבון וקָרוֹן . . .
כתית שונות מהשדים דבריו מרו בְּעָרוֹן . . . והתפרצו
בהתיצבם נגדו כתועים קְשָׁקְרוֹן . . . נגדו התרוממו ומרו
דבריו בראשונה . . . השדים אשר הררו יָרַתְהוּ להם לְמַעֲנֵה
. . . ורוחם למרידה תמיד פוֹנֵה . . . חרה אפס וחמָתָם
. . . על אלה מבני חֲבֵרְתָם . . . אשר הטו שכמם כְּסָקְלִים . . .
לשאת כסא שלמה כְּסָקְלִים . . . תחת שְׁכָנָם כְּשָׁרִים וחורים
. . . על מרומי הָהָרִים . . . בירכתי הירח בבְטָחוֹן . . . ולא
על הארץ כזוחלי גָחוֹן . . . לכן שלחו מלאכים ממרוֹמָם
. . . לשיכני שאול תפתה לדרוש בשלזָמָם . . . ויתקשרו
עמם יָהֵד . . . למרוד במלך שלמה בלי פָּהֵד . . . ויבוא
גם השמן בקשר מריָדָתָם . . . וכל אוזרי חמה וקודחי נקמה
התאחדו באגְדָתָם . . . ראשי השנאנים הידועים . . . בין
שוכני התופת . . . כנשיאי הרפָּאִים . . . ואנשי מוֹפֵת . . .
נשיאי משך המושכים בני תמותה לרשתותם . . . לעזוב
דרכי יושר ולעקש אָרְחוֹתָם . . . שם שמן המסית לשתית
מים גנובים במסְתָרִים . . . לבוא לחקור ממסך ולאכול
מאכלים אסוּרִים . . . שם שמן המתחפש כאיש תככים

ברמיה . . . להעיד שקר ולא רוב על אחיו בצדיה . . . שם
שמן המדיח בני האדם מאמונה . . . אשר הורישו להם
אבותיהם ולבחר חדשה בלי תבונה . . . שם שמן המשוטט
צפונה תימנה . . . ההופך ומבלבל דעות המתפללים בכונה
. . . ושם שמן המלמד בני אדם תחבולות . . . להחליף ולהמיר
המדיות והמשקלות . . . שמן המסית לזנות ולנאופים נצת
. . . בעל עקר ון העוקר עולם בהרג ורצח . . . שמן המדיח
לב המלכים למלחמה . . . להחריב הערים ולעשותן שממה
. . . הלוקה תוף בידו ויקשה לב צבאותם . . . לנפץ עוללים
עלי סלע מבין זרועות אמותם . . . לדם יהפוך הנהרות
השומפים בארצות . . . למדבר ציה העמקים והבתים לפרצות
. . . שם שמן האורב בחדרי לב כזבובים . . . המסית
לרמיה לגנבה לכזבים . . . ולמעשי תעתועים בספר לא
נכתבים . . . שמן המלמד תרמית להנפים . . . בלבכם
לענה ועל שפתם ציפים . . . דמעה באישוני עינם ובלבכם
סמים וסעפים . . . ושם שמן המגרה ספק בלב בני האדם
להתעוותם . . . במלאת ספקם יצרו להם צעדי ארחותם . .
אור שכלם ידעך ימאסו בהתם . . . אין אלהים לנגד עינם
אין תקוה לעמתם . . . והם לרמס יארובו יצפנו לנפשותם
מחנק נפשם יבחרו מות מעצמותם . . . בחשך שמם
יקסה בכף מלע נשמתם . —

כל אלה חברו יחד אל עמק השדים . . . ולמרוד
במלך שלמה פניהם מועדים . . . ממצלות הנמים . . .
מעמקי התהומות . . . מבין סוף האנמים . . . מנקיקי האדמות.
חתאספו נקצו . . . התנעשו פרצו . . . ברוב המלה והמיה
אצו . . . התחששו וכלי זעמם על מתניהם קלצו . — אלה
כנמלים . . . עם כנפי השמלים . . . כעכברים באף
פילים . . . וקלשוניים כנפילים . . . וכבעלי כנפים . . .
רעש הרים והשרת מים . . . ענני ברר וסופה . . .

ממרחק הביאו בתנופה ותעופה . . . עם עצום איום ונורא . . . המפיץ סביבו אבדון ומאָרה . . . —
אז גם המלך שלמה . . . אסף מסביביתיו שומעי
נאמו . . . אין מספר לעבאותיו . . . כי מאפסי שמים וארץ
באו מערכותיו . . . ויכתוב על רקועי פחים . . . עשויים
מוזהב בצִהצחים . . . אמרות חֲרָמִים . . . על השדים הנלחמים
. . . וקללות מִפְּהִידוֹת . . . על המתפרצים בְּמִרִידוֹת . . .
ורקועי פחים אלה . . . הנחרתים בחרט פלא . . . קבע על
כסאו במסמרות יְהֻלָּמִים . . . אשר כמראה להטם לחזויו
ברק הוֹמִים . . . ונוצצים לכל עֲבָרִים . . . אור יקרות
כמנהרות הַקְּרִים . . . ואחרי כן ציה למלאכים פורשי
כְּנָפִים . . . לדאות סביב ולהתיצב כשומרים על כל דְּרָכִים
ועל שבילו הרקיע בירכתי השָׁמַיִם ; . . . נקל היה לעוז ירו
השדים לִּבְקִיעַ . . . אך כבד הדבר תחת הַרְקִיעַ . . .
לתפוש השמן בתחבולותיו . . . וללכדו ברשתי מְזֻמּוֹתָיו . . .
ויקרא שלמה בתקף חוֹתָמוֹ . . . נחש הבריה מִמְּקוֹמוֹ . . .
אשר השליט שדו בעוז ותעצומות . . . מימי קדם על כל
העוֹלָמוֹת . . . ויבוא גם הוא להיות למוֹשִׁיעַ . . . ללכוד
השמן וללחום נגד המתקוממים תחת הַרְקִיעַ . . . כי
ללִוּיָתָן . . . נחש העקלתון . . . שבעים רבוא כְּנָפִים . . .
עשויים מאבני יקר וזהב פְּרִיִם . . . אם יפרוש נחש הבריה
כנפיו בדלתים . . . כל העולמות יחד סגורים בנחשתים
. . . ועל ראש כל נוצה מאברות נוצתו . . . מלאך אש
עומד זבידו חלוצתו . . . חרב להטת בימינו . . . ותהלת
שדי על לשונו . . . ברץ ככבי בקר יתן גם הוא סולו
בנעִימִים . . . "האדרת והאמונה להי העולָמִים" . . . בעד
חלון התכל יִשְׁנִיחַ . . . ללִוּיָתָן נחש הבריה . . . ואחת
לשבעים רבוא שנה יפתח רסני שפתותיו . . . ויקרא אין
קדוש כדו אין קצה לְנַפְלְאוֹתָיו . . . אין אדיר כמוהו מושל

התכל בנבורותיו" . . . גם בעת יפתח פיו נחש הקריח . . . ותהלת שריו בעזו ותעצמות ישיה . . . אז לכל אפסי תכל . . . שנת חרות דרור ויובל . . . בעת יוציא מנחריו רוח נְשִׁימָתוֹ . . . שבעת מוקדו גיהנם ילהט לעמָתוֹ . . . והרג ורצה ודם חצי אֶשְׁפָתוֹ . . . וגם בעת ישאף רוח אל גרונו באֶהָבִים . . . המשמר והסדרים לקצות התכל שָׁבִים . . . הענג והעדן על מקומם נֶצְבִים . . . כי בקשקשי עורו תלויים הכֶּבֶדִים . . . לכן אם סנפירי זנבו והדודיו ינועו . . . אימה גדולה וחשיכה רמ תהו ובהו . . . וגם הגבוהים על הגבוהים למראיתו יזועו . . . סובב וכולל הכל כמצודה וקְרִיחַ . . . בדי רגע המצולה כסיר ירמִיחַ . . . והנצח והאין סוף לפניו ולאחריו יקְרִיחַ . . . לכן בהתחברו עם גבורי שלמה הצליח . . . והשמן ועזריו לאין ואפס הדיח . . . בעת מרחם משחרר בחתלת ערפל הגֵיחַ . . . הגה יצא מפיו ולכל האפסים . . . נסו מפחדו רוחות השָׁמַיִם . . . למען הנצל ממאסר וזיקי הנחשתים . . . אך גם הרבה אשר לא הבהילו מהר תעופת מנוסתן . . . נאסרו במאסר משוטרי הלְוִיָתָן . . . אלה הושמו לנאדי וַיֵּן . . . לא תשורם שם עֵינַי . . . ואלה סגרו בקַנְקָנִים . . . וכמעבה כדים ישָׁנִים . . . הרבה מהם נאסְרִים . . . בבטן דודים וסִרְיִים . . . ומשם לא משולָּחִים . . . לדור דור ולנצח נֶצְחִים . . . כי המלך שלמה . . . חתם מגופתם בחותמוֹ . . . אולם אלה הַדּוֹזְנִים . . . אשר צעקו בשאֹזְנִים . . . "לנו אין אדוֹנִים" . . . השלבו במסגר בנקיקי הַאֲלוֹנִים . . . מועפים ומְעִנִים . . . בברקנים וסלֹזְנִים . . . שם ישאגו בקול וּשְׁן חורקים בְּחֹזְנִים . . . גם יש מאלה נתנו בין שני סלעי אֶבְנִים . . . ומבלי תוֹחֶלֶת . . . לשונם ריר זֹחֶלֶת . . . כי בכרזל ועוֹפֶרֶת . . . נקרת הצור מִסְנֶרֶת . . . ושם ישבו בכלֵּמָה . . . בבית בלא בְּלֵי נְשִׁימָה . . .

אולם השמן בתחבולותיו . . עמד נגד כל צבאותיו . .
הסתתר כה וכה בערמתו . . ונמלט במנוסתו . . לאפס
ולאין . . נדמה בהרף עין . . הפעם למראה אש וחיש
לחשרת מים . . עתה כהבל ורוח ורגע אחריו כעשן
כירים . . במסבות התהפך וברזב תחבלות על אפניו
. . ומי יאסף רוח בחפניו . . אין צורך בשמלתו מים . .
ואין תופש אש בלי מלקחים . . רודפיו חנם בקשוהו .
בארצות החיים לא מצאוהו . . ולמען ישכב במה ואין
מחריד מנוחתו . . בתחתית כסא שלמה בחר לו מנוחתו . —
פתאום כל החיות אחזה רעדה ופחד . . צעקו ושאנו
בקול המו ונהמו יחד . . רעש כנפים . . רתת מתננים
. . ופיק ברכים . . לבעלי רגלים . . רק הנחש
ההולך על גחון . . בבוא השמן נשאר באמץ לב ובמחון
. . גם בהתחפשו מהר הפירו . . ולמען התנחם כי
בעבורו : . נגרש מן ערן מגורו . . קרא לרעו התבי
חכם החרשים . . אשר היה גם הוא מן הנגרשים . משערי גן
ערן המברכת . . עם האדם ואשתו בחרב המתהפכת . .
וילחש התבי לאזני שלמה במסתרים . . חרם החרמים
וזמיר הזמירים . . אשר נגדו לא יתיצב גם השמן ברוב
ערמתו . . ולרגלי שלמה נכנע בעת הביע אמרתו :

תביל כלו צבי תפארה.	מלאכיך אור עמית.
הקרי פיה צבי תפארה.	שדי אין אל בלעדך.
הכוכבים צבי תפארה.	ליום שמש גם ללילה.
רחמים מלא צבי תפארה.	גם לב אדם חקים ישמור.
להם משפט צבי תפארה.	שערי שחקי פתחי תפארה.
מבלי אהבה בלי תפארה.	רק שר השאול מלך בלהות.
ויהיה גם הוא צבי תפארה.	תשובה תפלה צדקה יעשה.

כשמוע השמן קול דברי הזמירה . . אשר ירדה אל
לבו כסכין פצירה . . אחוזהו חיל ורעדה . . כאבן דומם

עמד משמים וידו ורגלו לא קָדָה . . . ויצו שלמה לעבְדוּ
לאסור רגלו וידו . . . לא בנהשתים וקָבָלים . . . כי בעינו
הכל כחומי נעלים בָּלים . . . אולם שָׁר אחד מאזותו . . .
אשר נשא תמיד על שמלת יָדוֹ. הנשאר מתלתלו שערות
אדם הראשון . . . ושבול במי נהרות עדן ניהון ופישון . . . נאסר
השמן בְּמֵאָסְרוֹם . . . כאחד הַנְּעָרִים.

IV.

השמן במאסרוֹם.

ארץ כנען הברוקה . . . פתאום כקערה הפוכה . . .
שוממה ובודדה ומכל טוב ונוקה . . . אין אניות הבאות
לחוף הים לְמַרְכָּלָת . . . אין קונה ואין מוכר ואין שוקל
בְּמִשְׁקָלָת . . . אין מודד שמן ולא קמה ולא סָלָת . . .
ריקים השוקים אבלות הַדְּרָכִים . . . אין סוחרים נוסעים
על גמלים ורמקים . . . ובכל ערי הארץ היושבים הלים
ומבִּים . . . גם כסא מלך שְׁלֵמָה . . . כצור נעתק ממקומו
שנאני מעלה ורחות מטה לא יעופפי עוד לַהַדְמוּ
לכרוע בֶּדֶךְ ולהשתחות לו מדי יום בְּיוֹמוֹ . . . נעזב ישב המלך
ויחשוב בְּמִן־מִתְיוֹ . . . מדוע גדל ההפכה בכל פנות יַרְמְנֻתָיו
כבושי הפך עורו וכנמד הַבְּרַבְרוּתָיו . . . תחת שפע
אפעי ועני וחסר באוצרותיו . . .
ויקרא לשלוחיו התכיים בעלי הכנפים . . . לשאול
אצל המלכים מהודו וכוש עד מִצְרַיִם . . . ולחכמים ולנביאים
מסנים עד קְפָרַיִם . . . מה זה ועל מה זה כסאו נעזב
והיָבֵלָא . . . שאיה ושממה הינות אחרי כִּתְלֹלָתָהּ . . . וארצו
הוכתה חרם וגם יחס־שָׁלֹא . . . ויביאו לו מענה בעלי
הכנפים . . . מכל המלכים מהודו וכוש ומִצְרַיִם . . . ומהחכמים

והנביאים מסנים עד ספרים . . . כי יכדעו ברך רק לבורא
ארץ שמים . . . כי לו לברו ואין עוד . . . יאתה נצח
התפארת וההוד . . .

וכאשר דברו בן עשו . . . ולארמון מלך שלמה ולכסאו
לבם לא שְׁתו . . . וישאר המלך בידד ואין איש עמו . . .
רק נפשו אשר בקרבי מבטן אמו . . . נסתמו מעיני
חכמתו צרו צעדי אוננו . . . כד חכמתו נשבר על המבוע
מפני רעבוננו . . . בכל הארץ חוסר ורוזן גם לרוזנו בארמונו
. . . גם הסלים אשר עשה ביד חרוצה מצשה פלֵאִים . . .
הנם שלה סביב למכור כי אין קינים נמצאים . . . גם
הנאמן מעבדיו אשר לבדו נשאר אצלו בלב תמים . . . שב
דיקם מהשיק ויספר בפנים נזעמים . . . כי האניות
עומדות ריקות ואין מוכר ואין קִנְיָה . . . כי לב סוחר
הארץ שמימה רק פִּזְנָה . . . לחזות מחזות שדי ולשבוע
בהקיץ ובחלום מתמונתו . . . אין כנעני עוד בארץ ואין
עובד עוד עבודתו . . . ויספר גם כן המענה אשר ענה
לו יהודי אחד מהנוכלים הגדולים . . . הידוע בעבור
תרמיתו בין הערלים והנמזלים . . . ואת אשר השיב לו
בחדו אף בביאו לחגיתו . . . לשאלהו הירצה לקנות בזיל
גדיל ובחצי שויה סחורתו . . . "לך לך לא אקנה למה אותי
תפריע . . . בהתרומם עשתנותי למרחקי הרקיע . . . אל
כסא כבוד שדי אשר רוחו לי נִפְיעָ" . . .

כשמזע המלך שלמה דברי נוכל הפְּקָלִים . . . אשר
לפנים בבצע מעשקות גם בעד שרוך יְעָלִים . . . מבר אלף
אבוינים ויתומים ואלמנות . . . ועתה בסתר מחקרי עליון
עשתנותיו לָנֹת . . . לבו הגה אימה רעה אחזתו . . .
וסער בגפשו כמו לילה סופה גנבתו . . . אין איש בא
למצפט כי אין ריבית בשְׁעָרִים . . . לא מקרוב ולא מרחיק
לא ממדבר ולא מִקְרִים . . . אין דו הין למי זר אין אמה

ואין דברים . . . ובכתים נקות אין איש ידו ירים . . .
 מעת נאסר השמן בחבלים ובמאקרים . . . שקט בארצות
 נשמעו צעדות העכברים . . . בין המלכים שלום אין
 קנאה ואין כעסים . . . שלוה בין העמים כי אין איש עושה
 חקמים . . . רעב עני וחסר בבית האומנים והחרשים . . .
 מעשי תפארתם נתנו בעד פתותי לחם ונזיד עדשים . . .
 אין עשה הנית וקשת אין לושש בידונים . . . אין חדשות
 בתבל מאסו נפשם כעבדים כאדונים . . . יום ליום לא
 הביע לא תבינה ולא דעת . . . ולא לילה ללילה לא טובה
 ולא מְנַרְעַת. —

וכאשר ימים אחדים עָבְרוּ . . . ודחסר והרעבון נָכְרו
 . . . וגם בנפש המלך רָזוּן . . . כי בביתו אין מִזוֹן . . . הלך
 מארמונו . . . למען ישכה רעבונו . . . וישת מעליו עדיו
 ויאזור מְתָנִים . . . להתהלך בדתהפש סובב בחוצות
 ירושלים . . . ובלכתו ברחובות ותבואנה לקראתו אִמְהוֹת . . .
 בחיקן עולליהן ומרחוב אל רחוב נְעוֹת . . . ותפולנה לפניו
 בשנעתן: "תן לנו כלְבָּלָה . . . תן ליונקי שדים מִרַעַב
 הַצֶּלֶה . . . רק פתותי לחם ומעט חלב שואלים מִאֲמוֹתֵם . . .
 אנא חוסה המלך מהרה להציל נַפְשׁוֹתֵם." —

כשמוע המלך דברי האמללות . . . נהפך לבו בקרבו
 מצקון הַיְלָלוֹת . . . רוחו בו דתמרמד מגדל הַשְּׁבָרִים . . .
 וישם אל מדבר פניו לעצי הַתְּמָרִים . . . ויצו לרוחות
 הבאים מארצות הַצִּיָּה . . . להניע בחזקה ענפי כל עץ פְּרִיָּה
 . . . ולהביא משם תמרים למכביר רבוא רפזתים . . .
 לְמַעַן הניק מדבשם גדולים וקמנים וגם עתיקי שָׁבִים . . .
 הדבר יצא מפי המלך והרוחות שָׁמְעוּ . . . פני שחקים
 התקדרו והנשיאים נָסְעוּ . . . קול רעש ותנוּפָה . . . כנו
 עצים בְּסִיפָה . . . גשם נדבות העננים הִנִּיפוּ . . . ומארצות
 התימן שמעת תמרים הָרְעִיפוּ . . . ותבואנה האמהות

ותמלאינה חריוֹתֶיהָ . . . ותשאִינה התמרים חמרים חמרים
לְבַתִּיקָן . . . ותאכלנה דני שבוען ושדיהן חיש נָלוּ . . .
חלב לילדיהן ומבבי חָלוּ . . . משפּע בְּבָרְכָה . . . חמת
הרעב יִשְׁכְּרָה . . .
וגם המלך לקח עמו במסְתָרִים . . . בעת איש לא
ראורו מלא קב דְתַמְרִים . . . מתקו לחכו בדעבוננו
וישאם בגפו לארמִינוּ . . . נתחת אדרתו בחצנו וצָקְלוֹנוּ
וכבש וכוּאשר ארכו הימים והשבועות קָלְפוּ . . . וכל
ארצות דמזרח התמרים סָפוּ . . . הרוח נשא אתם והענפים
והָשְׁפוּ . . . יושבי ירושלם שנית מרעב קָפְפוּ . . . על
כל פנים קָנָא . . . ולב שלמה מלא דאָנָה . . .
ויהי בשבתו פְּעֻצְבוֹנוּ . . . סגור בחדרו אֲרַמְנוּ . . .
לעינו נגלה * חֲזֹרֹן אשר במצפון הַלִּיקְתָּ . . . ומכל חכמי
קדם הגדול בְּהַקְמָתוֹ . . . הוא חזרון אשר מצא בתחתית
הררי מְחֻשְׁבִּים . . . מקור חיים הנוזל בזהר וְיִקְבְּקִים . . .
הוא היושב תמיד לשמור פי השֹׁקֶת . . . אשר לתיבה
מַפְכִּים מי דמקור בְּבָרְקָת . . . וגם לכן לא יזקן וישאר בְּנִעוּרָיו
כי במעין החיים ירחץ פעמיו וְאֲשׁוּרָיו . . . ואחת לצלה
שנה מנו ישתה לְרַגְיָה . . . וגם לכן ידע תמיד מה ישדיה
ומה שדָּיָה . . . אחרי כל ירוק ירוש בידו זְמורת גָּפֶן . . .
וירוק יהיה הכל בכל המקום אשר יָפֶן . . . בעת יחליף
הסתיו ומעטה לבנת השֶׁלֶג . . . העמקים יעטיף פרחים
והקרה יהפוך לְפֶלֶג . . . האחו והבקעה וגדות אנימי הפְּצָה
ילביש ברקמת צבעים כל עלה יהיה לְנִצָּה . . . כפור וקרה
ימסה דכים ישאו הַנְּקָרוֹת . . . ותהלות ד' יִתְנוּ ברעישם
עצי הַעֲרוֹת . . . לבושי חזרון יִרְקִים . . . צמחי תפארתו
בְּעַמְקִים . . . ירוק מעטה תְּהַלְתוּ . . . וכותרת גבורתו

* במליצת בני קדם חזרון-Chyser כנוי לאליהוה.

לכן גדלה שמחת שלמה בביא להיכלו חורון
בְּנֶעְמֵי קִדְּם אוֹתוֹ בְּבִרְכַת שְׁלוֹמִים . . . יַעֲן יִדְעוּ כִּי
מִיָּמֹת עוֹלָמִים . . . חוֹרוֹן חוֹדֵר בְּעוֹלָם . . . לַחֲקוֹר הַמְּקַדָּשִׁים
לְגַלּוֹת כָּל נַעֲלָם . . . וְלִדְרוֹשׁ כָּל מְסֻתָּרִים . . .
וְדַע כִּי גַם בַּיָּמִים הַקְּדָמוֹנִים . . . לִנְבִיא הַנְּבִיאִים גִּלְהַ
סוֹדוֹת וּפְתוּחוֹנִים . . . וְגַם מִדָּם הוֹצִיא עִמִּי מִסְּבִלוֹת מְצָרִים
לְחַטֵּי הַחַרְטָמִים הִרְאָה לּוֹ בְּיָדִים . . .
”בִּיאֵךְ לְשָׁלִים חוֹרוֹן גַּם בִּירוּכָה הַשְּׁעָה . . . בַּה בָּאת
אֶל מַמְלַכְתִּי הַמוֹעֵקָה מִמֶּתְלָאָה . . . שְׂמַחָה תַּחְדָּה פְּנֵי . . .
בְּדַרְכְּךָ עַל מִסְּתַנֵּי” . . . וַיַּעַן חוֹרוֹן : ”אֲשֶׁתְּחִיָּה לְמוֹלֵךְ
צַפְנַת פְּעֻנָּה . . . כִּי בַלְחַמְךָ עִם הַשָּׁמֶן הָיִית אֶתְּהַ סְמֻנְצָה
אֵךְ בַּמַּסְבּוֹת נִצְחוֹנְךָ שֶׁב מַמְלַכְתְּךָ עַד הַפֶּאֶר . . . אֲבִיצָה
שַׁחַת כְּדָג הָעֵלָה בְּחֻקָּה . . . וְגַם בְּעוֹךְ לֹא תִשְׂמַח מִלֵּךְ
וְלֹא תִגַּל פִּנְצוֹחֻקָּךְ . . . בַּעַת הַשָּׁמֶן לִימִינְךָ מִשְׁלַת עַל
הַמוֹנֵךְ . . . אֵךְ בַּלְעָדוֹ עִמְמֵךְ כֹּאכְנִי שְׂדֵה דוֹמְמִים . . .
הוֹזִים שׁוֹכְכִים כָּלֵם בַּתְּהוֹ וּבְהִי שׁוֹמְמִים . . . בְּלוֹי מַחֲשַׁבוֹת
אוֹן גַּם טִיבָה לֹא זִזְמָמִים . . . — — — שָׁמֶן הַמִּנְהָ
יִצְרֵם הִיָּה הַמְּפִיחַ . . . בַּלְעָדוֹ כָּל אִישׁ חוֹבֵק יְדֵי וַיְנוֹת . . .
עֵצֶל בַּחֲדָרֵי מִשְׁכְּנוֹ עַל עֲרֻשׁוֹ סְרוּתָה . . . אוֹכֵל אֶת בִּשְׂרֵי
אוֹ קִיטָף עַל־שִׁיחִים וּמְלֹחַ . . . לְכֵן מַעַת אִסְרַת הַשָּׁמֶן
בְּכַבָּלִים . . . עָרִי מַמְלַכְתְּךָ מִרְבֵּץ לְנִרְפִים וְעֵצִלִים . . .
עָרִי מְסֻפְנוֹת כָּלֵם אֵין חוֹרֵשׁ וְאֵין קוֹצֵר . . . וּפִי־תָתֵם לֹא
יִבִיא לְחֵם לְבִיתוֹ בְּמִצָּר . . . כַּעִיסָה בְּלוֹי שְׁאוּר כֵּן הַלֵּב
בְּלוֹי יִצָּר . . . הַשָּׁמֶן לְבִנֵי אָדָם כַּפָּחֵם לְנַחֲלִים . . .
יִרְתִּיחַ דָּם עוֹרֻקִידֵם הוּא אוֹפֵן הַנְּגַלִּים . . . לְכֵן אֶל
תִּנְעַר בִּשְׁטָן לְכִלוֹתוֹ בַּמַּעֲרָצָה . . . כִּי מֵאֵת פִּנֵי ה' גַּם הוּא
לְתַבֵּל יָצָא . . . גַּם הוּא עִם בְּנֵי אֱלֹהִים שְׁלוֹחַ אֲרָצָה . . .
עַבְדֵי סוֹרֵר הַשָּׁמֶן מִמֶּה פְּאָדוּנוֹ . . . אוֹלֵם הַטּוֹב יַעֲשֶׂה
גַּם נִגְדֵי רְצוֹנוֹ . . . —

שמן המסית המנרה והמדיח . . ולבות בני האדם
יפתה ויגרתים . . הוא גם עזר כנגדם לעלות להר המזר . .
יקוב לחייהם לנהגם אחריו כחמור . . ובמתנו ירוצון עלי
סלעים למסלה העולה לראות אור. — —

ויען המלך: "בזאת אדע כי ברוחך פי שנים . .
לדעת כל אשר נעשה בארץ ובשמים . . אך עד מתי
הנביא! תהיה מלחמת האור והחשך? זה יקלל . . וזה
יבלל . . זה נושק וזה נושך . . זה סותר וזה בונה . .
כלם ישאלו ואין עונה . . מתי יהיה לתבל יום גאולה
וישועה . . יום כפורים שלום נצה מתי תכלה הרעה?
אם תדע זאת הנביא אנא הודיעני! למען תברכך נפשי
כי באור האמת תאיר עיני." — —

ויען חזרון ויאמר גאולה תהיה לעולמים . . אם ישוב
גם השטן להתפלל בלב תמים . . חרוזים החרותים על
מנלות הכפא . . עליו ישב לשפוט שדי רם ומתנשא: — —

אין קאל עליון, טוב ומטיב לכל,

בורא קצות תבל, חי העולמים!

יבוא יום משפט, יום שלומים לכל,

ידם עבדיו יקם, חי העולמים!

אין קאל הנותן, להמית גם גבול חול,

באב אזהב בניהו, חי העולמים!

לנחם על רעתו, שופט עליון ומחול,

יד יתן לפושעים, חי העולמים!

אין כחנן הנותן, מרקיב קול:

שובו הפוררים לחי העולמים!

גם רפאי התפת, אל יציל משאול,

ועלם ממדורה, חי העולמים.

כשמוע המלך דברי הנביא וְהוֹמִינִי . שב רוחו בקרבנו
ושלום בְּעַצְמוֹי . . . רוח חדשה הערה עליו חכמתי שבה
לְזַמְּמִי . . . וירם עיניו שמימה ויקרא בלב תָּמִים . . .
— האדרת והאמונה לחי הַעוֹלָמִים — . . . וימהר לגזור
מאסרי השטן בְּמִסְפָּרִים . והוא מהר להתרומם כענני סופה
לְשָׁמַיִם . לב וישבי הארץ חרד לְקִרְאָתוֹ . כי לכוכב אדמדם
נדמה בְּתַעֲוִפָּתוֹ . . . ידו נטויה ארצה: כחרב לְמוֹשָׁה . . .
ושערי השאול אשר דלתותם נהוּשָׁה . בקול רעם נפתחו . . .
שמים כעשן נִמְלְחוּ . מלאכי שלום מֵרַבָּו . והפאי
תפתה שָׁמְחוּ . ותרעינה הַשָּׁדִים וְהַשָּׁדוֹת בְּאָחוּ . . .

V.

שלש רוחות.

בארמונו יֵשֵׁב . ומחשבות הָשֵׁב . המלך שלמה
כמו יום ביומו . . . חכמה על פניו ביתר שאת ויתר עֵז .
ורוח הנבואה עמרה ראשו בכתם פֶּזֶז . . . עשתניתיו
הציקוהו בין חדש הנִבֵּל . . . כי יגע מצוא נתיב לתהליכות
הַקִּבֵּל . ועל צפנת סודותיה השקיע לשונו בַּהֲבֵל . . .
עֵינָה רוחו כאל צדוהו צוֹדִים . ומאישוני עיניו התמלטו
כידוֹדִים . . . והנה פתאום לפניו שלש תמינית נבוהות .
בין העמודים התרוממו כתמדות עשן בננוהות . . .
בבואן למולו הִשְׁפְּלוּ בְּקַטְנֵן כַּכַּף אִישׁ . ולתמונת אנשים
התהפכו חֵישׁ . . .
"קרב הראשון וישאלהו הַמֶּלֶךְ . . . "מי אתה הַהֶלֶךְ"
ותען התמונה מאצל הַקִּיר . וקול דבובה נשמע כזמירת
שיר . "ליד רפה אניכי הניני ה יקראוני . ועשתנותי

"מאז ועצוני וואיצוני . לבוא אליך המלך . להשתחית
למולך . למען תספחני בין משרתי היקלך" . ויען
המלך . "טובה את וטוב פעלך . אך רחקי ממני ומארמוני
נודי . כי אם בו תסתופפי הלא ימעט כבודי . עמודי
בסאי הלא מהר תרוצפי . לכו לאהלי עמי ובלבם חוספי" .
וחבוא התמונה השנית צועה בגדל הקבה . . . ועומיה
בנאונה בנושאת עמרה . וישאל המלך "מי את שכבה
תבואיני . מה זה תרצי מני דברי ועניני" . ותען התמונה
מאצל הקיר . וקול רבובה נשמע כזמירת שיר . "אנוכי
השכלת בונת יקראיני . ובהיכלי המלכים . זעיר שם
ימצאוני . לכן עשתנותי יעצוני . וואיצוני . לבוא אליך
המלך . להשתחות למולך . למען תספחני בין משרתי
היקלך . נא בי אל תתעבר . כי ארצה להתקבר . עמך
המישל על מלכים רבים . לך שכל וגם תכונה עשרת
אלפים קבים . . . ויען המלך : "בכל לבי אוקף . מאד
יקרת בעיני ארוממך אכבדך . אך בי אל תתעבר . אם
לא ארצה להתקבר . עמך תמיר . כפתיל צמיר . כי
עת לכל הפיץ תחת השמים . וגם להוללות וסכלות בלי
תבונות בפנים . . . ואם תהיי לימיני תמיד בהיקלי . הלא
לעולם לא אשמה בחיי עמלי . . . ואם אעמוד בקרב
שמהה אשמע קולך המהתקלת . שמחה מה זו עשה
צהלה ורנה אולת . . . והשכל לאוני יקרא פתיות כל גיל
"ק לקול בן מה גל קול סירים שיר פסיל . . . ארוממך
אכבדך אך לא כיושב בבית . פן תפדיעני בשמחתי . כי
"אעשה מעשה פתי . תיכל לבקר בהיכלי כאיחנטה
"ללין . התחבר עם עברי בשבתם לשפיז דין . . . וגם
"שרי המשנה למד דבר קצרות בארובה . . . אם ישבו
"להתיעץ על עניני המלוכה" . . . ותשתחוה התמונה .
ולדחבה הלכה התכונה . . .

והתמונה השלישית באה באחרונה צעדיה כאילה
עיניה כזֶה. שפתיה כפרחים העימרים במצולה ותאמי
למלך: "אנוכי התפלֵה. וגם תתנה ובקשה אלה
"קראוני לכן עשתנותי יעצוני ויאצוני. לבוא אליך
"המלֵךְ להשתחת למלֵךְ למען תספחני בין משרתי
"היֵלֵךְ". ויען המלֵךְ לבואך תשמח נפשי. הִי תמיר
עמי מני אל תמושי. את חמדה היקרה לבני אדם יָסֵד
"איש ידע להתפלל לא ידע פֵה. בכל המקום אשר ילך
יתלוהו התפלֵה. זאת היא הסלם שמימה עֲלֵה ולשער
שמים תכונן לו המסֵלֵה. אם ילך בקרב צרה תשמרהו
"הַתְחַנֵּה. אם אויבים יִסּוּבּוּהוּ בכל עבר ופָנֵה.
"על שחל ופתן ורודך ישבור הרב הלמושה. אם בלבו
"ועל שפתיו ישא תפלה ובקשה. שכון באהלי עמי ושכון גם
"בארמוֹנֵי. ועד מפח נפשי עמי התלוֹנֵנִי. התפלה על
"לשוני. מִגֵּנִי קלשוֹנִי.

VI.

רוח הקדוים.

ממפלאות המלך שלמה גם דרך נסִיעָתוֹ. פתאום
עזב משרתיו המלּוּיִם הַלְיָכָתוֹ. ועל כנפי רוח הקדוים
לרום שמים שם נתיבָתוֹ. בורד הלך שם לברו מימים
יָמִימָה. והשקיף בעד הלון הרקיע לאשנבי התבל
פְּנִימָה. סיבב סובב הלך עם האופנים והגְּלָגָלִים.
לקץ מרחבי האין סוף, אילי לו מַלְאִיִם. מצפוני הבריאה
והדר תפארת העֲרֵבוֹת. בשכינת כדורי השמש והכוכבים
לרַבְּבוֹת. — רוח הקדוים סיכו ועב קל מרְכָבֵי. לשאת

אותו לכל המקומות אשר יצינו שם לבוא. אך זאת לא ידע למה פרסות סוסו הפעם. כחץ קל למרומים עפו ופעם לעמק בנעם. עת הנביה למרומים רוח הקדים תעופתו. משם אין להורידו שוא כל יגיעתו. שוא מתג ורסן שוא קול קריאתו. שוא העיר עליו כל צעקות חמתו. ועת הכין פעמיו לשפלים לעמקים. שוא חרה אפו להחזירו לשחקים. ובעת חשב מה לעשות כל מזמותיו גתקים. —

וישלה סביב להתיעץ עם שרי העופות. ויבוא גם החול עתיק ימים בתעופות. וישאלהו המלך "מה זה יעל מה זה. רוח הקדים פיו ימרה ומוצא שפתיו יבנה. הפעם פרסותיו רק למרומים מרחפות. והפעם כמשנעות לשפלים שואפות. ויען בחכמתו החול עתיק ימים. אשר לפניו נגלו כל סתומים ונעלמים. עבור שבתו בצל שדי רם על כל קמים. גם בטרם ברוא אדם וכל החכמים המקמים. "כפלים לתושיה" איעצך המלך. שית לבך למסלת עשתניתיך אם על כנפי הרוח תלך. אם יעלו על רוחך מהשבית רמות גבוהות. רוח הקדים ישאך לערבות ישחך לנגודות. ממעל הארץ ברום הככבים במסלותם. נפשך אור תראה ועמם תרון במקהלותם. אך אם מחשבית לא ימהורות נפשך יעפילו. ממטרת הפצך הלאה ארצה איתך ישפילו. שוא מתג ורסן שוא קול קריאתך. שוא על ריה הקדים תעיר צעקות חמתך. יאטם אזנו לא ישמע אמרות חמתך. ממרומי שחקים חיש יורידך ארצה. לחורי עפר וכפים ישכיבך במערךצה". כבלותו הדקרים. כשחר פרוש עלי קרים. דחול שב למקומו. ולהיכלו המלך שלמה. —

VI.

ריב החיות.

כשנת המלך שלמה על כסא המלוכה . אשר
הנחילו דוד אביו ומכל אויביו לו מנוחה . בהקריבו אלה
עולות על הבמה הגדולה . אשר בנבעון נראה אליו הי
בחלום הלילה . — . " מה אתן לך שלמה ? " . שאלוהו
בחלומו . . לא עשר וכבוד לא ימים רבים לו בקש . .
ולא נפש אויביו בפה רשתו להקש . רק חכמה לו שאל ולב
נבין שומע . אשר בין טוב לרע לשפוט ויבטל . לשפוט
משפט עמו . וכל דבר ריב בארץ . מנו לא ותעלם , לבל
יפרץ פּרץ . לא בקרניו הראם ולא בביציו השרץ .
שאל לו חכמה לדעת איך יספנו . כל אופני הטבע אשר
מסרתיו רבו . גם לא ותעלם מעמקי בנתו . גוף האדם
ואבריו סוד חליו ורפואתו . גם רוח הבהמה מעת בבטן
נוצר . עד אשר יגוע בעפר מנו לא יבצר . גם בקש
מחסדי אל עת שאלוהו בחלומו : "מה זה אתן לך מיקרות
התבל שלמה ?" . . און שומעת כל רגש וכל תנועה .
משמש המנסר ברקיע בכל שעה . עד קול הנמלה בלאט
מרחשת . לאזני הפיל וסידות לו מלחשת . גם בקש
לו היכולת לצוות לרוחות שחקים . לכת במלאכות : לכל
מקום חיש כחוזי ברקים . ולהביא לו מענה כמרנלי חרש .
מעמקי שאול מטה וממרומי החכם . גם עין רואה לו
בקש מאל שדי . מנה לא תסתר גם צפנת זיו שדי .
וגם באישון ליל באפלה בחושך . יכיר הזכוב אשר עלי
צור פרעוש אחר נושך . . ויקיצו משנתו . לנום
לעמתו . אל נענה לתפלתו . ונתן לו בקשתו .
לשון כל נברא הבין . לשפוט להם משפט דין . והתוות

והבהמות והעופות והרמשים . לפני כסאו כאו דבריו ריבם
לפניו לתשים . כבדוהם לו מזודת . וגלו לו כל
הסודות . דבר משפטם הציעו ולדבריו יחלו . כמוצא
פיהו עשו ולפעול עול חָדְלו . יען ידעו כי לשלמה לב מבין
לְדַעַת . עין רואה הכל ואזן הכל שומעת . —

VII.

הנותן זמירות כלילה.

כשבת המלך שלמה על כסאו הנעלה באה
לפניו למשפט בבכי גדול וילָלָה . צפור הרים הניתנת
זמירות כלילה . ותגש משפטה ותחנן בקולה . ותספר
למלך איך מָרטו כָּלָה . נוצתה ואברתה דוכיפת ואנָפָה .
והציגוה כיום הולדה ערומה וחשופה . ועוריהן היו שני
עמלפים . האורבים בגדרות בחורו עפר זכפים .
ולמה ומדוע מה גדל בחשָׁאָה . על אמרן כי זמירת
הצפור לְמַתְלָאָה . לכל בהמות יער ולעוף הָהָרִים .
וכמו שער בנפשן אם הצפור קילה תרים . ויבואו גם
העורב וְהַאִיז כְּעֵדִים . להעיד כי הצפור מגדולי הָדָרִים .
כי כל מעשיה רק פתיות זאולת . זולא תעשה מעשה
אשר תהיה לתועלת . רק תמיד תנוע על שדה זָאָחוּ
ועד כל המקומות שם נצנים יפָחוּ . ומה תעשה
שמה ? תצנף באשְׁמָנִים . שירג אהבה וענבים לפרחי
שושנים . ומנשף עד נשף מגדרות ושיחים . קולות
הצפיר כל עובר מְסָרְוִהִים . ויאמרו טוב עשו הדוכיפת
והאנָפָה . כי מרטו נוצתה וגזו נזרה לְחִשְׁפָה . גם לכן
העמלפים הציגוה ערומה . למען תהיה ביער הומיה
ודָמָה . —

הצפור שמעה במננת לב . דברי העדים ותתהלל
 בקאב . . . ותראה למלך שברי הנפיה . קרהית נוצתה
 ודם הניזל מפצעה . ותועק ותחנן בקיל שועה ובקיה .
 "בחמתך המלך תצילני הנקה . . . תשלם לרשעים כמעשה
 "רשעתם . וישומי יחר בעקב בשתם וחרפתם . . . אך
 "טרם תעשה משפט והאמת ממך יתקר . אוכיה ליעינד
 "כי העדים עדי שקר . מחוברים יחר העדים כתזריע .
 "ימצורע . והם בעיני כל בעל בנה כרשת מזורה . . . הלא
 "בשלה נח העירב בעד הלון תבתו . למה לא שב עוד
 "להביא תשובתו . יען מצא במים נבלה מסקחת . ובאכלו
 "די שבכו תבת נח מנו נשכחת . . . נבל נבלה יאכל ובנכלי
 "פחזותו . . . אך יעז עתה פנים לפתוח פיו בעדותו? —
 "יהאזו הסית מוח מה המדיעה ענית סרה . האם שכחה
 "בפתייתיה כי באחרונה תהיה מרה . . . — (*) — בצאת
 "ממען הדגה יונה ליבשה . ולשמועת פלא זה כל הארץ
 "רעשה . כל אשר לו כרעים וכנפים באו להשתחויות ליונה
 . אשר ישב באהלו בעל קיקיון רעננה . מה עשתה האז
 "ווללה הנמאסה . אכלה משרש הקיקיון וחיש נעשה
 "לבתה . . . עד אשר שאל נפשו למית הנביא יונה .
 "וליסר איתה לבשתה הוסרה מנה לשונה . ועתה באתה
 "לגמנם ועדותה כאלמת עונה . . .
 כשמוע המלך דברי צפיר המרוטה אשר בלשונה
 החרה כחרב מעושה . עדים הקמים נודה למעצבה
 השפיקה . ונגד אנשי רובה מדברה המיכה . שמח שמחה
 גדולה והמשפט מפיו יצא . כי העורב והאז רק דוברי
 נאצה . לעדות ולשבועה פסולים . ולצפור הנותנה זמירות
 הרבה הלולים . כי תדע להנעים קולה ביער . וגם
 לדבר בעז נפש מול אויביה בשער . מאד נכמרו

*) "מיטב השיר כזבו!"

רחמיו על צפור הענייה . המשמיעה שירתה בליל אפל ונשיה . ולאור הירח ונגה הכוכבים . תשמח לבית העוברים והשבים . בעיני המלך הצפור כהברתי נחשבה . כבת ברית המליצים הישבי מחשבה . ובעת הצפור לפניו משפטה הנִישה . זכר כי כתב גם הוא שירים אלה וחמשה . . . לכן פתח שפתיו ודבר באזני היות הנקבצות . השמרו מלדבר עוד מול הענייה נאצות . ואל הצפור אמר "קולותיך ישעשוני . גם מהיום ולהלאה זמירותיך השמיעני . לכי לנוע גם להלאה עלי שדה ואחו . ועל כל המקומות שם נצנים יפרחו . נודי להריך צפורי . שוא אויביך יצוהו . מנשה עד נשה צפצפי בקול רננים . שירי אהבתך לשישנים הרעננים . מרודפים ומשזינים אל תחת ואל תנרא . אומנתך השיר ומלאכתך הזמירה . היות הנקבצות עם בוערים בלי תבונה, שמעו דברי המלך בתמהון לב ותלונה, דברו איש אל רעהו אין משפט גם פה, איש להריו ויעריו למצוא טרף ומספוא . . משל קדמיני הנני עין רעהו לא ינקר" ואם ישב לשפוט מליץ, הטא המשהר לא יבקר . מלך כותב שיר השירים איך בחיתי יער ידבק, ואיך ירשיע עגבי צפור איש אלה נשים יחבק" . מאולם ההיכל יצאו כלם מביהלים ירחיפים צצוקה הצפיר עד היום ימתק כניפת ציפים, מנשה עד נשה לאור ירח וכוכבים, ביערים ובהרים לעוברים ושבים, ואיביה הבוערים עוד ניבחים בקלבים.

VIII.

הנמלה.

בעצם היום הזה אשר דמלך משפטו תדין . באו לפניו נודדי היות כנהר גדותיו פָּרַץ . ובהמלה רבה

כיאור אשר צפרדעים שרץ . . . אלה בתעופתם .
 ואלה במרוצתם . אלה בשאננם . ואלה זוחלים על
 גחונם . וכלם כרעו והשתחוו לו כעבדים מיל אדונם .
 והביאו לו כל מיני מתנות . איש איש כמסת ידו הפצי
 יקר ומגדנות . . . ותבוא ביניהם גם הנמלה . מירכתי
 ביתה ביער מדחקים לאשה התנהלה . . . ויפן אליה המלך
 ברוב הזדו . ויש אליה חסד ויקחה על ידו . . . וירא
 זונה בפיה בכל כחה החזיקה . התיכת עלה נצה כשערה
 דקה . . . ותרם קלה יתדבר בעינותה . בשפה רכה
 ונמוכה . . . „אניכי מלכת הנמלים ומאז הנעתי למלוכה . . .
 „אלה אלפי רביא מספר וישבי ארצי . כפלי כפלים
 מעברוך בן דוד הפרצי . כלם תחתי נכנעו לעשות
 „כפקודתי . ובעמל ועבודה קשה ימו שכמם לעצתי . . .
 „רצוני רצונם . ואנוכי אדונם . כוחנו רפה וחלש לעמי .
 „אין אונים . אך את אשר לא יכצע האחד יעשו באחזה
 „ההמונים . איש יעזר לאחיהו ואז תקל המלאכה .
 „במשטר וסדרים תקפנו ובעמלינו נראה ברכה . . . ואתה
 „המלך לאמרי פיך ישמעו יצורי האדמה . גם האנשים גם
 „הרוחית כל אשר באפו נשמה . . . אתה נביא העולם .
 ואין דבר ממך נעלם . . . אין אוצרות ומכמנים . אשר
 „לעיניך צפונים ומטמנים . . . נא אל תבוזה המתנה . אשר
 „נביא לך עתה ברוח נאמנה . לפניך נתחנן היה מגן וצנה
 „גם למלכותנו ובבריתך ובושמך גרננה . —
 וישבו בעיני המלך מאד הברי הנמלה . . . ויקח ברוב
 תורה מפיה התיכת העלה . . . והחיות אשר על כסאי
 כאריות כנשרים . נענעו ראשם גם להם מאד ישרו
 הדברים . . . ותשתחיה הנמלה ותכרע ברקה . ותנהל
 לאמה ותלך לברקה . —

IX.

מלך הנחשים.

השמש פנה לערוב ממרומי הדריו ולסמא
שלמה אז כמתגל הרש במסתרו בלית הלוצים
וחמושים גם מלך הנחשים מקים רבצו קערה
ספיר גזרתה ועל ראשו עזרה נשלאה בת מינתה
מיום שבת מרכבה יהלים אופניה מלשם מחטבה
השתוממו כל ראייה ושקה עקלתון בגדל כנפילים
בקצמו כחסון עיניו כגחלים כשמלה מנלקה משך
אהריו הענלה

לביש מלך הנחשים שריון עור קשקשים כפולה
ומכפלת מחויץ ירוק ותקלת השתומם גם שלמה
כי ברוב הכמת זמני לא ראה כדמותו וכזהרו כל
ימי גם חיות הזהב על כסאו בבקלה רעדו
והתלהלחלו בראותם למולם הענלה במחתה יזועה
הרימי הנשרים אברותיהם והתקים התחבאו בנוצת
זנבותיהם ונמשם הירו פרקים מצהקים ורקים
געה געו הכשבים כאלו מזאב נסחבים גם הארי
בתקרה הרים ראשו וזקנו קרה מפחד שיערותיו
כמסמרות ופרסותו כמטיל ברזל הרים ותקע
בשאנזתיו

הזאב קשקש זנבי בקצף והרזו והחתול כיקיל
ויטימן שרק בלשונו הנמר הרים רגליו לזנק ממרומו
והתרנגול צעק כאלו כבר בא זמו ושור וגמל יחד
געו והמו ונפלו על ברכיהם מפחד כשמוע מלך
הנחשים אלה הקולות אשר חיות הכסא לו הביאו
לשלוש ביאך במקלות הרים ראשו והביט כשליט

אדיר למולו . בעיני רמזי כאלם כי בעדן גמל קולו .
הסתבל על גחונו . הראה שניו וגרונו . ולכל הנקבצים
גמגם לקריאת שלום לשונו . . שלום ענה המלך שלמה
והטה ראשו לקראתו . וכל העומדים סביב כסאו בקידה
כרעו לעמָתו . השרים והנשיאים . והחכמים והנביאים
ל . לתת כבוד לארח זה כבוד אומר קלו . ועיר המלוכה
ירשלים פָּנָה לו להיקלו . לו ולכל עמָמו . הגמשכים
אחרי פָּעָמו . התהלחלו יושבי העיר . בראותם אצל
כל קיר . ועל כל הרחובות והשָׁקִים . חיל צפעונים
ומזיקים . . חיל שרפים מעוֹפָפִים . אשר על מלך
הנחשים חוֹפָפִים . שפעת נחשים ועֵבָקִים . זוחלים סביב
והדרכים מבָּסִים . . צבא אפעה ופתָנִים . גם לאחור
גם לפָּנִים . בהמלה מראש הר הזיתים . המרים חמרים
גְּחִיתִים . אין קצה לגדוֹדֵיהֶם . ואין מאסף אֲחֵרֵיהֶם .
תָּגִיו קדרון לחָגָא . עמק יהושפט מלא דָּאָנָה . .
יושבי עיר הקדש בתמָהוּן . ראו צבאות הבאים ברוב
שָׁאוֹן . . כל הגבולות פָּרְצוּ . ובמלא רחב הארץ שָׁרְצוּ
על כל פנים רָתַת . ובכתיהם התחבאו חשופי שֵׁת .
אך פתאום בגודל המצוֹקָה . מראש ההיכל כאור אֲבֹנָקָה
פתאום הרוחה וְהַצְלָה . הנחשים יניסו בהמָלָה . .
ממרומי הר ציון כהנים ולויים יצֵעְרוּ . וצבאות מלך הנחשים
מפחד ירֵעְרוּ . ממראה הכהן הגדול נושא החשן והאֲפֹדֶר
שבו למקומם הצפעונים הקאת והקפוד . ולקול הלויים
המזמרים במקהלות על משמרותם . כעשן מארובה
התפזרו השרפים לרָבִבֹתָם . והפתנים כענן כלה הָבֵאוּ
לחורֵי מְעוֹרֹתָם . . ויצאו מבתיהם יושבי עיר הקדש
בְּבִטְחוֹן . יבואו להתיצב ולהביט מפלאות הזוחלים על
גְּחוֹן . . ויש מלך הנחשים להם שפעת חֲסֵדוֹ . ויצו לשרפים
המעוֹפָפִים עוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ כעֲבָדָיו . לעצום גבות

עיניהם כמנעילים סגורים . למען לא יהיו היושבים
מזנקיהם מְקַקְרִים . כי במרחק שבעה מילין גם אדם גם
בהמה . כמו מחצו קשת ימותו בפנעם בהמה . ויצו
לאפעה להביט ארצה ולא לרקע . למען במבטו עוף
השמים לא יפגע . ולא יפלו חמרים קמרים . מענני שחק על
הקרים . ודאריץ ומלוֹאָה . בל תהיה לשואה ומשוֹאָה .
ואחרי כן ירד מלך הנחשים מרפידת המֶרְפָּבָה . ויריעו
תרועה גדולה החלוץ והמאסף וכל הצבא . . ובבוא
למולו הכהן הגדול לבוש בבגדים הקדושים . הסתבל
בעפר כחגב מלך הנחשים . . זחל אחריו ככרור כרוך
להר הבית מעלה . ולפני שער ההיכל רבץ דומם
בתפלה . . וככלותו להתפלל נמלט כצניפה למקומו .
וחיל הלוציו וחמושי שרץ אחריו בשלומו . והמלך
שלמה . שב לכסאו והדומו . —

X.

ה י ל ק .

ויהי היום ויצו המלך את העורב והדוביפת
להביא לפני כסאו ילק דק המְקַקְסָם . . כי בעלי כנה
השוכנים על עצי האגמים והאָחו . במשפט יריבו עמו
ויצעקו נגדו ויִצְחָחו . כי בעזות פנים ורהב מִצַּח . יום
ולילה לא ישבות ויצפצפה נִצַּח . . ואין שקט ומנוחה .
מקולו הטורד כלם ברוב צִנְחָה . להשקט ודומיה ישאפו הַגָּם
לא יוכלו לְעֵלוֹ בְקָנָם . וירגזו גם על משכבותם . בימותם
ולילותם . מפני קיל הילק אשר תמיד לעמתם . —

ויניעו כנפיהם ואברותיהם העירב והרוכזות יחד .
כי אחזתם חידה חיל כהלה ופחד . ויראי להגיד
המענה . אשר הילק להם ענה . . עד אשר צוה
המלך שנית פתחו פיכם ותפרו . אז הרימי קול יחד
זכשלוחי בית דין ספרו . . "כאשר הביאנו אדוננו
"המלך! דבר מצותך לבית הילק . . ענה בעזות גאותו
"אין לי נחלה וחלק . בחצר מלכות שלמה ולא בכסאו
"והיקלו . מה לי ולשלמה ולכל בית נכאתו קלו . לא
"אבקש מאימה מכל חסדיו . צוה יצוה לחיל עבדיו
"אולם אניכי אקבד ואשב בכיתי . ולא אישים לדרך
"פעמי בפתי . אם יש לשלמה דבר עמדי . בוא יבוא
"הוא אלי ותיצב נגדי ."

כשמוע מענה המלך חיל חיות הנקבצים . לבם
נפל בקרבם כנוע ברוח סער עלי העצים . . יראו פן
חמת המלך תצת כזפת בועקה . ואימתו כנהם כפיר
תתעבר גם עליהם במהרה . . אולם המלך כחכם
חרשים רגז ושחק באחת . והראה לעין כל כי במענה
הילק מצא רוב נחת . . "ידוע ידעתי כי מבני יקמן .
"בעזותו יתהדר ילם הקמן . . אם נקלותי בעיניו לביא
"להיקלי . לא אבזנו אניכי ואשליך עליו נעלי . . לכו
"לדרככם מתי סדי . . הלך אלך בעצמי וכבודי .
"אל בית הילק בימים הפאים . ושם אשפוט עמו כי
"המשפט לאלהים" . . —

וירכב המלך על רוח הקדים סוסו . ויעף
לתדמור המדברה שם מזגו לו כוסו . כל הלילה
אלף נשיו באמנה שכבו הָמָתו . הבוקר אור והנה העמק
מקום מישב הילק השתרע לעמָתו . . לא קצה ולא
חרה אפו אולם הפליא פליאה . על אמיץ לב כזה אשר
בנאותו טרא קריאה . כאלו היה הגדול והחזק מכל יצירי

הַפְּרִיָּאָה . . . וְהִילַךְ בְּרֵאוֹתָיו כִּי יִקְרַב הַמֶּלֶךְ לַמְעוֹנָתוֹ .
"שֵׁשֶׁט רְגֵלוֹ חֵישׁ וּמַהֲרָ לְנֹתֵר לְקָרְאָתוֹ . כַּגִּלְגַּל רַחֲמֵי
הַתְּהַפְּכוֹ לְשׁוֹנוֹ וּשְׁפָתוֹ . . . וַיֹּאמֶר "מִי כַמֶּךְ מֶלֶךְ אֲדִיר וְ
"חֶכֶם הַחֲכָמִים . . . וּכְחַכְמַתְךָ כֵּן גִּדְלַךְ תִּשְׁפּוֹט עַל כָּל
"רָמִים . . . מִמְּעֻלוֹת כִּסְאֶךָ תִּרְדַּ וְלַעֲמַקֵּךָ זֶה תִּשְׁלַח רַגְלֶיךָ
"לְמַעַן אַחֲלִיף צַפְצוּף עֲלֵיצִי לְקוֹל תֹּאנִיה וְאַיְכָּה . . .
"הֲלֹא יָדַעַת הַמֶּלֶךְ כִּי בְמִדֵּי עֲנִי נִקְּחָתִי . אִם מַעֲמָקִי לְכַבֵּד
"אַרְיִים קוֹל זְמִירָתִי . וְאַתָּה תִּרְצֶה לְהַשְׁבִּית וּלְגוֹזֵל מִנִּי
"יִשְׁמְחָתִי . . . הֲלֹא יָדַעַת הַמֶּלֶךְ כִּי רַק אֱלֹה מִיּוֹמֵתִי . . .
"לְשִׁיר תִּהְלֵת בּוֹרְאֵי בְּכַל כְּחֵי כָל יְמֵתִי . . . וְאַף בְּלִילֵהָ
"שִׁירָה עַמִּי מַעֲפֵר תִּשָּׁה זְמִירָתִי . כַּעוֹף מֵאַרְיֵן קוֹלִי תִּתֵּן
"לְאֵל חַיִּי תִּתְּרֵתִי . וְאַיִלִּי תִּיקַר לוֹ מֵאַד הַיּוֹדֵד הַל הַשִּׁירִים
"מֵחֶלֶב הָאֵילִים וְיִקַּר הַפְּרִים . וְכֹל סִמֵּי מִטְּוֵרָתִי . מִיּוֹשְׁבֵי
"הַמְּדִיָּה וְהַקֶּקֶת . . . יִרַק דִּשָּׂא לְחַמִּי וְלֹא תִבּוֹאֵת בְּרֵ וְהַפְּתֵה
"כִּי בִּנְךָ עֵדֵן מִמֶּנָּה לְבִדָּה לֵב אֲדָם וְאַשְׁתִּי הָעָה . לְשִׁמְעֵי
"לְעֵצַת הַנַּחֲשׁ אֲשֶׁר אֹתָם פֶּתָה . לְמִיּוֹת פִּי עֲלוּן מִצִּיתִיד
"נִשְׂוִי . . . וּבִכְשֶׁתָם וְחִרְפָתָם עַד עוֹלָם מִשֶּׁם נִגְרָשׁוּ . —
"גַּם מִים לֹא אֲשַׁתָּה יַעַן לִי יִדְנַע . כִּי בַמְּבּוֹל־מִים
"כָּל הַיְקוּם טָבִיבַע . . . בְּעֲנִי וְעֲנִיתִי עָלַי אַחֵי אַחֵיהָ כָּדֵל
"מִזִּינִי וּמַכְלֵת בֵּיתִי רִסְסֵי הַטֵּל . . . בְּכָל חַכְמַתְךָ הַמֶּלֶךְ
"בְּעִבְרָה כְּבִיר לֶךְ נֹאִיה . לֹא תִרְצֵ כִּי הַיְקִירָה מְכָל
"הַמְּרוֹת הַעֲנָנָה . . . הֵיא תִרּוֹמֵם הַשֶּׁפֶל אֲשֶׁר חִכְמָה אֲשַׁפְּתוֹת
" . וְהַקֶּטֶן יִהְיֶה לְאַלּוֹף מִנְחֵלֵי הַבְּתוֹת . הַעֲנִי יִמְצֵא לְעוֹלָם
"שְׁכָרוֹ בְּעַמְלֹ . אִם בְּעֲנִי הַנֹּאִה נִכּוֹה נִמְאֵם כָּל מַפְעֵלֹ . —
"מִנִּי אִזּוֹ זֹאת שִׁמְעֵתִי בַעַת הַיָּמִים הַצְּבָעוֹ . בְּעוֹזִיד
"עֵינֹת תְּהוֹם וּמַצּוֹרִים מִים הִבְקָעוֹ . נִשְׂאוֹ רֵאשִׁים הַגְּבֻעוֹת
"וּפְסָנוֹת הַהָרִים גָּאוֹ . בְּהַבִּיטֵם לְשַׁעֲלוֹת הַבְּקָעָה עֲמַק
"בְּעַמְקֵם שֶׁם נִגְעוֹ . . . רַק הֵר אֶחָד מְכָל הַהָרִים הַשֶּׁפֶל
"רֵאשׁוֹ הֵר הָאֶרֶץ ט . כְּעֲנִי וְשַׁח עֵינַיִם תַּחַתִּי הַתְּצַמְצַם

לסתר המדרגה הָרַד . וחיבין ראשו לאשדת הערבה
אלה מים מגרים במורד . ומה היה שכרו עת
זבקעו כל דמעינות . ארבות השמים נפתחו ונמחו ונשטפו
בנים ובנות . כל היקום כל בשר גוע יחד וגם ההרים
הגבוהים . ממי המכול פָּסוּ כלם כי המטיר מלמעלה ר'
אלהים . רק הר אחר חמד אלהים שגיב בכחי עבד
עַנְוֵתִי . ובחר אותו למכון שבתו נח הצדיק הנמלט
בתיבתו . מלאכי אל דגביהו אותו שנאני שחק יחד
רוממנהו . עניו היה דר האררט לכן לראש כל ההרים
שגבוהו . שחו תחתם הרים גבנונים והר זה פליטי
המכול הָלַלְהוּ . נח ובניו ונשי בניו שמחים . בנו
עליו מזבחת והקריבו מִקְחִים . מכל הבהמה הטְהוֹרָה .
להודות לאל נָרָא . וגם מעוף הַשָּׁהוּר . כי
בִּיְדוֹ רָאוּ אֹר" .

"אבחר שבתִי תחת הַשָּׁמַיִם . וגם במקום עצי עבתה
צִמְחִים . לא כבתי אבנים וסלעים . כי ריח העצים
נחמד יָנִיעִים . כל העצים מים אזהבים . דליותיהם דילים
ישואבים . חשרת מים מְהַעְבִּים . אשר מצמרתם
לענפיהם שָׁבִים . תמיד עלי מים שרשם פָּתַח . לכן
הכרבה אצלם תנוח . אך האבנים חוקי מַצַּח . לא
יבואו ישם מים גַּעַח . סלעי אבנים למים שוחקים .
ימצליהם אותם דוחקים . לכן המים ינקמו נָקָם .
אבן נופלה לתיכם רִיקָם . ירר יטבע עד המצלה .
אך עץ ניפל יטלה מַעֲלָה . ספינת עץ ישאי על גַּבָּם .
יצרור אבן יצלול אל מִשְׁצַבָּם . כי בן חוק הטבע
מעולם . אם לעין בשר גמיל ונקם גַּעֲלָם . אל
ישלם לכל יציר יָדוֹ . כפעלותיו ומעבָדוֹ . כל טוב
כל רע עינו רוּאָה . גם השגלה גם הגבוהה . קטון
וגדול ברתוק חֶזֶק . נקשר מתולע ער הַבֶּזֶק . כפי

"חקי הברואה כלם . עולים יחד על הסלם . . שלבו
"יגיעו לאל עליונים . . פה הראשונים שם האחרונים . .
"ובמאונים יחד עולים . . הכבדים פה כאבק קל שם
"עולים . . לכן מלך אדור שמע שועתי . אל אקטן בעיניך
"בדברי עֲצָתִי . נא אל תפריע שירי וְמִדְּתִי . הנה לי
"תמיד צפּוּף עֲלֵיָתִי". — —

כשמוע המלך שלמה דברי הילק . נחתו אל קרבו
כמים נזולים מִפְּלֶג . . תורת הענוה היתה העמק
אל לבו . ושם לו חק ומשפט להיות שפל רוח בְּמִסְבּוֹ . .
וגם לילק נתן תשועת יָדָיו . . והרשה לו ברוב חֲדָיו . .
לשיר זמירותיו . בימותיו ולילותיו . . גם לכעס בעלי
הכנה ויושבי הָאָחוּ . . אשר במשפט ומריבה נגדו צָוָה
ועד היום אין מפריע ומְבָרִים . צפּוּף ילק הקטן
תחת כל עץ ושיח. — —

XI.

מְלֶכֶת שְׁבָא*)

מְחִיזַת העומדות לשרת על כסא שְׁלֵמָה . איש
איש כפקודתו מדי יום ביומו , ברה תרנגול היער נִפְקֵד
מְקוֹמוֹ . . כמשלש ירחים אין מניד מקום תחנותו .
ויקצוף עליו המלך ותבער בו הֶמְתּוֹ . והנה זה עַף פְּתָאִים
התרנגול לְעֵמְתוֹ . . וירם אברותיו וינע כְּנָפָיו . כעץ בכאים
עת ירגוזן בסערה עֲנָפָיו . . ויאמר "סלחה אדוני בְּמֶלֶךְ .
הלא תדע לכל מקום אשר תשלחני אֵלֶיךָ , . אך בי אל
תרגז ואל תוכיחני עֲתָה . אולם רפא שכרי נפשי הכפופה
והמְּשָׁה . . לחם צר אכלתי מן לחי שְׁתִיתִי . כי ימים

(* תרגום שני למנלת אסתר

רבים עד קצוי הארץ דאיתי . לראש הררי תבל הרימתני
תאנתי . ועד מעבר לגבולות גבעות עולם באתי . .
נדתי ונעיתי ומצאתי באחרונה . ארץ אשר עוד תחת
ממשלתך לא נתונה . ארץ רחוקה . רחוקה . מיל ירכתי
צפונה . . עיף ויגע עדי מית שם באתי . אולם לשוא
לא היתה יגיעתי . . שם לאזני באה המית ימים זרים .
רעש יערים נפלאים ונהרים נסמרים . . קול לשונות
מאד שונות . משפתות ארצות אלה . ארץ אשר בה נפלא
הכל הפלא ופלא . . ארץ גדולה ורחבה אין חקר
לגבולה . ביפיה היא כגן עדן ומכלל החמדות למולה . .
על כל הדרכים כסף וזהב צבורים . כמו בארצנו העפר
ואבני הקדים . . מי המעינות הבורות והשיחים . ימתקו
כמו חלב וכבשמים מריחים . . עת ישאו דכים הנחלים
בנערים . ינעם קולם לשומע כמו צלצול בנזרים . אברות
העופות ונוצותם יתנוססו בנדרה . כיפעת שהם וישפה
וכל אבן ימרה . . רוח צחצחים ישב תמיד רוח האביב .
רוח בשמים מערנית הפורחות בביב . . רוח שקט ונעם
תמיד רוח הדישה . ועל ארצות חמדה אלה תמשול
רק אשה . . תחת ידיה חבירים . צבאיתה הפוזרים .
אין קצה להמונם ובמספר לא ספורים . . אולם כל
ראש תפארתם כי ידים לא רמה . להרוק הרב והנית
וחץ קשת במלקמה . . לא להרבות קלל . ולא לחלק
שלל . . שקט ושלוש עולמים . ישור בין העממם . .
לרוחות היושבים בכיכבים יכוננו תפלתם . כי גם המה
בתפלה יקיפו השמש במסלתם . ועל ציר קוטב זה
תסוב כל אמונתם : . „ כל אשר נוצר ונברא תחת
השמים . יעשו וירקמו בסתר נותני החיים . . והם
הרוחות היושבים במרום הכוכבים . ואם יכלו ויחלפי שנית
שמה רצים שבים . . הרוחות ברום הכיכבים יחיוקי בידם

נפש כל חי רק לא נפש האדם . . . היא תחיה לעולמים .
עד קץ כל הימים . . . ולמען תוסף להיות ימרה ונהדרה .
מכיכב אל כוכב עד אין סוף נמקרה" . . . —

"לחמת יפי המלכה ולנעם הדרתה . . . אין ערך
ו-מות רק השמש בתקופתה . . . כל שבויות הרעיונות
והרהורי המחשבות . . . תלאינה לתאר תמונת מצוקת
הלבויות . . . שיערותיה לא כשערות נשים האחרות .
אשר קוצותיהן תלתלות וכעורב שחורות . . . אולם
בארבן עד עמביה יעטיפוה בשפעת זהר . . . כמטוה חיטי
זהב וכאור שמש על אפיקי נקר . . . וכל דמדים עינו
ועפניו לעמקה . . . לא יאריך להביט בזוי קוי יפקתה . . .
כי תבדוק קרנים . . . כשמש בצהרים . . . לבנות הוד
מצחה תתנוסס עלי פנים . . . כקערת כסף מצחצה
כעריגת שושנים לבנים . . . מקשתות עיניה הכפיפות
ככפית מאזנים . . . חצי זקים תורה לכל האפסים . . . וזר
הקרב יומת טרם יגע בה בנדים . . . אישוינה גחלים
להטים כפקמים . . . מצודדים ראיהם כדגים במשטח
הקמים . . . מנחת נפיש מהם שורדים בדי רגע
קנילנים . . . נפעמו ולא ידברו הוסר שפה מנאמנים . . .
כלבנת החבצלת בבקר לא עבות . . . לחיי פניה מפנינים
מחפכות . . . כמו פלחי הרמון רסיסי נופת צופים . . .
וצנת שלג בשרב לפי אוכליהם מטיפים . . . כן גם
שפתותיה נהרי נחלי עדנים . . . מעיני חיים לרויה בהן
מוקנים . . . אסור בנחשתים כנלכד בבית קלא . . . כל
הנוגע רק כרגע בשפתיה אלה . . . ואם תפתח פיה לרבר
נעימות נצח בקולה . . . הדומה לשיר אלפי נותני זמירות
בלילה . . . צוארה כמגדל עומד לתפארה . . . על גבעה
נשאה ומישם תופע נקרה . . . לערבה לשפלה ולכל הארץ
סביב . . . לבנת מראיתי כמים נזלים ממירד באביב . . .

לשהם וישפה דומים . שדיה דתואמים . כשני חלקי
 הרזים . מסתרי המדה שם גנוזים . וצפנת כל סוד .
 כאנן הסהר עד למאד . משם תכנית כל הזר . יורד עד
 היסוד . . . עת תרים פעמיק . ותצעד ממרומיק . .
 כאיל על הררי בתר ידלג גם הפסח . כי כלהש החנית
 באור הירח . בהודה ויפעתה כל כמוס תפענח .
 רדיריה כלבנת שלג . טוויים וארוגים מחוטי ילק . .
 מכסים טפה ומפחים . גלויים ונראים כגדית נדרים . .
 בדי עורה בדיקים . יציצו בעד רכמת המחפכים . .
 לא תשבץ העין לראות ולא לשמע האזנים . אך אספר
 לך אשר קראתני בעת הרימותי כנפים . לדאות אחרי
 המלכה בלאט ובמסתרים . עת הלכה לרחיץ באחד
 היאורים . . התהפשתי להדמות כאחד התפיים . .
 יזכני שפת היאור ומבין העפאים . . דבטתי המלכה
 ערומה עד המתגים . . כדו עיני מזהרה עת מבלה
 במים . . בסגורים דביתי . אך על זאת התפלאתי . .
 כי נעלי רגלי . לא פשטה מעלי . רק בעת כשו
 אותה מי היאור כמעטפה . השתוממתי על זאת ושאלתי
 בשפה רפה . . למה זאת? לעיף אחד המסתתר בסבך
 עין בשכנתי . . ויעז לי בצחיק ולעני מעוג על שאלתי
 . שוא יעמול השכני לנקר העינים . שוא יתהדר
 בנוצתו בצבעי הקשת בשמים . שוא יפרוש אברות
 זנבי סביבו כאיפן העגלה . לא ירמה העינים כבודו
 מני גלה . . שרדה מני תפארתו בנבהיתו עיניו סגורות .
 יראה רק זהר נוצותיו ולא רגליו דפערות . . כן על פני
 המלכה ותמונתה כל חמדית היפי מזהירות . אך נעליה
 לא תפשוט כי רגליה שעיירות . —

כשמוע דמלך שלמה כפיר תרנגול היער . קדחה
 בלבי לבת התשיקה כנעירת באש תבער . חמדה ותאיה

בו התחילו נגרשה נפשו בסופה ופער . . . לראות
בעיני הדרת הנשים אין כמוה בכל הארצות . . . בחוקה
דתגעשו תחבולתיו וברמתן מחשבותיו נועצות . . . איך
יוכל ללכוד ברשת אהבתי האשה הזאת בחמדותיה
הזרות . . . נבדלה ביפיה מכל הנשים ואף גם זאת כי
הגליה שְׁעִירוֹת . . . ועוד בעבור זאת דתאווה לה תֹּאווֶה
יען לסגלת הנשים מעם זר גם נְאוֹה . . . לגרש מלבכה
אמינת עבודת הכּוֹכְבִים . ולהביאה תחת כנפי אל אחד
בְּאֵהָבִים . —

ויואל המלך אחרי התיעצו מומותיו . לקרוא לאחד
מסופריו הכותבים אנרותיו . . . ויחדד עמו במספֵּרִים
שחוזות . ויכתוב בצבע ששר אגרת כזאת . . . "ממני
"שלמה דמלך ברכה שלום ותאים . למלכת כל יופי
"נהדרה בעדי עָרִים . עם יועציה היושבים בשבת
"תחכמונית על המשפֵּתִים . . . אלהים אלהי צבאות
"שמו מבידך בפי כל נשָׁמָה . נתן לי עזותעצמית
"והמליכני על כל עמי האדָמָה . על גוי ועל אדם
"יחד על כל חיה ובהמָה . וגם על רוחת מעלה ומטה
"בימים ובנהרות ובשמָמָה . גם רפאי השאול ודתפתה
"תחת ידי הושָׁתו . חשך לא יחשיך ממני והסוררים
"לעבדני נְצַמְתוּ . . . תחתי נכנעו ממלכות אֵלֶּה .
"והסוררים בי ובוגדים ישדרם סָלָף . לכן מהרו וביאי
"גם את להכנע תחת מְלֻכוֹתֵי . . . ביאי מהר ואם תחללי
"אעיר עליך חמתי . אפגעך נם ממרחקים במשלחת
"מלאכי הַרְעִים . רבבות עופות כרנע על הרי ארצך
"דָּאִים . . . כל הלקה טובה ישחיתו ומתחתית האדמה
"וּבָאִים . החמט והצב והחולדה ואלפי רבוא רפָּאִים . . .
"לשום הכל לשממה וארץ המדה לעמק עֵבוֹר . בכל
"זה יאכלוכם צבאותי מפנים ואָחוֹר . . . אין מניס ומפלט

„מהם לא תשאָר . גם פרסה וחוט נעל הכל יהיה
„לְבַעַר . . . יהי לבער כל קן כאשר יבערו עד תמו הַקָּלָל
„וְהָיָה מֵלֵא רַחֵב אֲרֻצְךָ רַק פְּגָרִים וְתַכּוּסֹת קָלָלִי . . .
ככלות סופר המלך לכתוב האגרת בימי אוֹתִיּוֹתָיו .
בא תרנגול היער ויקח אותה קשורה תחת אֲבָרוֹתָיו . . . וַיֵּרָא
חַיִּשׁ לַעִיר קִיטוֹר בִּירַת הַחֲכָמָה וְהַיִּפְיָה . ועמו עופות
אֵין מִסַּפֵּר אֲשֶׁר עָשׂוּ הָאָרֶץ לְמַאֲפְלָיָה . . . כִּסּוֹ הַשֶּׁמֶשׁ
בְּתַעֲפוֹתָם . . . וְעַת אֵינוּ לְמָקוֹם מִנִּיחָתָם . . . גַּנֵּי הָעֵיר
וְרַחֲבֹתֶיהָ . . . חָרְדוּ וּפְחָדוּ כָל יוֹשְׁבֶיהָ . . . וְתַחלַּחֵל
גַּם הַמַּלְכָּה וְאִמָּה נִפְלָה עָלֶיהָ . . . עַת קִרְאָה הָאֲגֵרֶת
וְתִשְׁלַח וְתִשְׁאַל לַיוֹעֲצִיהָ . . . מַה לַּעֲשׂוֹת וְמַה לַּעֲנֹת אֵל
הַמַּלְאָכִים . . . אֲשֶׁר מֵהַמֶּלֶךְ שִׁלְמָה אֵלֶיהָ מִשְׁלָחִים . . .
וּיקָהְלוּ וַיּוֹעֲדוּ וַיִּתְעַצּוּ הַשָּׂרִים . . . אֵלֶּה בָכָה וְאֵלֶּה בָכָה
הָאֲרִיכּוֹ לְהִתְנַפֵּחַ בְּאֲמָרִים . . . לְסוּל לֵהֶם מִסֵּלָה בְּמִבּוֹכַת
עֲשֵׁתִנּוּתֵיהֶם . . . נִגְזַר מוֹחֵם לְגֹזְרִים בְּהַעֲמִיקָם מִיַּעֲצוּתֵיהֶם . . .
וְאַחֲרֵי שֶׁקָּלַם הַכֹּל בְּמֵאזְנֵי הַשֶּׁכֶל וְהַבְּחִינָה . . . נִמְנוּ וְגִמְרוּ
תַּת לְמַלְכָּה רַק הָעֵצָה הַנְּכֹנָה . . . כִּי תִשְׁמַר לְהַשְׁפִּיל
כְּבִידָה וְגַם לֹא תַחלַּל נִזְרָה אֲרָצָה . אִוְלָם בַּחֲכָמָה וְעֲנִיּוֹת
נִאֻוָּה תִשִּׁיב עַל אֲגֵרֶת הַנְּמַרְצָה . . . וַיִּכְתְּבוּ עָלַי לֹוֶה . . .
בְּצַבֵּעַ שֶׁשָּׂר מְשׁוּחָ . . . תִּשׁוּבָה עַל הָאֲגֵרֶת . אֲשֶׁר כּוֹזֵאת
מִדְּבַרְתָּ . . . ”אֲנוּכִי הַמַּלְכָּה כִּלְגָה אֲשֶׁר בְּחוֹתֵם יָדִי
”פֶּה חֲתוּמָה . הַמוֹשֶׁלֶת עַל מַמְלַכְתָּ שְׂבֵא הַבְּרוּכָה
”וְהַעֲצוּמָה . . . אֲשִׁיב מַעֲנָה שְׁלוֹם לְמֶלֶךְ הַנְּאֻדָר בְּכָל
”תְּפִאָרָה . . . לְנִבְיֵא וְחֲכָם הַשְּׁלִיט הָאֲדִיר הַמוֹשֶׁל בְּעַז רֹחוֹ
”וּבִנְבוּרָה . . . עַל אָדָם וּבַהֲמָה עַל עוֹף וְרִמְשׁ וְעַל כָּל נֹוצַר
”אֲשֶׁר עַל הָאָדָמָה נִבְרָא . . . כֵּן בֵּא אֵל אֲזַנִּי שָׁמַע הַיּוֹדֵךְ
”וְקוֹל קְרִיאָתְךָ . אֲכִיר מְלִכִיתְךָ גַּם אֲנִיכִי וְגַם אֲבוֹא לְהִרְאוֹת
”לְעַמָּתְךָ . . . אִוְלָם בִּידִים רִיקוֹת לֹא אוֹכֵל לְבוֹא לְפָנֶיךָ
” . . . ”אֲאֻסֹּף יָחַד כָּל מִינֵי חֲמֵדָה וְאוּבִילָם לְשִׁי לְפָנַי כִּסֵּא

"כְּבֹרֶךְ . אולם עתה רק אשתחיה ואכרע לפניך מרחיק
"בְּךָ . " . כתר לי זעיר רק שבע שנים כי כן יֵאָרֶךְ
"מִרְסַק הַדָּרֶךְ . מבירתי לעיר מלכותך ואז אמחר
"לבוא עם סך הַמְּלָנִים . שרי ועבדי אשר כמוני לראות
"הדרת גאונך מִתְּאִיִּים . . . לכן סלחה נא המלך כתר
"לי רק זעיר והוקילה . עד בוא העת אליך נביא ומנחותינו
לך נזכילה . . . גם אנוכי וגם עבדי נדע כי לך רק
"יאתה תהלה . . . מכלל הגדולה והתפארת אֶתָּה . וכל
"חמדות התבל תחת רגליך שֵׁתָּה . . . —

בעת ישיבי שרי המלכה עמה בסיד מועצתם . נתנה
למלאכי שלמה די שבעים מלאו זפקם עד נוצתם .
תרנגול העיר וסך העיפות אשר אין מספֿ לרִבְבוֹתָם .
אכלו ומדקו ורפסו כרגליהם מעדנים לא אכלו כל ימותם
וַאֲחֵי כְלוֹת . בִּזְעַת כְּפָלֹת . תְּשׁוּבָה . הכתובה . בצבע
יִשְׁשֵׁר . על לוח יִשָּׁר . קשרה אותה המלכה בחוטי משי
אֵיזִמִּים . . . וכחיתמה הוהב החוטים . . . תחת כנפי
תרנגול העיר במסתרים . וידא היש הלאה על עמקים
וְקָרִים . . . יֵאָחֲרֵי חיל העיפות דמלויים אותו . אל
היכל המלך שלמה ואל בית נכאתו . —

אך שמחת המלכה בצאת דמלאכים הִלְאָה . לא
ארכה כשל בקר ותאותה לא מְלָאָה . . . בערמתה
חשבה עם שריה החֲכָמִים . כי תיכל להפקד בתקופת
הַיָּמִים . . . פקידת כל האדם גם על המלך שְׁלֹמֹה . . .
ועד מלאת שבע שנים יוכל לבוא גם יזמו . . . אולם
המלך שלמה בשוב אליו מלאָכְיוֹ . . . עם מענה המלכה
כִּיגַע לבולא שָׁקֵב . . . קנאת האמונה לאל אחד במרוזים
אחותהו אכלתהו כמוקד איש כפְּחָמִים . . . זכרנע אשר
פתח סגור האנרת החתוּקָה . בחותם יד המלכה והחורית
משי אדוּקָה . . . צוה למלאכיו בקול גדול מְהֵרָ .

שובו אל המלכה הישי ככוס דוקר . . . וכה תדברו
"אין חפץ למלך בכל סגולה . . . ושפעת המחמדים אשר
"לו תזכילה . . . כי כל יקרת התבל יחד לו לאהזה .
"ואם תביאי ביד ריקה לא תהיי לבנה . . . גם בלא
"מנחת שי . . . בוא אליו להראות . . . וזאת די . . . ולמען
"המעט תלאותך ואורך דרך שבע שנים . . . ישלח
"המלך עשי רצונו תוכלי לנסוע עם שנאנו האיתנים . . .
"עז להם ומהירות על כל המרכבות פי שנים . . . ארוכי
"אבר יעופפו בהקק שבעים אלק כנפים . . . הם יביאוך
"בישבתך על כסאך בלי יגיעה ולאות רגלים . . . עם סך
"מלויך ויעצרך ושריך בהרף עין לעיר ירושלים . . . שם
"תלמדי לעבוד אלהי עולם שדו אשר ברא ארץ ושמים .
"תלמדי תורתו אשר נתן לעמו תורת חסד מאוצר החיים .
"תורת אמת תורת אהבה משיבת נפש מאירת עינים" . . .
כן דבר המלך לתרנגול היער . . . לאזני העם הבאים
לשפוט משפטים בשער . . . אך במצפון לבבו להט
אותי החשק . . . להביא המלכה היפה הישי אל בית החשק . . .
הבהיל אותו יצרו בתאוה בלי אפסים . . . לשתות מכוס
המלכה שעירת הרגלים . . . ובעת דאו אל המלכה
מלאכיו הקלים . . . כבר חשב לתת כביצר הענבים אל
הסלים . . . ולמען ידע בלי עמל רק בערמה וצדקה . . .
צפנת כל מחמויה וסודות היפסיה . . . צוה לאמרכליו
לבנות למישבו . . . היכל זכוכית מחרריו יראה כל איש
טרם יבוא . . . וכל היזאה חומותיו ירמוהו העינים . . .
לחשיב כי ההיכל עומד בכרכת מים . . . ויצו לכן
לעשית שקופים אשמים קרוחתי . . . וכשמשיית כדכוד
רהיטיו ותקרוחתי . . . אשר זהרם יפיקן לכל העבדים . . .
יחשוב בלבבו שם אצפה במסתרים . . . ונחבא בחדרי
אציץ בער המחרפים . . . בבוא המלכה ומלויה מארץ

מרחקים . . שם אראה פניהם לכבודם וגם לכבודי .
ותפארת ההיכל תעיד על גדל תקפי והודי . —
בבוא לקרית קיטור חיל צבא השנאנים . שלוחי
המלך שלמה עם מרכבותיהם והאופנים . לפני
המלכה ויועציה בחדרי המלוכה פְּנִימָה . דבֵּי שולחם
הציעו בשפה ברורה ונעימה . ואחרי כן הרימו
אברותיהם בְּהַמְלָה . עד אשר חשך השמש ובלב ראייהם
בְּהַלָּה . . וקול געש ורעש כסופת סערה מְּגַקֶּבֶת
צְנֹרִים . הפחיד יושבי הארץ כיליל ישימון במדְּבָרִים . .
ותאמר המלכה ליועציה "עתה נראה בְּעֵינַי כִּי
המלך נביא הנביאים בגדלו יבזה מתנותינו . בעיניו
"כל המדותינו ויחרותינו הַקָּל . כי אדיר הוא תקף הוא
"מישל בכל אפסי תַּבָּל . ולא רק הארצית ומלכיהן
"תחתיו נכנעו ונכבשו . אך גם היוחית והשנאנים לפניו
"אימה ילְבָּשוּ . יחרדו ויפחדו בהִבְיטוֹ . וירגזו
"בהניעו ראש שרְבִיטוֹ . לכן גם אנזכי . שא אינע
"בכל כחי . לעמוד נגדו ולמרות דְּבָרָיו . נלכה
"מהר טרם אפו אותנו וְטָרַף . וטרם עירנו וארצנו
"עד כלה תִּחְרַב . כמו לנגיד ומציה לפניו נְקָרָב . .
"למען יחַנְנוּ . נחלה פניו וירצנו" . וכאשר דברה
ליועציה . כן גם מהרה לבצע מעֲשֵׂיהָ . ותאסֶּף
ותקבץ לאניות וספינות . שפעת אבני יקר וכל מיני
מְּדֹנֹת . עצי אלמיגים ובשמים הצומחים בְּעֵרִים
ורוב הפצים שונים ומחמרים זָרִים . בערכם לא נחֲקָרִים .
לא נמדדים ולא נסְפָרִים . ואחרי כן שלחה וקראה
לחייטים אומנים . ותצים לעשות בגדי תכלת
ושָׁנִים . . ושמלות ארגמן לבחורים ששה אלפים .
הדגולים מרכבות בְּיָפֶתִם ומכל ארצותיה נאספים . וגם
מעילי בויץ בער ששה אלפים נְעֻרוֹת . פני חמה מקדירות

עת בִּפְנֵי מְזוּהָרוֹת . . . וְכֹלֵם יַחַד שׁוֹיִם בְּמֵרְאִיָּה
וְקוֹמָתָם . בתאר פְּנִיָּהם וּבְקִצּוּיָן פְּאָתָם . כִּי שָׁנָה אַחַת
שָׁנָה לִידָתָם . . . כֹּלֵם בְּיוֹם אֶחָד מִבְּטָן אִם בָּאוּ .
וּבְרַגַע אֶחָד אִוֵּר הַשֶּׁמֶשׁ רָאוּ . . . וְתַצּוּ גַם לְהַלְבִּישׁם
בְּמַעֲטָפִים שָׁוִים . מַעֲקֵבֶם עַד קִדְקֵרֶם בְּעֵדֵי זֶהָב מִצְהָבִים
וְהַנּוֹמִים וְהַאֲצַעְדוֹת וְהַשְּׁבָעוֹת . שׁוֹתֵם בְּמֵרְאִיָּהן כִּי
מִתְבַּנֵּית וְתַמּוּנָה אַחַת בָּאוֹת . . . עֲשֵׂתָה כֵּן לַמַּעַן נִסּוֹת חֲכֵמָת
נְבִיא הַנְּבִיאִים . . . אֲשֶׁר לִפְנֵינוּ יִכְרְעוּ בְּרַךְ הַמַּלְכִים
וְהַנְּשִׂאִים . . . וְשִׁנְאֵנִי מֵעֵלָה וּמֵמָזָה גְבוּרָתוֹ וְתִקְפוֹ
מִבְּיָעִים . . . אִם יוּכַל בְּמִבְטּוֹ לְהַכִּיר בֵּין אִישׁ לְרֵעֵהוּ .
וְאַחֲרֵי דְבָרוֹ עִם אֶחָד יֹאמֶר עָלָיו שְׁנֵית כִּי זֶה הוּא . . . אוֹ
אִם תִּשְׁבַּע עֵינֵינוּ נַחַת מִמֵּרְאָה הַבְּתוּלוֹת . . . בֵּין אִשָּׁה
לְרֵעוּתָהּ יִדַע לַעֲשׂוֹת מְגַבְּלוֹת . כִּי בִּפְנֵי וּבְנַעֲמָן כֹּלן
יַחַד מְקַבְּלוֹת . —

וְאַחֲרֵי הַכִּינָה הַכֹּל כֹּאשֶׁר נִזְמָה בְּרַעְיוֹנֶיהָ . יֵשֶׁבֶת
עַל כִּסֵּאָה הַזֹּהָב וְאַצְלָה שְׂרִיָּה וְיוֹעֲצִיָּה . וְכֹל הַמְּלוּיִם
אוֹתָהּ בְּרִיָּה וְרָצִיָּה . וְשִׁנְאֵנִי תִקְפָה הַשְּׁלוּחִים . מֵהַמֶּלֶךְ
שְׁלָמָה כְּמֵלָאכִים . חֵישׁ פִּרְשׁוּ כְּנַפְיָהֶם וְאַכְרוּתֵיהֶם
הָאֲרוּכִים . . . וְיָרִימוּ כְּרַגַע הַגְּבִיָּה לַמַּעֲלָה . הַמַּלְכָּה
וְצַבָּאוֹתֶיהָ בְּקוֹל שְׁאוֹן וְהַמְּלָה . . . קִיל נִשְׁמַע בְּשִׁתְּקִים .
תִּצְלַנָּה הָאוֹנִים . כְּקוֹל רַעַם וּבְרָקִים . שְׁעִמַת פּוֹרְשֵׁי
כְּנָפִים . . . וְיָרִימוּ וְיַעֲפוּ וְיֹאצּוּ וְיִגְבְּהוּ . כֹּאבֵק
דָּק כְּנוֹצָה קְלָה כִּסֵּא הַזֹּהָב גָּשְׂאוֹ . . . וְלִפְנֵי הַהֵיכַל אֲשֶׁר
עָשׂוּ אִימְנֵי שְׁלָמָה עַל פִּי דְבָרוֹ . הַמַּכְהָה עֵינַי רֹאוּ בִּפְעֻתוֹ
וְרַב זָהָרוֹ . . . שֵׁם הוֹרִידוֹ כְּרַגַע בְּלֹאט וּבְנִחַת . הַמַּלְכָּה
וּמְלוּיָהּ כְּעוֹטִים שְׁלָמָה וּמְשַׁפְּתָה . —

הַמֶּלֶךְ יֵשֶׁב בְּהֵיכְלוֹ אֲשֶׁר זְכוּכִית קִירוֹתָיו . וְיַצֵּפֶה
לְבִיא הַמַּלְכָּה מִשְׁתוֹקֵק בְּמִשְׁבִּינֹתָיו . . . וְהַמַּלְכָּה לַמַּעַן
הָרְאוֹת גְּדֹל עֲשֵׂרָה וְקִירוֹתֶיהָ . לְבִשָּׁה בְּגַדֵי אֲרַגְמָן

ורקמת זהב שלמותיה . . . כאבני יקר משבצות שפעת
ישפה ויהלומים . אשר בנוצצם והתנוססם לצש פלדות
דומים . ועל מרבדי מעיליה פנינים תלויים בחרוזים .
זרים במראיהם גדולים כאנזנים . . . ועל שולי רדידה
אשר אהריו ספוחים . . . אבני שהם הגדולים כרמינים
ותפוחים . אך למאוס נחשב הכל מיל אור היקרות .
אשר הבריקו פניה כאור יפעת המזרות . הדר יפיה
החשיכם כמי בקסם ולקשים . צודדה האישונים אשר
לראותה נגשים . . . ולא נמצא כמוה יפה בכל בתי
הנשים . . . בכל ארמוני המלכים במערב ובמזרח . כי
יפעת כבוד עליון עליה כחפה תזרח.

ויהי כבוא המלכה להיכל המרמזה העינים . כאלו
הקיפיהו מסביב ברכות ואפיקי מים . . . ותחשוב בלבכה
ובחכמתה מקרה . . . כי בחר המלך ארמין זה להיכל
המקרה . . . וברכת המים רק עשויה . להגין משרב
וחם הציה . . . ולכן הרחיבה צעדיה . ותגביה בנדיה .
שולי בנדיה . . . וסדינים החמודים . והמעירים
והרדידים . . . ותרימם עד הברכס . למען לא יטפוס
המים . . . ותגל גם השוק והמלך בעד אשנביו .
וקירות הזכוכית ראה מהדריו במשאביו . את אשר
לא קיה לראות גחשפו מצפניה . ורק לזות שפתים כי
שעירות בגליה . . . חלקות כעשת שן גורתן ספירים .
נוצצות כשלג על ראשי הקרים . וספור תרנגול היער
רק דבת ער שקרים . . . וימלא לבו אהבה ותאנה .
למראה עיני היפה והנאה . ויש מהר למולה בחסד
וחנינה . ראשו המשוה ויאמר "שלום בואך עדינה" .
והמלכה רק ענתה בשפה רפה . . . במרך לב ופחד
כארנבת נצודה בחבה . . . "ארוני המלך מאז שמעתי
מהללים ומשבחים גבורותיך . אדיר הכם נפלא אתה

"בין כל המלכים אין ערוך אליך . . . אך לא היגד לי
גם החצי אף לא אחד מני רבקה . אשר ראיתי ואשר
"חזיתי מעת נעשה כמאי לי למרַבָּה . . . בטרם ידעתי
"בהרף עין נשאו אותי שְׁנֵאֲנִיךָ . דאו עפו והושיבוני לפני
"היכלך פה בַּרְבָּה . . . תוכל הכל זמן ומרחק לא
"יגבילו מחשבות אֲנִיךָ . אכּוֹף ראשי מול גבורתך אגיד
"לכל הדרת גאֲוִנְךָ . . . אך גם סלחה אדוני הַמֶּלֶךְ .
"חכמת הנשים רק בַּפֶּלֶךְ . . . דעתן קלה לכן תרצינה
"שמוע תמיד נצורות חדשות . זוממות למשול
"בתחבלותיהן על גבורים וחכמים החלשות . . . חמרת
"נשים דעת עתידות . לקסם קסם ולחרות חדות . . .
"לכן מלא משאלותי . נא המלך פתור חדותי" . . .
ויען המלך ויקרוץ בעיניו . . . "דבר ואשמעה אטה לך
אזנים" . . . ותאמר המלכה . "חכמתך נהדרת . אולם
גם זאת תהי לה לתפארת . אם על שאלתי המענה
מַמְהַרֶּת" : —

"היגד לי אם תדע איפוא הם המים,
"אשר לא יפלו ולא יזלו מרום שמים,
"וגם לא מסלעים ונקרות צורים ; —
"פעם ומתקו מדבש ופעם בלענה מרים
"אם גם ממקור אחד מפכים ונגורים?" —
ויען המלך ככלותה שאלתה . בלי התמהמה
וישחק לעמתה :

"הדמעה לא תזל ממרומי שמים,
"וגם לא מצור סלע . תמתק לעינים,
"בעת ישמח לב אדם על הלקנים,
"ויבמכאוב ועת תנוגה תמר שבעתים." —
ותוסף המלכה ותפתח שפתה . ותשאל שנית
פתרון חֲדָתָה :

"אמי אשר אהבתני נתנה לי למתנות
שתי המדות אשר בארני אחד היו טמונות
חור נקוב בתוך אחת, וזאת בחכמה נשגבה
והשנית חור תעשה בכל דבר במקבה
האחת בלב ימים נולדה ובמשברים
השנית מחצקתה . בתוך קצוי הקרים" —

וידום המלך שלמה כאלו לא ידעו . אולם נענע
בטבעתו אשר על אצבעו . . והנה הש בתעופתו
נשר גדול ארך כנפים . ברגליו חרוזי פנינים תלויים
ביקרים ניצצים קרנים . ובפיו נשא אבן יהלום זהרו
כשמש יורה . . בערכו וגדלו לא ימצא בכל הארצות
במערב ובמזרח . . "קחי נא המלכה פתרון הדתך" קרא
המלך ושחיק על שפתיו . בתתו העדי על צואר המלכה
אחת דבר ועוד לא יסף . . אולם בלבו לחמדות היפה
מכל הנשים שבעתים נקסף . . בגיל נפש הרימה
המלכה אישניתה . ותודה למלך שלמה במצהלות פניה . .
ותוסף לדבר "אנסך המלך אם תוכל לפתיר עתה הדתי .
"מלאה הארץ תהלת חכמתך הואל נא ועוד אוסיף
לפארך בשפתי" .

"יליד שחורים הגהו . אמו עפר הארץ .

"בהיקה יפרה וירבה . אך יפרץ בה פרוץ .

"כי כמים ישפף עת מבטנה עולה .

"ולחכמים פלפתאים עבד הוא פלילה" . —

וימהר המלך לענותך הכרעתיני בשאלתך . בנפתלים
"לך נפתיתי אלם . נפת" שם הדתך . כמים נוזלים
"יעלה מאדמה ולפתו . כלפיד יבער ויאיר במחשכים לעמתו ."
ותאמר המלכה "עתה אדע כי אין נסתר מלפניך .
"אין מצפון ואין נעלם אשר לא תביט בעיניך . השיבה
"תאיר לך כבקר . בחכמתך הכל כרגע חוקר . . אולם

בחסדך עוד אחת ענה לי ואדע הפעם . כי אתה
ההכנס מכל האדם וגם משבעה משיבי טעם:—

”אוי עוד טרם מותי בקיץ אדמה יטמנוני

”לא סר מני רוחי ובכל זאת יקברוני;

”ואחרי עזרי גרקבני עוד בי רוח חיים

”יקוברי ומצאו שקר רבוא רבותים.”—

כשמיע המלך דבריה מאומה לא ענה . אך רמו

לחיל הרוחית אשר סביבו הנה . . . וחיש נראו ראשי

דשאים כאשר מתלמים צומחים ועולים . . . ואחרי כן

דממה דקה נעימה כרעיש כרמל מראשי שבלים . . .

דיה שרה מבקעה מבורכה גדיש קמה ושפעת אלמות .

עד גג הארמון שגבו צמחו הגבה על ראשם שדה

התרומות . . . כהמית קול כנור נשמע עת ראשיהם

שבלי הזהב יחד בפתו . . . והמלך והמלכה כמו בסבך יער

נעלמי מעין כל בחפה נעטפו . . . וירם המלך ידיו

ויבקש לחבק המלכה בריב אהבתו . . . והיא מתאמצת

ותשם במרחפות רסן וגביל לאמץ תאותו . . . ותאמר

יתפתור לי עוד חדה אחת נעלם פתרונה גם ממני

”ואם תעשה זאת תהיה דמנצה וכיונה פותה אביאך אל

”קני . . . בחרתי זאת סוד גדול צפון ותעלומה עמוקה

”כפולה ומקפלת . . . כהני השמש כאשר שמעתי לכן

”יסתירוה מנוחלי אולת . . . וגם זאת שמעתי כי עדנה

”נצחת . . . לכל מיצאי פתרון החדה צומחת . . . ושע

”עולמים . . . באמת ובתמים . . . כי בו קשורים כפלים .

— ארץ ושמים.”—

”צה בהיר באור יקרות ירד משמים.

”ויתקבר למעבה מיט — לרפוש על דרכים

”אך ישוב בבוא עתו — למולדתו לעננים

”לאור יקרות יהי שנית — צה בהיר כמו לפנים.”

וימה המלך ויען בלי התמהמה . בקולו הערב
והנעים להדרי הלב ושתקע.

"בוא משמים — צה בהיר תשלג,
"לנמפי מים יהיה — כאד ישוב לעננים
"שכון שנית צה בהיר בערבות כמו לפני:
"כן נפש האדם — מנשמת אל חלקי,
"משם תרר ארצה — לדרתמר בגוף אפל
"בבוא עתה צה בהיר — לאל תשוב משפל." —

המלכה בחכמתה ביפעת יפיה והנדה . תורת נפש
האדם לא שמעה מעזרה . . . לא ידעה כי הנשמה
נאצלה מאלהים ממעל . אשר ברא שמים וארץ וימדה
בשעל . ואחרו עזבה בית החמר גוף האדם בבוא
יומו . שנית תשוב למקור מהצבתה בסתר עליון ולצל
הדומו . . . למודים אלה מה זרים . לעובדי כוכבים
ומזרים . . . אשר ביניהם המלכה גדלה מנעריה . לכן
נפלו הקשקשים מגבות עיניה . ונדמתה כיוצא ממאפל
בית כלא . בשמעה הלכה מדברי שלמה אלה .
נפתח מעיני שכלה ותבט ממחשבים . אור בהיר הבא
בעד המתרבים . למדה כי האדם היא מכל יצירי
תבל הגבוה . והנבחר יען באפיו חלק מנשמת אלוה .
ותט ראשה ברוב ענוה לפני המלך בחכמתו . נחשב
עתה בעיניה כנביא נהדר בקדושתו . ותפיל על ברכה
ותרם שמימה עיניה . ותתפלל מעמקי לבה צליל
שפתייה . . . "מה אדיר מה שגיב הרם על כל רמים .
"אם אתה אליו תכין רעיוניך במקומים . אם אתה
"לעבודתו רוחך ונפשך תבניע . למה לא גם אנוכי תהלת
"עזו אביע . הואל נא אהיה שפחתו וגם שפחתך יהר .
"אעבדכם גם שניכם באהבה מירא גיל ופחדו ."
ככלותה דבריה המלך בהצלחתו . משך אליה

הזנמי חסדו ועוד חזקו פתילי אהבתו . . . הרימה מאדמה
זיחבקה בזרועותיו . ועל מצחה הלבן חתם נשיקותיו . .
זכרתה ברית אהבתם ועד ארגיעה . לו כהילל בן שחר
זבית הנשים הופיעה . במתק אהבתה לרויה איתו
השבועה . יתר מאד מכל היפות . אשר שם לו
נאספות.

XII.

הַנְּחִלָּה.

איש אחד היה בארץ קרמוני . מה לכם ולשמי
שלוני אלמוני . ולו אשה יפה בת גדולים וחכמים .
גם גן תענוגים בו כל צמחי בשמים . וגם ספר יקר לו
מכל גנזי ברזמים . כי קבוצים בתיכו מסתרים נעלמים .
זחי שלו שאנן אין הרצבות לימותיו . ויקרא בספר
ויתענג מצפנת אמרותיו . עדר וסקל גנו ויתעדן
ממטעמותיו . ובחיק אשתו היפה מצא חיים נעימים .
דישגה באהבתה לילות וגם ימים . —

ויקרבו ימיו למות הניע קץ שנותיו . ויאמר אל גנו
הפורח במלא נצותיו . "מה לי מכל כבודך בכל
"בחי עבדתך . שמרתך השקתך . ומה ממך
"ארניקה . כמה תשלם גמולי אם אשכב במנוחתך .
התעמה אבל אם תשיב לעפר גנתי" . וירעשו
זיהומו ראשי העצים והצמחים . ויניעו גבעוליהם הנצנים
ההפרכים . ובאזניו קול נשמע כקול בכאים נאנחים .
אחריך יבוא אחר הוא יהיה נוטרנו . כמיד גם הוא

"יעדרנו וְיִשְׁקֵנוּ . . . שְׂרָשִׁי גִזְעֵינוּ יִסְתַּכְּבוּ עִמָּךְ עִמָּךְ
"בִּאֲדָמָה . . . לֶךְ לֶךְ לִמְנוּחֶתְךָ לֹא נוּכַל לְלוֹתֶךָ שְׁמָה" . . .
וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ בְּרֹאשׁ כַּפָּף וּלְבַב אָבֶל . . . לְחֹדֶר אִשְׁתּוֹ
אֲשֶׁר אָהַב מְכַל יִקְרוֹת הַתְּכַל . . . וַיֹּאמֶר אֵלָיו : "רֹאֵי
"כַחֵי יַעֲזֹבוּנִי . . . הֲלֹשׁ אֲנוּכִי מֵהָרַ לְעַפְרָ מִתּוֹ יִשְׁפְּתוּנִי . . .
"מֵה תַעֲשֵׂי אֲהוּבָתִי בַיּוֹם בּוֹא יוֹם הַפְּרִידָה . . . אוֹי לִי כִי
"תִּשְׂאָרִי עֲזוּבָה וּגְלֻמָּה" . . . וַתַּעַן הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר :
"לֶךְ כָּל מִפְּחֵ תוֹתִי . . . לֶךְ אֲנִיכִי לֶךְ אַעֲבֹד אֶתְּךָ רֹאשׁ
"שְׂמֹחֶתִי . . . וְעַתָּה יִבּוֹא יוֹם הַמֶּר וְיִשְׂאוּ אוֹתְךָ לְמִקּוֹם קָבֵר
"אֵילִיל וְגַם אֲצַעֵק אֲשִׁמִּיעַ זַעֲקִית שְׁבֵר . . . אֲלוֹךְ בְּלוּשׁ
"אֲבֵל וְאִם תִּשְׁכַּב בִּאֲדָמָה . . . שִׂיא אֲמִרוֹשׁ שְׁעֵרוֹתִי לֹא
"אֲרַד אַחֲרֶיךָ שְׁמָה . . . אֲבַכָּה דַמְעוֹת שְׁלִישׁ עַד מְלֹאת
"יְמֵי אֲלֻמְנוֹתִי . . . וְאִם יִחַלְפוּ כִּמוֹ לֶךְ לֹא אֲשַׁקֵּר גַּם לְאַחֲרֵי
"בְּאִמְיָנְתִּי" . . .

וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ בְּרֹאשׁ כַּפּוֹף וּלְבַב אֲבֵל לְחֹדֶר מִשְׁכְּבוֹ . . .
וַיִּקַּח הַסֵּפֶר אֶל יָדוֹ וַיִּבֶט אֶל צַפְנַת מִכְתָּבוֹ . . . וַיֹּאמֶר
אֵלָיו בְּקוֹל נִמְיָד וּמַעֲמֵקִי לְבוֹ הַמִּיתוֹ בָּאָה . . . רַע נֶאֱמַן לִי
"הַיִּית בְּכָל עַת וּבְכָל שְׁעָה . . . לֹא עֲזַבְתָּנִי בְּשַׁבְתִּי בְּדַד
"תְּמִיד אֶתְּךָ לְעַמְתִּי . . . נִחַמְתָּנִי בַיּוֹם צָרָתִי . . . וּבַיּוֹם
"טוֹבָה בְּךָ שְׂמֹחֶתִי . . . לִכֵּן יִתֵּר לְבִי וּנְפִשִׁי בִי תִרְדָּה
"הַגִּיעַ הַעַת מִמֶּךָ אֲפַרְדָּה . . . אֲאִסֶּף לְאֲבוֹתִי כִי כִלְנוּ
"פַּה גְרִים . . . הַתְּבַנּוּר בִּי גַם אֶתְּךָ כִּמוֹ אֲהוּבֵי הָאֲחֵרִים" . . .
וַיִּשְׁמַע קוֹל רַחֲשׁ בֵּין עֲלֵי הַסֵּפֶר הַפְּתוּחַ . . . כְּנוּעַ עֲצֵי הַיַּעַר
בְּנִישׁוֹב עֲלֵיהֶם הַרְוֹחַ . . . "שׁוּב לְמְנוּחֶתְךָ יְדִידִי הִיָּה נְכוּן
"בְּטוֹחַ . . . גַּם אַחֲרַי מִיָּתֶךָ אֲהִיָּה עִמָּךְ בְּקַבּוּרָה . . . כַּאֲשֶׁר
"פַּה בֵּין הַחַיִּים בִּי הַשְׁתַּעֲשַׁעַת בַּחֲבוּרָה . . . עַד אֲשַׁמְרַת
"בְּךָ אֲהַנֶּה כַּאֲשֶׁר בִּי הַנִּתָּ . . . וְלִימִינְךָ אֲהִיָּה כַּאֲשֶׁר לִימִינִי
"הַיִּיתָ . . . בְּשִׁכְבְּךָ אֲשַׁמּוֹר עֲלֶיךָ וּבְבִקְרָ אֲמִיצָה . . . אֶל
"תִּירָא וְאֵל תַּחַת אִם גַּם קָרַב קָצָה . . . אִם שֵׁם בַּיּוֹם

”הדין למשפט יועידוק . סנגורך אהיה בזכותי וצדיקוק .
”אח בצרה לך אהיה באמת ובתמים . ומליץ ישר לפני
”כסא מלך עולמים” . —

XIII.

ה ד ג

על משתה שמנים ישבו המלך ואהובותיו . ב ל ג ה
מ ל כ ת ש ב א ואסף משנהו לעמתו . נאספו על
שלחנם כל מיני מערנים ומחמדים . ושיחו בסעודתם
ברברי שחוק וחדודים . בעלית ההיכל בה ישבו נולו
שדות מים קרים . לצנן חם היום בעד צנתרות
הצנזרים . והמשרתים הניעו על ראשיהם ענפי
תמרים . בעת מתקו לחכם השמנים והשמרים .
אשר מאפסי תבל למכלת המלך הובאו . והקערות
והכוסות מכל מיני תפנוקים מלאו . ויבא על השלחן
דג מיזר במראהו . ריה מטעמים עלה בעד סכת עזרהו .
כרוח עולה מעדן אל נחירי אוכלדו . ותפתח המלכה
פיה ותצחק בשחוק . כי אין לשאט נפשה רסן והק .
ותאמר למלך ”שכלך במחוגה הכל קג . התוכל גם
”להחיות בחכמתך זה הקדג? . קסס על שפתך המלך
”כעב המחיה רצונך . נסה כחך נא הפעם הראני
”מחשבות אויבך” . —

ויאמר אסף המשנה בקידה ובקרעה . ”הואל נא
וגם אנוכי מחשבותי לך אביעה . ואולי יצלה גם
”בידי להפליא זאת הפליאה . האמת חותם העולם היא
”מפתח הקריאה . האמת תחיה גם המתים תשיב

"לאדם הָרוּחַ . ולשמע האמת ישוב להיות גם דג זה
"המלוח . . . אנסה נא זאת הפעם ואולי במששי אצל־יָחֵה
"אם דבר אמת קים ונכון על שלחן הדג לגד אַעֲרִיקָה .
"תחת משטיו הכל נתין בכל מדינות ארצות־יָד . לקולי
"ישמעון לי יטו אזנם כמו למוצא שפת־יָד . לי
"העז והממשלה כמשנה המלך גדול כחי . אולם אניד
"האמת על נכון ואודה ולא אבוש כי אניכי . . . אבחר
"היות מלך מהיות משנה ובכל לבני לזאת אתאָה .
"קומה הדג עמוד על סנפיריך כי אמת קים ונכון חבי
יָחֵה . —

נִתְעוֹרֵר הַדָּג וְכִשְׁבֵּשׁ בְּזַנְכוֹ

אֵךְ רוּחַ חַיִּים לֹא יָשֵׁב לוֹ וְלֹא בָא בוֹ . —

ותאמר המלכה חכלילת עינים . . . ממשתה היין
בצהיק על שפתים . . . "אין אשה מאשרת . כמוני ונהקרת .
"בין כל המלכות הנושאת על ראשן עֲמֶרֶת . . . אישי
"המלך אדיר חכם מכל החקמים . כל המלכים יחד
"יצוד במשטה חקמים . . . בחכמתי וערמתו . נמשל
"הוא לשמש . ומלכים האחרים לרגליו רוחשים
"כרָמֶשׂ . . . לי חצי מלכותו עוזו כבודו והדָּרְתוֹ . אינק
"ואשבע תמיד משפעת חסרו ואהבתו . . . לי הכל
"אשר יוכל להתאוה לב אָדָם . הדבר מפי יצא ורכבות
"יעשוהו בָּדָם . . . אך אודה ולא אבוש לא אכחיד
"האמת תחת לשוני . ואל יחר אף המלך אשר לו
"אשתחיה כאל אדוני . . . אם אראה צעיר ימים איש בחור
"אדמוני . . . יפי עינים קוצותיו תלתלים ושחורים .
"בלבי אשוב לו יהיה המלך כמיהו בכה נְעִירִים .
"ובחיקי עול ימים כגחל לפחמים".

נִתְעוֹרֵר הַדָּג וְכִשְׁבֵּשׁ בְּזַנְכוֹ וְסַנְפִּירוֹ

אֵךְ רוּחַ חַיִּים לֹא יָשֵׁב עוֹד אֶל בְּשָׂרוֹ . —

על דברי המלכה המלך לא התעבר . אך פתח
את פיהו בשחוק וידבר . . . "הלא ידעתם כי אנוכי מושל
"שליש אדירירון . שנאני מעלה ומטה לקולי ישמעון
"בפי רון . . על יושבי תבל כלם מצפון ועד דרום .
"אמשול ובעז ידי שרביטי עליהם ארום . . כל מבמני
"הארץ לי נחשבי באין . . כי כלם לא נבראו רך לשמה
"לי און ועין . . אופני מרכבותי הרוח משברי הים
"מסלתי . הקשת בעננים בנוי כגשר לנתיבתי . . כי
"אלך בעז מלאכות אלהים תיים . אשר נתן תחת ידי
"שוכני הארץ והשמים . . אך אודה ולא אביש ותחת
"לשוני לא אֶכְחָדָה . ומצפנת לבי אמת נכון וקים
"אגידה . . אם ביום המשפט יבואו לפני שני אנשים . .
"ורברו ריבם לפני כסאי מגישים . . אם ביד האחד
"מתנה רק כחמט הלמאה . ויד השני ריקה ומאום לא
"הביאה . . כקו משקלת הנוטה מצפון תימנה .
"נפתה לבי תמיד לדון מביא המתנה" —

נותעורר הדין שב בו רוח הים,
נותהפך בקעקה וכאלו היו לו בגלים,
קפיץ מהשלחן אל תוך פריכת המים. —

XIV.

מֵלֶאךְ הַמֶּנֶת

ויהי כי זקן שלמה . . ובלבו ידע כי קרב יזמו . .
הרים ידיו ויתפלל לאל המנביה לשבת . להראות לו
עור בחייו פני מלאך המנת . . לא כמשחית ומחבל

ומניף חרבו בחמתו . אולם כמלאך רצון וחסד
קָרָבָתוֹ . כמעט כלה דבריו ויעמוד . מתחת הגליו
התרומם . בא המית היש וילפת המלך וישתומם .
פניו קבצו פארור אהוהו שבין וּבְהִלָּה . ואחרי שבה
גפשו במרבו צללו שפתיו הַשְּׂאֵלָה . "הבאת לבקרני
"ולשקוד בארמוני כאוֹרֶחַ . או לקחת את נפשי מאימתך
"תִּתְנַפֵּחַ?" . ויען מלאך המות "אל תחת ואל תִּקְרָא .
"עוד לא בא העת לא יצאה עוד הַצְּפִירָה . לשחר פניך
"באתי כי חכמתך אֶכִּירָה" . ומעצם היום הזה בא
המות יום ביומו . וישב מבקר עד ערב בארמון המלך
שלמה . . דבר עמו כארה הבא לשחר פְּנִים . גלה
לו כל מסתרו וארחותיו הנצפִים . . און וחקר עמי
סודות הבריאה ותהלכותֶיהָ . ושמע לקה ותנחומים מפיו
על תהפכותֶיהָ . . וסוף דבריו תמיד נשמע "הבל
הבלים הַבָּל . הכל הבל ורעות רוח . בוז אבוז לתבל" . .
כפעם בפעם גם האריך לספר לו ממלאכותו . והדרכים
והאופנים בהם יעשה שליחותו . . הגיד איך עליו
להחיש מעשהו . . מהר מקצות העולם עד קצהו . .
ולהניף חרמשו בהרף עין בפְּתָדִים . . במקומות שונות
וברגעים אֶתְדִים . . ספר לו גם כן מהעדנים והנְעִימוֹת
אשר נפשות הצדיקים במעון הישרים טועמות . .
ומשובות הצפונות . אשר להם שם מוֹכְנוֹת . . הגיד
כי עליו לפתוח להם שערי השָׁמַיִם . . ולהוליכם שמה
בלבושי עדי עֲדָיִם . . בבגדי משי לבן טבולים
באפרסמון ומזר . . למען לא יריחין ריח רקב ובאור
חיים יראו אור . . אולם רשעי התבל אנשי בלעל
זנְבָלוֹת . ילביש בגדים מטונפים וסחבי שמלות .
הקרועות וסרוחות ומסחי וצואה בָּלוֹת . . אחריהם
יצרה בְּקוֹל . וידחפס לירכתי שְׂאוֹל . . ספר לו גם

כן בצפית אִמְרָתוֹ . מדפנקם בו כתוב תעודת כל איש
ופְקָדָתוֹ . . הספר הגדול הזה עשוי מאבן יורה אחת .
קצהו האחד בשמים והשני בארץ מַתְחַת . . ואין
חקר וגבול לארך ורחב בלֹות . כי ממוצאי שמי קדם
עד אחרית ים שְׁמוֹת . . לימין כסא עליון מלאך פניו
יאחֲזֶהוּ . אשר יכתוב בעט נפלא אשר אור יקרות אוֹרָהוּ . .
כעצת עליון תעודת כל איש ומעֲשֵׂהוּ . . אם לחיים
אם למית אם לרעה או להצְלָקָה . . מרם תתחולל ותכוא
על הלֹוה הזה מִפְתָּחָה . . וגם בחרט סֶתֶר . מכן
אדם לא יִסְתֵּר . . חקוק לכל איש עלי מִצָּח . בכתב
לא ימחה לִנְצַח . . תעודתו ונִרְלוֹ . חלקו ומנת
הבלו . . וכל מקרה אשר אותו ימצא . כאשר מפי
עליון יִצָּא . . כל ימי חייו עד בוא עתו לגוֹעֵע . עליו
אין להוסיף וגם לא לגרוע . —

ויהי היום אהרי האריך מלאך המות שיחזִיתיו . עם
המלך שלמה באחת מעליוֹתָיו . ברדתו לשער הארמון
ללכת בהליכותָיו . . והנה לקראתו אחד מיועצי
המלך ונאמְנֵיו . . ויתיצב נגדו ויבט בעין גלוי אל פְּנֵיו . .
ויחרד האיש ויתהלחל פחד פתאום הבהילֵהוּ . שבץ
זרתת בעורו ובשרו אישון המות כמעט הרָגָהוּ . . וירץ
וימהר יועץ המלך בחרָדָתוֹ . . ויפול לפני כסא שלמה
ארצה מלוא קוֹמָתוֹ . . וירם קולו ויתחנן בקולו בעתה
ובהִלָּה . "אנא המלך שלחני מהר לארץ רחוקה בבִּלָּה . .
נתן עיניו בי המות באחד ממבטיו הבהיל נשְׁמָתִי . אנא
הושיעה מהר חושה הציל נא מידו תְּתִיתִי . . תן לי
"למרכבה רוח הקדים אמלטה עליו כעל סוס דוהר . .
"מרם ישוב המות לארמוֹןִךָ אנוס מפניו אסתר מִהֵרָה . .
ויואל המלך ברוך הַמְלָתוֹ . . להטות ליועצו חסד ולמלא
בקִשְׁתוֹ . . הרכיבו על עב קל בפחד ובהִלָּה . וימהר

האיש וינס בבִּלְהָ . . . אך שם נאחו כדג במצִּילָה . . .
אחרי ימים אחדים בבוא המית ביום זָעַם . לבקר
המלך שלמה כפעם בפעם . וישאלהו המלך „אהלי
”אמור לי הַטָּעַם . . . למה אז אל פני יועצי הבטת
”באיִשׁוֹנָךְ . כמעט יצאה נפשו האם חיה עליו חרוֹנָךְ?
ויען המות . ”לא חיה עליו אִפִּי . . . אולם השתוממתי
”ונהפך בי קֶרְעִי . . . בראותי האיש הזה בארמיִןךְ הולך
”לְאִשׁוֹ . . . ומפי עליון שמעתי כי כבר בא עתו . וכן
”צוֹתִי להפילו כעלה נָבֵל . בארץ מִדְּחָקִים על רחיבות
”בְּבָבֶל . . . לכן מהרתי צעדי למען אפגעהו שָׁמָּה . כי
”אין ביכלתי לשחת ולהמית איש עלי אֲדָמָה . . . רק
”במקום הנכון ובשעה המיִיחָדָה . . . כאשר נגזר עליו על
”לִיִּה הַתְּעוּדָה . . . מהרתי דרכי אך שבתי להתפְּלֵא .
”איך האיש הזה בא לפני בואי בְּבָלָה . . . דבר עליון
”מִלְּאֹתִי . . . וכאשר צוֹיִתִי . לקחתי את נפשו לי לְשָׁלַל .
”ובִּרְחוּב עִיר בכל שם נפל הָלָל.”—
התפלא המלך ולמד מאלה הדברים . כי גם
לרפאי שאול ותפתה חק משטר וסִדְרִים . . . ומהם-לא
ימושו גם כחיש השְׁעָרָה . . . יעשו כאשר מאל עליון
נְנֻדָה . . . גם למד לקח כי לא יוכל להמְלִט . מיד
המית גם שבגם וְלָד . . . לא תועיל כל תפלה וכל
צַטְקַת שְׂוֹא . לא צדקת הנביא ולא קסם האֲשֵׁף . . .
אולם הַחֵם על רעתו וְכִשְׁב . אחיִי מיתו בין החוטאים
לא יתְחַשְׁב . . . אין מנוס ממות אין מפלט ומנוסה
לא יחליף ולא ימיר ולא ישנה בן תמותָה . . . בבוא
עתו המוֹעֵדָה . על לוח התעוּדָה . . . את אשר נגזר
עליו ממדומים מעוֹדוֹ . . . ולא ימחה כל הכתוב שם
בידו . . . שוא ערמת הארם בתחבולות מתעַקְשֵׁת .
שוא ית־פס להמלט בִּגְלוֹי ירוֹץ אל הַרְשֵׁת . . . למד

לקח המלך וגם ידע בלבבו . כי גם הוא לא ימלט
וגם יומו יבוא . —

XV.

אַרְמוֹן הַיְהוּדִים.

ממפלאות המלך שלמה גם דרך מַסְעֵיו . לראית
חדשות ונצודות לבו תמיד תֶּאֱב . וממעיני החכמה
מלא דליו שָׁאָב . לכן החול עתיק ימים אשר מעדן
מיצָאוּ . היה תמיד בלונתו . והקיפו כנגלגל
בתעופתו . —

החול עתיק ימים . אשר משנות עוֹלָמִים . ירים
אָבֵר . לכל עֶבֶר . ומקצה תבל עד קְצֵהוּ . הכל
יראה בְּעֵינָיו . גם ממרום הָעָבִים . עמו רצים
שָׁבִים . . . . . הזה דברים הנצורים . מכל היצורים .
הוא ידע הכל אשר בארץ נעֶשָׂה . ואין דבר נסתר ממנו
ומקֶסֶה . לכן בחרו המלך ללותו על נְסִיעוֹתָיו . כי
ידע לשמה נפשו בספורי הַנְּדוּתָיו . וגם נאווה מדברו
בשפה ברורה וקצרה . כאחר המליצים דבריו נחתו אל
דמְטָרָה . —

ויהי היום ויספר בין ספורי הַפְּלֵא . לשלמה המלך
כדברים האֵלֶה . . . . . יש בערבות שחקים הר גבוה
וְנִשָּׂא . לא שזפתו עין נעלם הוא ומקֶסֶה . ועליו
ארמון תלפיות זהב סגור יסודתו . שהם וישפה חומותיו
ואבני יהלום תִּמְקְרָתוּ . ואבני יהלום האלה משבצות
במבצות . אשר שבעים אלף שלמה נשאו על
האצְבָעוֹת . שבעים אלפי שלמה אשר מימות
עוֹלָמִים . טרם ברוא אדם היו כמוך חכמים מחכמים .
אחרי כבשם בארץ כל הממלכות והעטרות . גבה רוחם

השיאם למשול גם על המזרות . . . בגאותם רצו תחתם
 להכניע . כמו ישבי חלד נם שוכני הרקנע . . אולם
 בבואם לפני הר התלפיות . נשבר נאון עזם ונגדעו
 זרועותיהם הנטויות . . לפני שער הארמון התיצב נדם
 בגבורה . בפנים נזעמים המות והרבו על מתניו
 חנוקה . . טבעות היהלום והקסמים אשר על
 אצבעותיהם קשורים . לקח מידם ושם נפלו שם שכבי
 קבנרים . . מיהלומי הטבעות נעשתה זאת התקרה .
 שם כל אחד ואחד באר היטב עליה נקרא . . ועל
 אבני שיש המהור אשר על קבריהם הָצְבו . מפתחים
 שמית האנשים אשר תחתיהן ישָבו . . ושם כל
 שליט ושליט אשר נשא הטִבְעַת . עם תהלתו תפלתו
 והכמתו הנִנְדָעַת . . אולם עוד חור אחד נראה במיִם
 הַמְקֵרָה . להשלים עגול התקרה עוד טבעת אחת
 חסרה . . הטבעת הזאת תהיה פנה וגם יָתֵד . נושאת
 תקרת הארמון ועליה הכל יִסָּד . . הטבעת הזאת
 אתה על אצבעך תִּשָּׂא . האלף לך שלמה ועל כפך
 אור קֶסֶה . . בשבעים אלף ארונית מאבני שיש
 מהורות . נפשות שבעים אלף שלימים כמוך צרורות .
 תקיפים ואדירים כמוך ובהכמתם לך דומים . כמוך
 נשאו על אצבעותם טבעות היהלומים . . עוד רק
 ארון אחד בזהב סגור מִצֵּפֶה . . לבואך יחבה על נכון
 ובצפיתו יִצְפֶּה . . ברוח נמוכה ולב אָמוֹן כחכם הגדול מכל
 החקמים . שמע המלך שלמה ספור החול עתיק יָמִים .
 לא הל ולא זע מאומה אולם ידע בְּלִבָּבוֹ . כי הוכן
 כבר ארונו ויומו קרוב לְבֹא . —

מעמקי רוחי הפרתי השיר הזה כמסמונים. והשלמתיו בעזרת אל
 חי ביום מ"ה למ"ט מונים. בעיר מושבי בודאפעסט במנרש העיר
 בשרה יער. כי יתחמץ לבכי כליותי אשתוננו ואני בער. —
 בשנת שמש ומנן די צנאות לא ימנע טוב להולכים בחמים לפ"ק.

כסא שלמה. *)

אנה הלך בסוף שלמה
והדבר עצה? — שם לרוח.
אנה הלך פרחו שושן
עת בא יומו? שם לרוח.

למה תטוף אמרי חכמה
עמקי נפשך רק לרוח?
אם גם חכמת מלך שלמה
רק להביל לרעות רוח.

איך תתהברי מלך אדיר;
באמין לבבך יגות
אם הגבור בגבורים
מלך שלמה. רק לרוח.

על גאות ברמי אביב החיים
מעטה פרחים וציץ שטוח;
מבלי פיות לאלפי האלפים,
אשר כבר חלפו רק לרוח.

תן אל בוס יגער אדמוני.
רסימי ענבים — פיתוהו;
ראה למלקוחי דבקה לשוני.
עפר אהנה מהרי רוח.

גער הלדי חלף הלך
מלא חלאה קסיר נפוח
בחלום ליל. בצללי ענן
גם חיש חלאה. רק לרוח.

*) משורי המליץ האשכנזי ריקערט

עץ תקותי גו כמזיג עוברי,
עף מאנני קחין שלוחי,
שבר אהבתי לי לא שלם
אנחת לבי רק לרוחי.

דבר החנפים זרון הלצים
אבר פלה גם שכוחי,
גם אהבתם גם שנאתם
הלא פלמו — רק לרוחי.

אכבה לי עוד דמעה אחת
על קשה יומי בזה הלוחי,
פעצם יבש עץ חיתי
גם כל לחי — שם לרוחי.

אור הנעורים, ננה יפוי
במעט שמשו לי זרוחי,
מרים שמחו קניו לבי,
הוי חיש פכה שם פרוחי.

עדי התבל זיו החיים
בצמח רנע פציץ תפוחי,
קאבק פלה חלפו יחד
בכסא שלמה — רק לרוחי.

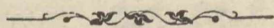
המת לבי זכרון שיבי
במפח נפש שור מבוהי,
הלא ישכה? העוד ישאר?
אם גייתי שם פרוחי. —

ר ח ל

מליצת שיר מעלפת ספורים מספרי הקדש

בחמש מחלקות

נעתק משירי המליץ ד"ר ל. א. פראנקל נ"י

- א) קבורת רחל
- ב) יוסף במדבר
- ג) המלכת שאול
- ד) ההולכים בגולה
- ה) קול נחמה

השיר הזה אשר כתבתי בימי נעורי בשנת ה"ת"ר
לפ"ק (שרם יצאו לאור העתקות המליצים המפוארים ידידי
נ"ע מו"ה מענדל בר"י שטערן ומאיר הלוי
לעטעריס ז"ל) נדפס כבר במכתב העתי החבצלת
לשנת תרל"ג ותרל"ד; אולם לסירוגין ושלא כסדרן וכמעט
אבד כלו לכן תקנתי עמודיו והוצאתיו עתה בקיבוץ אחד
נספח לספר זה

לזכרון נשמת אמי מורתי מרת צערל ע"ה

אשר הלכה לעולמה בעיר מולדתי
ק"ק ליפשאַ מיקלאַש יצ"ו
ביום כ"ו לחדש מנחם אב תר"ם לפ"ק.

אבי גם אמי עזבוני ואלהים אליהם יאספני
לפ"ק

ת"נ צ"ב ה"

I.

קְבוּרַת רַחֵל

”ויצב יעקב מצבה על קברתה
”היא מצבת קבורת רחל עד היום
(בראשית ל”ה כ”)

מִפְּדָן עִם בֵּיתוֹ אֶל אֶרֶץ אַבֹּת
יַעֲקֹב נֹסֵעַ יִתְנַחֵל לְאִשּׁוֹ;
שְׁנֵית בָּא לְמָזָה לְמִקּוֹם חַיִּינֹתָיו
וַיִּבְנֶה מִזְבֵּחַ לְאֵל הָיָה אֹתוֹ—

יַצִּיב שֵׁם מִצְבֵּה מִזְבַּחַת תּוֹדָה,
לְאֵל אֲשֶׁר אוֹתוֹ בְּיוֹם צָרָה עָנָה,
מֵעֲשׂוֹ הַצִּילוֹ מִלְּבַן פְּרָה,
נִסְדָּיִם לוֹ יִסְדָּיִם וְגַם יִקְטִיר לְבוֹנָה.

”אֵל שְׁדֵי אֲנוּכֵי! אֵל יַעֲרֹךְ!
בְּמִרְאֵה הַלַּיִל אֱלֹהִים לוֹ קָרָא,
”קָהַל גּוֹיִם וּמַלְבִּים יִהְיוּ מִמֶּךָ”
שִׁמְךָ יִשָּׂר אֵל לְכֵן אֵל תִּירָא:—

מחלומו בהקיצו בעורו משנתו
מפחזה העליון נפשו חרדה
אך לב התמים יהגה באמונתו:
"שדי עמדי פחד בל אדע!"

וברוח בטחון אשר נפשו תמלא
ישא עם ביתו לדרך פעמיו
"חזקה איש תמים! אלהים חסדיו יגלה"
"אך גם ביוזן ינפה נפשות תמימיו." —

לבוא אפרתה בעוד רק כבדת ארץ
בידיו יחצוב יעקב קברת אדמה
כאבל בתאניה כי נפרץ בו פרץ
את אשתו האהובה יוריד שמה. —

רחל עליו מתה נפשה נפקה
בהקשותה בלדתה נהפכו צריה
מפתח התקוה לעמק הכא;
בן אוני ילדה חיה בעוכריה. —

ובנחלי דמעות אשר ימסו את פניו
ישים על קברה עדות מזכרת;
יציב ציון קבר תגידנה אבניו
כי הדרת הנשים שם נקברת. —

מִתָּה רָחֵל וְכֹל מְשׁוֹשׁ מִנּוּ גְלָהּ
— קוֹדֵר שְׁחוּחַ לְרַגְלוֹ הַעֲדָרִים —
יִסַּע עִם בֵּיתוֹ מֵאֶפְרַת וּלְהַלְאָה
לְשִׁכּוֹן בְּחַרְרִים לְלוֹן בְּמִדְבָּרִים. —

עוֹד זֶה הַיּוֹם עוֹבְרֵי דְרֹךְ שְׁמָה
רוּחַ מְמָרוֹם יַעֲרָה עֲלֵיהֶם,
עַל קִבְנוֹת רָחֵל בֵּין אֶפְרַת וְהַרְמָה
— יִפְלוּ אַפִּים יִכְרְעוּ בְּרַבֵּיהֶם. —

דָּחַל גְּאֻלְמָה מִנְשִׁיקַת תְּמוֹת,
אוּלָם מְשַׁדֵּי זֹאת לָהּ הִתְתָּה,
לְהוֹשִׁיעַ בְּנִיָּה בְּחוּמָה נִצְבֶּת
— תַּעֲלֶה מִקְבְּרָהּ לָהֶם לְעִזְרָתָה. —

תִּצְרַם וְגַם תִּשְׁמָרֵם מְרוֹם הַרְקִיָּה,
צָרְתֶם לָהּ צַר שְׁלוֹמָם לָהּ שְׁלוֹם,
תִּרְאֶה בְּאוֹר גְּתִיב אֲרָחֶם לְהַגִּיף,
וְתַחְלוּף לַפְּנִיָּהם בְּהַקִּיץ וּבְחֵלוֹם: —

עַל אֲבוֹת אֶהְבְּתָה רוּחָה מְרַחֶפֶת,
כִּיֹּנְהָ עַל קִנְיָה סְבִיב רְאִשֵׁיהֶם;
לְעִזּוֹר לְבִנְיָה מִקְבְּרָהּ שׁוֹאֶפֶת,
— תִּיעַצֵם, תִּנְחַמֵם תִּפְלֹטֵם, תוֹשִׁיעֵם. —

כי אהבת האם אהבת אם הבנים,
היא מכלל כל גיל מעין כל ברכות.
היא מתנת אל שדי וראש כל העדנים,
וגם תחדה נפשנו בשבע שמחות. —

אהבת אם לבנה לעולם בל תשחת,
גם שאול תבלה עזה היא ממנות;
אם תשכב בעפר ושם תמצא נחת
אך בניה בארץ בל עזבת. —

הבלי אהבתה לעולם בל יפתחו,
ולא ינתקו לגצה מושכותיה;
כני יפתתה מעדן ישלחו,
לאחוז את לבה אל לב בניה. —

לבן עת בחיק אמו יונק ינוח,
או איש אל לב אם ישפוך את שיהו.
יחד עליו נפשו נכון בטוח,
כי תקל מעליו תנחמו תניחו. —

מאהבת הרע אהבת הנשים
אהבת האם בתעצמות נפלאה.
מורא וכבוד שם יחד נפגשים,
בעין בל ישרש אל לב נטעה. —

חֲבִיּוֹן דְּמוֹתָהּ אֶהְבֵּת שְׂדֵי בְּמִרְוּמִים
מֵהוֹד יִפְעֵתָה תִּשְׁלַח קַרְנִים;
מִקְנֵה מֵעַד מִי גַחְלֵי קְדוּמִים,
וְחִקֵּר גְּבוּלָה עַד בְּלַתֵּי שָׁמַיִם. —

אֶהְבֵּת אִם הוּא! עוֹד לְאֹמְרֵי גַחְמִיךָ
קָרְבִי יִהְיֶה בְּיָם נִסְעָרִים;
עוֹד נִפְשֵׁי תִתְעַנֵּג מִקּוֹל נְעִימָךְ
בִּי כֹל מֵעֵנִי בַּחֲלָלִים שָׂרִים

II.

יוסף במדבר

„שלה לפניהם איש לעבד נמכר יוסף,
לאסור שריו בנפשו וזקניו יחכם!“
(תהלים ק"ה יז' כ"ב)

בין ערמות חול מדבר וסלעי הצידה,
בארץ מלחה מקום סרפד וצאליים
ברגלים בצקות משרב וחם שאיה,
נוסעה מצרימה ארוחת ישמעאליים. —

פניהם שחרחרת קוצותם תלתלים
צניפיהם לבנים פתנת בדר לבושם;
שרור ונגן הולכים אחרי הגמלים,
נושאים צרי ג'ט ונכאות רכושם. —

שוועלים ואוחים עם תנים בתאניה,
לקול פעמיהם מרבצם יחרודו; —
אחריהם היענים שוכני הצידה,
הגמלים יזועו וחישי יעמודו. —

הָרוֹכְבִים יְבִיטוּ עַד אֲשֶׁר עָבְרוּ,
פְּרִסוֹתָם כְּגִלְגָּל חֶלְפוֹ כְּרָנָע;
וְרַק עֲנִי אָבָק עַל דְּרָכָם נִשְׁאָרוּ
מֵעֲרֻמוֹת הַחֹל בּוֹ חֵילָם נָנַע. —

יַעֲרֵר הָאֲדָמוֹנִי עַל גַּב הַנְּמָל
"לָמָּה תֵּאֲנֹק וְתֵאֲנַח בְּדוֹמִיָּה? —
"יָפִי מֵרֵאָה פְּגִידָה כְּשׁוֹשֵׁן אֲשֶׁר קָמַל
"הַתְּאֵנוֹת לְבָרָךְ הֲלֵאָה מִהֲצִיָּה?"

"שֵׁם אֱהֹל אָבִי עַל יְרֻקֵּי הַכְּפָרִים,
"אֵךְ לֹא בַּהֲרָרִים וְשִׁדְפוֹת יְשִׁימוֹן;
"בֵּין אֲשִׁדּוֹת הַנְּחָלִים יָרְעוּ הָעֲדָרִים
"וְצִלְצִיל פְּעֻמוֹנָם בֵּין אֵלוֹן וְרִמּוֹן."

"שְׂרִיקַת הָעֲדָרִים לָמָּה זֶה גְּטִישָׁתִי,
"מִי יִכְלַל עֲתָה שִׁיבַת אָבִיךָ? —
"הֲרָגוּוּ אַחֶיךָ כִּי בַחֵשׁ כַּחֲשָׁתִי
"וְרַבַּת רָעַתָּם הוֹצֵאתָ בְּפִיךָ. —"

"מֵאֲרֵץ הָעֲבָרִים גָּנוּב גְּנֵבְתִי,
"הֶבֶל עַל זְרַעִי עַל גִּוֵי שְׂבִטִי
"לִזְאוֹת קָנְאוּ בִי אַחֵי יַעֲן נֶאֱהַבְתִּי
"וְלֹאֲנִשֵׁי נָכַר מִכְרוּנִי לְעֶבֶד. —"

”ואיפוא היתה אמוך נער אדמוני,
”האם לא שמרו אותך בכות עיניך?
”אהבת אם תעז גם על חמת צפּעוני
”ולבה גם בשנה ער על בניה. —

”אמי האהובה הוי אותי עזבה! —”
עיני הנער מבכי הממרו;
”בעודני עלם הרבה שקבה
”נתחת הגבעה אותה קברו. —

”הוי אמי איד? למה עזבתני?
”ממני הלכת יתום לשארתי!
”נחם פניך גא מהר הראני,
”הצילי יחידי! לעבד נמפרתי. —”

כמו רוח נושב על קני הפנור
קול נעם ירחף חרישית ודממה;
רוח צח וטהור קול בשטף הצנור
מסתר מדרגה תעופף שמה. —

הזאת ארץ תלאובות, עם שרשי רתמים,
או נאות פרמל ממגד מבנרכים? —
כמו בעמק השרון יזלו הבשמים,
נריח נחוח פּערוגות פרחים.

כְּמוֹ כִנְפֵי הַיּוֹנָה בְּצַלְמוֹן יִשְׁלִיגוּ
חַיֵּשׁ תַּחְלוֹף רוּחַ לְעֵינֵי הַנַּעַר ;
מִרְפֵּא בְּכַנְפֶיהָ פָּנָיו יִבְלִיגוּ
לְבוֹ גִיל מֵלֹא שְׂכַח כָּל צַעַר. —

הַשְׁקֵט וּבְטוּחוֹן לְקַרְבוֹ נִמְסְכוּ
עֲצָמוֹ תִפְרַחְנָה עֲנֵג יִמְלֵאָהּ ;
נְהַרֵי גַחְלֵי שְׁשׂוֹן לְנַפְשׁוֹ שְׁלַחוּ
רוּחוֹ תִתְרוֹמֵם תִּקְוָה תִאֲמָצְאוּ. —

הַיֵּאתָ זֹאת אִם אֶהְבֵּת ? הַעֲלִית מִקְבַּר
לְהוֹשִׁיעַ לִיחִידֶךָ וְאוֹתוֹ לְנַחֵם ?
הֵאֵם עַל רַעְתּוֹ הַחֲזִינְךָ חֵיל וְשִׁבְר
הֵלֵא תוֹכְלֵי הַתַּאֲפֵק עָלָיו לְרַחֵם. —

אַשְׁרֵיךָ ! בֶּן אֶהוֹב אֲשֶׁרֶיךָ יוֹסֵף !
נְקִיר לְאַמָּךְ עוֹד הַיּוֹם הַקָּדֵךְ ?
מֵאַנְשֵי הַנְּבָר לִבְרֵא אֵל תִּסַּף
אַמָּךְ תִּלְוֶךָ רוּחָה תִצְרֶךָ. —

הִיא תַעֲמוֹד לִימֵינוּ תִדְוָה לוֹ לְעוֹר
לְבֵית הַנָּה בְּמִצְרַיִם תִּגּוֹנְנָהּ
עַל דְּרֹאשׁ עֶבֶד נִקְלָה תִמְנַן הַנְּהַר
רוּחָה הַנְּדִיבָה בְּכָל עֵת תִּסְמְכָהּ.

אל אשת הזמה און לא גטה,
אמו שמרתהו בנקיון וטהר;
בגליו לא מעדו לאלהיו לא הטא,
ואמו תלנו אל בית הפהר. —

רוקה הגביע בו נחש ינחש
לגלות סתומות באהבתה תורנו;
היא פתרון החלומות אל אוננו תלחש,
וכן על כסא מלכים תושיבנו. —

לא יכול התאפק אל אחיו ורבה
על צוארי בגימין בעמדו לפניו;
כי רוח אמו רחל על פניו נחה,
שחקה הציצה מחרבי עיניו. —

ימי חלדו בארץ באשר הקיפו
ומדת חיתו לקצה הגיעה;
מלאכי המות החרמש הניפו,
לקחת את נפשו בדי ארגיעה. —

בניו אחיו ואשתו במעגלה סביב
למטתו עמדו דמעות עלי לחי;
פתאום רוח טהור פרוח האביב
לבם ירגיע חדלו מכבי. —

כְּמוֹ בְנֵי הַיּוֹנָה בְּצַלְמוֹן וְשִׁלְיָנוּ,
כְּמוֹ רוּחַ נֶשֶׁב עַל קְנֵי הַכְּנֹר,
צָלְלוּ שְׁפָתוֹתֵם פְּנֵיהֶם יִבְלִיגוּ
מֵעֵדֶן בָּא נַחֵם לְקַרְבָּם כְּצִנּוֹר. —

הַתְּשׁוּבִי עִתָּה אִם אֶהְבֵּת לְקַבֵּר
לְתוֹר שָׁם מְנוּחָה אֵל בֶּן יִקְרָךְ?
הַמְצֵאת כְּבֹר מְרֻגָע? הוּי יְגוֹן וְשִׁכָּר
צֵרֶת בְּנֶךְ שְׁנִית תְּעוֹרְרֶךְ וּתְעִירֶךְ. —

III.

הַמְּלַכֵּת שְׁאוּל

"וַיֹּאמֶר דָּ' אֶל שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹל הָעַם לְכָל אֲשֶׁר יֹאמְרוּ
אֵלֶיךָ כִּי לֹא אוֹתָךְ מֵאִסּוּ כִּי אוֹתִי מֵאִסּוּ מִמְּלוּךְ, עֲלֵיהֶם"
(ש"א ה' ז')

אֶרֶץ הַכְּרָמַל שָׁם תֵּאֲנִים יִפְרָחוּ,
אֲחִים יִפְרִיאוּ כְּרִים יִרְעִשׁוּ;
שְׂרִיקַת אֲלָפֵי עֲדָרִים תִּמְלֵא הָאָחוּ,
וּמַעֲטָה גִיל הַגְּבָעוֹת יִלְבָּשׁוּ. —

אֶרְצֵי הַלְּבָנוֹן רְאִישֵׁיהֶם יְרִימוּ,
גְּשָׁרִים יִאֲבִירוּ מִבֵּין עַנְפֵיהֶם;
עַל שְׁנֵי סְלָעִים קִנְיָהֶם יִשְׂיִמוּ,
וּלְגִבְהֵי עֲנָנִים יִפְרִשׁוּ בְּנִפְיָהֶם. —

מֵאֲהָל הַפֶּתוּ יֵצֵא הַשֶּׁמֶשׁ,
שֶׁלַח בְּרִנּוֹתָיו עַל פְּנֵי הָאָרֶץ;
קִנְיֹו יִרְגִינוּ גַם גְּמַר גַּם רְמֵשׁ,
קִרְנֵי הָרְאֵמִים וּבִיצֵי שָׂרִין. —

ועל דרך אפֶּרֶת היורד בית לחם,
יצעד נָגֵר בין שְׂבָלֵי הַקָּמָה;
איש גְבוּהַ קוֹמָה בעֵקֶב גְבוּהַ שְׁסָם
בֵּא מִהֲרָאָה בֵּיתוֹ בְּחֶרְמָה. —

"הלא אלפי דִּדְל בְּכָל שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל,
וְאֲנֹכִי הַצֶּעִיר בְּכָל בֵּית אָבִי!
הֲאֵקְצוּף אוֹ אֲשַׁחַק הָאֵם בִּי רַק הַתְּעוּלָּל,
בְּמִשְׁחוֹ לְמַלְךְ אוֹתִי הַנְּבִיא? —"

"פֶּדָ שְׂמֹן מִשְׁחָתוֹ יֵצֵק עַל רֹאשִׁי,
עַל מִצְחֵי שָׁם יָדוֹ וְאוֹתֵי גֶשֶׁק; —
הַזֹּאת אֲאָמִין בִּי אֱלֹהִים בְּחַר רַק אוֹתִי,
וְרַק בִּי מִכָּל אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל הַשֶּׁק? —"

"אֲתוֹנֹת אָבִי הָאוֹבְדוֹת לְבַקֵּשׁ יֵצְאוּתִי,
שְׁטֵטֵי בְּאֵרִץ מִפְּלֶדֶד אֶל פְּלֶדֶד;
הָאֲתוֹנֹת עוֹד אוֹבְדוֹת וְנֹר מְצֹאָתִי,
הֲרָאָה בְּרִמָּה מִשְׁחָנִי לְמַלְךְ. —"

"הָאֵם רַק הַלְּמֵתִי תוֹתַעֲנִי דְמִיּוֹנִי? —
הֲאֲנֹכִי אֶתְמוּדֶךָ שְׁבֹט בְּיַעֲקֹב?
אִישׁ גְבוּהַ וְנִקְלָה חָדַל אִישִׁים כְּמוֹנִי?
הַתֵּל הַנְּבִיא וְעַקֵּב בִּי עָחוּב. —"

”בַּךְ הַלּוֹם הַלְמַתִּי הַמְיוֹנֵי הַתְּעוּנֵי,
”אֵךְ גַּם אוֹתוֹת לִי גַתַּן הָרָאָה;
”עַל גְּבוּל בְּגִמְזוֹן שְׁנֵי אַנְשִׁים יִמְצְאוּנִי,
”וַיֹּאמְרוּ: ”בֶּן־קִישׁ אֵיפֹא אַתָּה תַעֲהֶ? ”

”אֱלֹה הָאֲתוֹנוֹת אֲשֶׁר יֵצְאֶתָ לְבַקֵּשׁ,
”זֶה תִּמּוֹל שְׁלִשׁוֹם בְּבֵר נִמְצְאוּ לְאַבְיָה,
”גְּמִישׁ דְּבָרֵי הָאֲתוֹנוֹת אַבְיָה קִישׁ,
”וּמָה אַעֲשֶׂה לְבָנִי ! יִדְאָג עָלֶיךָ. —

”הֵיב וְאוֹ הָאוֹתוֹת ? הֵי קְרוּנֵי דְבָרָיו ? —
מִתְקַנָּה וּמְגוֹר קְרָבָיו גַּסְעָרִים ;
אֵךְ בְּאַמְנָה עֵת לְגְבוּל בְּגִמְזוֹן קְרָב,
וְהִנֵּה שְׁנֵי אַנְשִׁים יִקְרְאוּ הַדְּבָרִים :

”אֱלֹה הָאֲתוֹנוֹת אֲשֶׁר יֵצְאֶתָ לְבַקֵּשׁ,
”זֶה תִּמּוֹל שְׁלִשׁוֹם בְּבֵר נִמְצְאוּ לְאַבְיָה,
”גְּמִישׁ דְּבָרֵי הָאֲתוֹנוֹת אַבְיָה קִישׁ,
” וּמָה אַעֲשֶׂה לְבָנִי ? יִדְאָג עָלֶיךָ. —

נִפְגַּג לֵב שְׂאוּל וּבְרוּחוֹ יִשְׁתוּמֵם,
אֲשׁוּרָיו יִמְחַר פְּנֵם לִפְנֵי רוּדָף ;
אִין מַעֲנָה לִשְׁפָתָיו חִישׁ יְרוּץ דַּמָּם,
וַיִּחַרַד בְּרוּצוֹ מִקּוֹל עֲלָה גְדָףָ.

בְּאֵלֵינוּ קָשֶׁת נְחוּשָׁה פְּלָחָה פְּלִיזוֹתֵינוּ
נְחַתוּ אֶל קַרְבּוֹ חֲצֵי אֲמָרִיהֶם ;
”הַיְקָרוּנִי דְבָרֶיךָ כִּבּוֹא אֵלָה אוֹתוֹתֶיךָ,
”אוֹ מִשְׁאוֹת שְׁוֹא יִבּוֹאוּ אַחֲרֵיהֶם?”

מִצְלָחָה וּלְהִלָּאָה חֵישׁ יַחְלוּף וַיַּעֲבוֹר,
נִבְכֵי רוּחוֹ כְּמִצּוּלָה נְנָרְשִׁים,
אֶךְ כְּמִטְחָנִי קָשֶׁת מֵאֵילוֹן תְּבוֹר,
לְקַרְאָתוֹ יִבּוֹאוּ שְׁלֹשָׁה אָנָּשִׁים. —

בְּרַגְשׁ אֵל הָאֱלֹהִים מוֹל בֵּית אֵל עוֹלָיִם,
נְדָרִים לְחֵם גִּיּוֹן נוֹשָׁאִים עַל שְׁכָם,
חֵישׁ אֵלָיו נְנָשִׁים לְשִׁלּוּמוֹ שׁוֹאֲלִים,
וַיִּתְּנוּ אֶל יָדוֹ שְׁתֵּי בְּרֹת לְחֵם. —

”הָאֵם אֲאָמִין אֵל אֲזֵנִי וְאֵל מְרֹאֵה עֵינַי?
”לְבִי יַפְעֲמֵנִי יִסְעֲרוֹן רַעִיוֹנִי ;
”כֵּן נִבְא הָרֹאֵה זֶה אוֹת הַשְּׁנִי,
”לוֹ אֲהִיָּה בְּבֵיתִי עִם עַדְרֵי צֹאנִי !”

”הוּי לְמָה זֶה אֲעֻזֵב מִשְׁכְּנֹת הַפְּנוּחָה,
”לְלַחֹם מְלַחְמוֹת וְלִצְאֹת בְּצִבְאָה?
”מָה לְאִישׁ כְּמוֹנִי כִּפְסָא וְשִׁבְט מְלוּכָה ?
”טוֹב לִי כִי אָנוּס אֲבָרַח וְאֲחָבֵא. —”

אך מה זה הקול פתאום ישתרע ?
לחקת אנשים בסף יבואו;
הול נעים ומירתם בקול מעין נובע,
ברגש ותחלכו בלאט ינועו. —

הכל נביאים חגורים אפור ומעילים,
באים מהבמה מנגנים ושרים;
לפניהם גבל תוף וכנור וחלילים,
ועוזי שדי משבחים ומפארים. —

יתגללו לאטם מאחרי הבמה,
וישירו לאל בתוך המקדלה;
הולכים לתנות על קבורת רחל ברמה,
על דרך אפרת תחת האלה.

לבן קיש מה הנה? בי ילך אחריהם,
וגם יתנבא? "הגם שאול בנביאים?"
תגשמת ועזניה הותחברו שניהם?
ושפן ועכבר עם אריות ולביאים!

ראו מה זה לבן קיש פתאום נהפך לכוו,
רוח בא עליו הנה לאיש אחר;
ראו שם עולה למולו ולקראתו תבוא,
תחלוף על פניו נשקפה כמו שחר: —

בְּמַרְאֵה הַקִּשּׁוֹת מִבֵּין מַפְלְשֵׁי עֵבִים,
כְּלַבְנַת יָרֵחַ הוֹלֵךְ בִּיקְרוֹ ;
כְּנִגְהַ בְּרַק הַחַיִּימוֹם רְצִים וְגַם שְׂבִים,
כְּצֵל צַח עָלֵי אֹרֹת יְצִיץ בַּהֲדָרוֹ. —

מִקְבֻצַּת רַחֵל תְּמוּנָה מִתְאַבְּקֶת,
כְּתַמְרָה מִקְטָרֶת צָרִי מוֹר וּלְבֹנָה;
תָּרִים עַל רֹאשׁ שְׂאוּל יַד הַמְּבַרְכֶת
כְּאִשֶׁר יִשְׁלִיגוּ בְּנֵפֵי הַיּוֹנָה. —

רַחֵב לֵב שְׂאוּל הַחֲלָצוֹ כֹּל עֲצֻמוֹתָיו,
אֲמִץ יֵאלֶצְהוּ גְבוּרָה תִּלְבִּישׁוּ ;
שֶׁמֶן מוֹר עוֹבֵר נוֹטֵף מִקְנָצוֹתָיו,
כִּי מִשְׁחַת קֹדֶשׁ הוֹצֵקָה עַל רֹאשׁוֹ. —

נִפְשׁוּ עוֹ הַתְּדָרוֹךְ נֶם מִרְדָּךְ מִמְּנֵה,
עוֹרְקִיו וְעֲצָמָיו גְּבוּרוֹת מְלֹאוֹ ;
לְלַחֹם עִם רַבֹּת רֹחַ אֵל תִּפְעֵמְנוּ,
לְהוֹשִׁיעַ עִמּוֹ קִרְבָּיו יִכְמְהוּ. —

רַחֵל אִם אֶהְבֵּת הַגִּישְׁתָּ צֵל מְנוּחָה,
”לְשִׁית עַל גֶּצֶר בֶּן אוֹגֵד עֲטָרָתָ?
”הֵאֵם עֲלִית מִקְבֵּר לְמִשְׁחֹו לְמַלּוּכָה,
”וְלִתְמוֹךְ יָדָיו בְּזוֹעַ עוֹזֶרְתָּ? —”

עם הַכֹּל הַנִּבְיָאִים יִלְדָּךְ בְּרִנְגָה
אֶל קְבוּרַת רַחֵל תַּחַת הָאֵלֶּה;
עַל רֹאשׁ רֵעָה נִקְלָה עֲמָרַת נִתְּנָה,
וְאַהֲבַת אִם יִתְּנוּ בְּתוֹךְ הַמְּקַהֲלָה. —

כִּי עַל שְׁלוֹם בְּנֵיהָ תַעֲרִיר עוֹד עִתָּה,
וּבְעֵינַי שׁוֹמְרַת צַעֲדוֹתֶם תִּלְוָה;
שְׁחַר יוֹם בְּהִיר מִיִּרְבְּתִי שְׂאוֹל מִטָּה,
לְשִׁבְטֵי בְנֵיהָ בְּאַהֲבָתָה תַחֲוֶה. —

אִם אַהֲבַת שׁוֹבֵי עִתָּה לְקַבֵּר,
כִּי מֵצֵא מְנוּחָה גַם בֶּן יִבְרָךְ;
הֲלֹא תִמְצְאוּ מְרֻגָעִים הוּי יְגוֹן וְשֹׁבֵר
צַרַת בְּנֵי אוֹנֵךְ תַעֲוֹרְרֵךְ וּתַעֲרִיךְ. —

IV.

הַהוֹלָכִים בַּגּוֹלָה

"קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים: רחל מבכה
"על בניה מאנה להנחם" (ירמיה ל"א כ"ו)

בַּקְעוֹת הָרִי יִהְיֶה גַלְמוֹד תַּעֲמֹדְנָה
עַל פְּסוּגוֹתַי עֲלֹמָה תִּכְסֵּן עֲרֵפֶל;
הַשֵּׁפֶת עֲבִי עֲנִיָּים לְמַעַמָּה תִּאֲפֹדְנָה
נְאֻלֶם קוֹל הַדָּר בְּהָר וּבְשָׂפֵל. —

בְּתֵי הַקִּדְשׁ נִשְׁמוּ שְׁדָדִי
לְעֶפֶר הִגִּיעוּ בְּאֵשׁ הַצֵּתוּ;
עֲזוּבוֹת הָעָרִים יוֹשְׁבֵיהֶן גָּדְדוּ
שְׁעָרֵיהֶן שְׁמָמִים לְאַרְץ הַכְּתוּ. —

הוּי שׂוֹאָה וְאִימָה עַל פְּנֵי כָל הַכְּפָר
צוּמְחוֹת עַל הַמְּסֻלוֹת שְׁמִיר וְשׂוֹת;
תְּדָלוּ הָאֲרָחוֹת אִין יוֹגֵב וְאִין אֶבֶר
נִהְפְּדוּ לְתֵל הַרְבּוֹת מִבְּתֵן כָּל בֵּית.

הוֹי כִּפְר הַיַּרְדֵּן נִשְׁמוּ גְאוֹתָיו
עֲמָה הַשָּׁרוֹן תְּהוּ וּשְׁמָמָה;
תַּנִּים יִלְלוּ עַל תַּלְמֵי שַׁדְמוֹתָיו
וּנְאֻקַת חֲלָלִים עַל שָׁרוֹת הַמַּלְחָמָה.

נִכְנַע עִם הַיְּהוּדִים תַּחַת אוֹיְבֵיהֶם,
יִשְׁאוּ עַל שָׁמֶם עוֹל מַלְדָּ כְּבֵל;
לְשִׁבֵי יִלְכוּ לְגוֹלָה לִפְנֵי שׁוֹבֵיהֶם,
אֲסוּרִים בַּעֲדָיִם וְעַל צִנְאָר כְּבֵל.—

שָׁם יַחַנוּ בְּבִקְעָה שׁוֹאֲפִים לְמַנְיָחָה;
רִגְלָם בְּצִקָּה מֵעֵמֶל וְתַמְהוֹן;
נְקִיבוּם הַשׁוֹמְרִים בְּחֵץ וְקִשֵׁת דְּרוּכָה,
וְלִשְׁוֹנָם תִּדְבַּק לְחֶפֶס בְּצַמְאוֹן.—

עֵיפִים יִגְעִים שׁוֹכְבִים סָבִיב בְּמַעְגְלָה
נִכְבּוּ בַּמַּחְנֶה נַחְלֵי הַמְּדוּרוֹת;
כְּלָפֶם הִיגוֹן עַל כְּבוֹד כִּי גָלָה,
עַפְעַפֵי עֵינָם קָדְמוּ אֲשֵׁמוּרוֹת.—

אֲנָשִׁים וְנָשִׁים בְּחִיקוֹן עוֹלָלִים וַיִּלְדִים
יִישְׁנוּ בְּתַרְדֵּמָה יְגוֹנִם שָׁכְחוּ;
פְּתָאוּם עַל רֵאשִׁם יִשְׁמַע קוֹל צְעָדִים,
כִּיזְנָה מֵרַחֲפַת עַל יַרְקַרְק אָחוּ.—

רוח צל צה וטהור יבליג הלִבבות,
ינועו הויתים בעלי בקאים;
פתאום יעורו משנתן הרִבבות
רחף עליהן חיון לילה נעים. —

נסו העננים מרום הרקיע,
בעדר מהדברים אין עוד עלטה;
מראה אור יקרות ויו קניו הופיע
ועל ראשי הישנים שוליו נטה. —

וקול בקיה ישמע פתאום ממרומים,
ראשי החרים ירעשו בחלחלה;
כל ענפי העצים בתאניה הומים,
קול גהו ותמרורים צעקה ויללה. —

קול אם אהבת מבכה על בקיה,
קול רחל נשמע מאנה להנחם;
בטל הרמון תולנה המעות עיניה,
פגלות בקיה הרד בית להם. —

לשבי לפני אויב ילכו ואיננו,
אין עוזר מבלט מציל מושיע;
כאין און בן אונה מנום אבד מנו,
נפל ליד אויב עליו יריע. —

שם פתאום קול אחר ישמע ברמה,
נושב בקול מבושר מנגיני הרים;
בקול שדי מדבר קול דקה ודממה
הישנים בעורם ישמעו הדברים—

”מנעי אם אהבת קולך מבכי,
”נטפי דמעתך אל עוד יזובו;
”יש תקנה לאחריתך קץ יש לדחי,
”בני בן אונד לגבולם ישובו—”

”מארץ אויבם ישובו ביום מחר,
”שחוק ימלא פיהם תרועה שפתותם,
”בטחי אם אהבת לעמלך שבר,
”ישאו בניך ברינה אלמותם.”

חדלו הקולות ועל עיני הגולים
חיש רוח חרישית מפיל תרדמה;
אל מפלשי השחקים העננים עולים
ודממה תשור על פני השדמה—

ענפי הזיתים עצי ברושים ובקאים
ישובו לנוע ברחשת דממה;
וברדת הפל על ראשי הדשאים
רוח מערן תחיה כל גשמה—

נָצַח יְעֹלוּ הַפְּרָחִים בְּבִקְעַת רָמָה,
וְהַהָרִים סָבִיב בְּזִוּוֹם יִצְהָרוּ;
וַיִּטְפוּ מֵל חַיִּים וַיִּצְרֵי נַחֲמָה
אֶל לֵב הַגּוֹלִים אֲכָלִם יִסִּירוּ. —

יַעֲמְדוּ עַל רַגְלֵיהֶם שְׂמַחֵי לֵב יָחַד,
עֲקוֹת נַפְשָׁם כִּדְוֹנָה נִמְסוּ;
יִשְׁבְּחוּ מְרֵי יְגוֹנָם וְכָל דְּאָגָה וּפְחָה,
מִקּוֹל נְחוּמִים אֲשֶׁר שָׁמְעוּ נְסוּ. —

כָּא אֶל לֵב כָּלִם נַחֵם אֶל מְמֹרוּמִים,
אֲהַבַת אִם תִּפְרוֹשׁ עֲלֵיהֶם כְּנִפְיָה;
תִּסְדֹּךְ בְּאַבְרָתָהּ כְּנִיָּה חֵיתוּמִים,
תִּרְעִיף צְרֵי תִקְנָה בְּטַל דְּמַעוֹתֶיהָ. —

כַּחֲלוֹם מִהֶקִּיץ כָּל עֵמֶל יִשְׁבְּחוּ,
וְלִגּוֹלָה יִלְכוּ בְּאִמְץ וְתוֹחֶלֶת,
”עוֹד יִשׁוּבוּ לְאַרְצָם” עַל זֹאת יִבְטְחוּ;
כִּי לֹא תִשְׁקַר אִמְרַת אִם חוֹמְלָת.

V.

קוֹל נַחֲמָה

"בנקיקי הלוריס קן סולל היונה,
"השועל ווערתו כפעמי החרים;
"כל אדם יולל בית לוועונה,
"וליהודה ויוכנים עלי חבל — קברים —"

(משירי המליץ האנגלי Byron)

את הכל יוכל האדם לשכוח,
כל אהוביו יחד כל בתי נבאותיו;
אך גולה מעמו לא ימצא מנוח
אך גורד מארצו מארץ אבותיו:—

נגרש מאלה לא ימצא מרגוע,
גם לא ימצא לעולם לנפשו הרוחה;
רק דמם ושומם בתבל ינוע,
גר בארץ נכריה תמיד נפשו שחה.—

הוי ארץ פנען! אבות אבותי בך גרו,
שם נביאי הקדש חכמי הרזים,
נחרי נחלי ערן סביב נהרו,
ועל ראשי ההרים שגאו הארזים.—

אֶרֶץ הַזְּמִירוֹתָיו עַל בְּנוֹר וְנֶגֶל
בְּדָתְהֶלֶלֹת שְׂדֵי הַנְּעִימוֹ הַשְּׂרִים
עִמָּד הוּי נִגְרָשׁ לְכֹל קִצְוֵי הַתְּבֵל
וְלֹא יֵשֵׁב עוֹד שְׂאֲנָן תַּחַת צֶל תְּמָרִים.

סִעְרוּ לַפְּנוֹת תְּבֵל בְּעֵלִים בְּשִׁלְכָתָהּ
לְכֹל מִדְּבָר וְצִיָּה עַד קִצְוֵי הָאֶרֶץ;
עַל גְּדוֹת כָּל הַיָּמִים רִגְלֵם הַדּוֹכָת
בְּפוּפֵי רֹאשׁ כְּגָרִים מִמַּכּוֹת הַפְּרִיזָה—

יְנוֹד נִינוּעַ תַּחַת הָרְסִיעַ
יְהוּדָה כִּבְּן אוֹנִי בְּאַמּוֹנֵת נַפְשָׁהוּ
כִּי יְבוֹא גּוֹאֵל מְשִׁיחַ מוֹשִׁיעַ
אֲשֶׁר לְאֶרֶץ אֲבוֹתָיו מִסְבִּיב יִקְבְּצָהוּ.

גַּם עֲצֻמוֹת הַיָּמִתִּים שׁוֹכְנִים בְּקִבְרִים
בְּמַחְלוֹת הָאֲדָמָה אִזּוֹ יִתְגַּלְּגֵלָהּ
תַּחַת קִרְקַע הַיָּם וְשִׁרְשֵׁי הַקְּהָרִים
אִזּוֹ מִכָּל הָאֲרָצוֹת שָׁם יִקְהָלוּ—

וּבַעַת אֵלֶּי אֲדַמַּת הַקִּדְשׁ יִגִּיעוּ
בְּרִיחֵי הַקִּבְרִים יִגְדְּעוּ מִתַּחַת
רִנְנוֹת וְזִמְרוֹת הַנְּשֻׁמוֹת יִשְׁמִיעוּ
וְהַגְּוִיֹּת תַּעֲזֹרְגָה תְּקוּמָנָה כְּאַחַת—

כִּן תִּמְיֹד נִמְנָה בְּתוֹחֶלֶת מְמֹשָׁבָה,
כִּבְר הֶלְפוּ הַשְּׂנִיִּים לְמֵאוֹת לְאֲלָפִים,
וְאִם הִטְבְּעוּ רִגְלֵינוּ בְּמַצֵּלֶת הַבְּכָא,
עוֹד נוֹחֵיל וְנִקְנָה מִכִּים מִרְדָּפִים. —

עֲמִי! עֲמִי! הָאֲרִיכָה הַשְּׂרִשְׁרָת,
אֲשֶׁר בְּעַד חֲלוּנֶיךָ בְּתַקְנָה הַנּוֹרָת,
עוֹל הָעַמִּים יַעִיק שְׂכַמְךָ בְּעַפְרָת
בְּקִלְסָה יְבוֹדֶךָ כְּמַעַט נִשְׁמְדָת. —

עֲמִי! עֲמִי! הֲלֹא אָמַרְתִּי נִגְזַרְתִּי,
כְּמוֹ בִימֵי עֲלוֹתֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
לְךָ אֱלֹהִים חֲדָשִׁים בְּלִי הַבִּין בְּחִרְתִּי,
סָבִיב לְעֵגֹל זָהָב תִּרְקַד בְּמַהֲגִים. —

גַּם בְּלֵיל הַתְּקַדֵּשׁ הַפֶּסַח בְּכָל שָׁנָה,
בַּעַת יִשְׁבוּ עַל שִׁלְחָן אֲבוֹת עִם בָּנִים,
לְבוֹא נְאֻלָּם יִקְווּ וּבְנִפְשׁ גְּאֻמָּנָה
בְּכָל בַּיִת יִכִּינוּ לוֹ כּוֹס יַיִן עֲדָנִים. —

בְּכָל בַּיִת לוֹ יִפְתְּחוּ דְלָתוֹת וּשְׁעָרִים,
וְזִמְרוֹת אֲמוֹן תִּבְעֶנָה שְׁפֹתוֹתָם;
שֵׁם יִשְׁתּוּ בְּרִנְגָנָה זִקְנִים וְנַעֲרִים
יִצְפוּ כִּי יִשְׁתָּה הַגּוֹאֵל מִכּוֹסָם. —

"מִי יִגְאֹל מִי יָשִׁיב אֶת עַמִּי לְאַרְצִי"
בְּכֹל בַּיִת יִשְׁרָו חֲגוּרֵי מְתָנִים,
"יָבוֹא בְיָמֵינוּ בֶן יְהוֹד הַפְּרָצִי
"לְשָׁנָה הַבֹּאָה שֵׁם בִּירְשָׁלַיִם!" —

בֶּן יְחִד יִשְׁרָו וְרַק בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם,
כִּי לִפְס רַחֵק מִדְּבָרִים הָאֵלֶּה,
וְאִם גַּם יִפְתְּחוּ דְלֹתוֹת מִסְגְּרוֹתֵיהֶם
עוֹד יִבְחָרוּ שָׁבֶת בְּבַיִת סֹהַר וְכָלֵא.

וְאִם גַּם יִפְתְּחוּ כָּל שַׁעְרֵי הָאָרְצוֹת
וְכָל חוֹפֵי הַיָּמִים יִגְדְּעוּ בְּרִיחֵיהֶם,
עַל מְקוֹמָם יִשְׁבּוּ בֵּין חֲרֻבוֹת הַפְּרָצוֹת,
וְלֹא יִנְתְּקוּ הַחֲבָלִים מֵעַל רַגְלֵיהֶם. —

בְּאֶסוֹר בְּבַיִת כָּלֵא תָמִיד מִיָּמֵי נְעוּרָיו,
לְמוֹד לְמַחְשָׁבִים בְּעֵין יְגִשׁוּף וְתִנְשֻׁמָת,
עַת הַפְּשִׁי יִשְׁלַחֲוּהוּ מִסֹּהַר אֶסְרָיו,
נְבוֹת עֵינָיו יַעֲצִים מְאוֹר הַשָּׁמֶשׁ. —

רַחֵל אִם אֲהַבְתְּ! עָלֵי נָא מִמְּכָר,
עֲזוּבֵי תַחְנוּתָךְ בְּשׁוֹשְׁנִים סוּגָה;
תִּנֵּי אֵל לֵב בְּנִיךָ נַחֵם וְשָׁבֵר,
כָּבֵר כְּכֹדֶה עֵינָם מִזְקֵן הַתּוֹנֶה. —

וְכִסְפוֹן אֵל בְּאֵד בְּתוֹחֶלֶת מְמִשְׁכָּה
קִרְבַּת לֶחֶם תָּמִיד בְּבוֹא עֲלֵיהֶם צָרָה
הִרְעַפְתָּ לָהֶם יֵשַׁע בְּעֵנָן מְלֵא בְרָכָה
וּבְחִשְׁבַת מְצוּקָה הִבְאֵת לָמוֹ נְהַרְרָה. —

הִבְאֵת לָהֶם עֲזָרָה בְּעַת נִגְדָם נִצְבוּ
מַלְכִים עָרִיצִים תּוֹרְתָם לְהַפְרִיעַ
לְמָרוֹד וּלְפִשׁוּעַ בְּאֱלֹהִים לֹא אָבוּ
עַז נַפְשָׁם חֻזְקָתָ בְּעַת אֲנִיב הִרְשִׁיעַ.

בוֹז לַעַג וְחֶרְפָּה עַל נַפְשָׁם הִעֲמִיסוּ
אֵד שְׁמָרוּ בְרִית קְדָשָׁם בָּהּ לֹא בָגְדוּ
וְאִם בָּזְזוּ חֵילָם וּבְתִיחֶם הִצִּיתוּ
עֲזָבוּ הָאָרֶץ וְהִלָּאָה מִשָּׁם גְּדוּ. —

הִשְׁלִיכוּ מֵעֲלֵיהֶם כָּל בָּסֶף וְזָהָב
אֵד לְאֵל גִּכְרֹ לֹא אָבוּ לְכַרֹּעַ
וְאִם נָם דִּבְאָה נַפְשָׁם מִחֶסֶר וְרָעַב
בְּאֱלֹהֵי אֲבוֹתָם לֹא אָבוּ לְפִשׁוּעַ. —

חֹמֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּאֵשׁ הִצִּיתוּ
אֵד חוֹנְנוּ אֶת עַפְרוֹ וְאֶבְנֵי רָצוּ
לֹא עֲזָבוּ תּוֹרְתָם אִם גַּם הֹמְתוּ
וְאֵל מְדוּרֹת הָעֵצִים בְּמִירוֹת רָצוּ. —

רוח אם אהבת נְעֻמָה הַאֲצִילָה
עַל בַּת אָבִי חַיִל עַל גַּעְרָה הַיְפָה
בַּת אִישׁ הַיְמִינִי אֶת עֲמָה הַצִּילָה
הַדֶּרֶת הַמְדַרְדֵּךְ מֵעֵינָה נִשְׁקָפָה.

רוח אם אהבת תִּיטִיב הַנְּרוֹת,
אם יִדְרֹשׁוּ חֲכָמָה מִסְּפָרִים הַבְּנִיִּים;
עוֹד תַּעֲמוֹד עִם צֹאנָה שֵׁם עַל הַבְּאֵרוֹת
וּמִמְקוֹר תִּשְׁיֶה תַנְלָגֶל הָאֲבָנִים.

רוח תתנוסס שֵׁם בַּלְבַּת הַמְנוּרָה,
אם אִישׁ מִבְּנֵיהָ יִחְשׁוֹב מִחֲשֻׁבָּת,
אִז תַּעֲמוֹד לִימִינוֹ תְּהִי חֲשֻׁכָה לְאוֹרָה,
וְעַם שִׁפְתֵי הַחֲכָמִים שִׁפְתֶיהָ דוֹבַבַת.

אם אהבת באי קִבְצֵי הָאֲחֵדִים,
כָּל הַנְּרוֹת יִחַד יִהְיוּ בַמְדוּרָה,
לְהַחֵם הַלְבָבוֹת בְּנֵיךְ נְצַמְדִים,
לְאוֹר אֲמוּנָתָם יִלְכוּ בְשִׁמְשׁ טְהוֹרָה.

הוֹרֵי לְבַנְיָךְ מְקוֹם אֶרֶץ מוֹלְדוֹתָם,
שֵׁם יַעֲלוּ לְכַנְעַן בְּרוּמֵי שָׁמַיִם,
כְּעִמּוֹד אִשׁ לְפָנֵיהֶם הִנְחֵי צַעְדוֹתָם
כְּמוֹ בִימֵי עֲלוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם.

כַּעַם כְּהִנִּים יִהְיוּ בֵּין עַמֵּי הָאָרֶץ.
וְגַם יִדְעוּ בְּלִבְכֶם לְמַה שְּׁלַחְוּ;
מִחֲשׂוֹן מִשְׁפָּטִים כָּל מִשְׁפָּט יִחְרִין.
בְּאֹרֵיהֶם נִקְּוּ יִשְׂאֵלוּ וְכָל רִיב יִזְנְחוּ. —

כָּל אִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל יִהְיֶה כְּתוּלָעַת,
אֲשֶׁר יֵאִיר בְּכַנְפָיו הַשֶּׁבֶת הַלַּיִל.
כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל יִפְיֵן אֹרֶחַ הַדַּעַת
וְאָז יִרְדּוּ לַבֶּקֶר וְגַם יַעֲשׂוּ הַיּוֹל. —

יִגְדוּ הָעַמִּים יִסְפְּרוּ שִׂיחָתָם,
מִיִּהְדֵי תַעֲהָה עַל הָרִים וְעַל יַמִּים;
עַד קִין הָעוֹלָמִים יִנְדָּד לְעַמְתָּם
וְלֹא יִמְצָא מְנוּחָה בְּכָל אֶרְצוֹת הָעַמִּים.

לְכוּ נָא בְּאֹרֶחַ אֲנֻשְׁכֶם! לְכוּ הִלְאָה לְעוֹלָמִים,
וְאִם יִבְזוּ וְאִם יִלְעֲנוּ שְׂאוּ עוֹל הַסֶּבֶל,
וְאָז חֲזוֹן אֲמַת הַבְּרָה לְשׁוֹן הָעַמִּים.
"תִּהְיוּ אַחֲרוֹן עַל עֶפְרַיִם אַחֲרוֹן עָלַי תִּבְל." —

תהלת רחל

בחדש אדר תר"ט לכ"ק שלחסי העסק השיר רחל
להאשה הנהללה כמותם לרבים מרת רחל
מארפורגא ע"ה לעיר ערוסקט. קורות חייה ימצא
הקורא בקשר האסארי Die Jüdischen Frauen
von Dr. M. Kayserling (Leipzig Brock-
haus 1879.) — ובתנאי לה העוררים האלה.

הורש לשון עבר מנעורי אנכי,
בספרים בינותי בכל אוני וכחי;
ישנים וגם חדשים, הבצתי אל תוכי;
אך אשה בכל אלה עוד לא מצאתי.

לא מצאתי עוד אשה אשר תשיר הפעם,
שירי שפת עבר כמו את במוב טעם,
יד תשלחי ליתד, בהולם בפעם:—
לספר מהללך לא תשפוק מלתי.

המבלי אין נברים תשכב במעצקה,
שפת פליטת יהודה שממה וחרבה?
כי תלבש לבוש נגר עתה הנקבה,
כי תרומס את הרנה בת איש אפרתי?

וגם אחרי בלוחיה תתן עדנותה
ריח הודאיה תפיץ לעמתה
וגם צדק וגם ענוה בשולי תמיתה
רחל הקטנה בנשים שרת י—

שם בין הנוכבים* זיו אנרה תופיע
שם מעיני חקמתה בנכר תביע
ברן פוכבי הפנחם ומרתה תשמע:
אשרי לי כי שם גם שירי נגינתיו—

במעט על יריעה אחת החקו
חרוזי פניניה בצוף דבש ימתקו
עם שירי שפתי אשר נעמה ינקו
אמר לדבק טוב לא תאחר מלאתי

רחל! מאז אמרתי לכבודך במקלה
אך לספר כבוד הודך שפתי זוללה
שירי יוקל בעיניך כפלה הדבלה
ואיך אקריב לבת מלך צקלון מנחתיו

ובנבכי רוחי יד שמתי לאמתחתו
שם מגלה מצאתי מאז כבר שבתו
שם תהלת רחל על בגור פתחתו
וכמוצא שלל רב גדלה שמתו—

* בוכבי יצחק מהמליץ מו"ה מענדל ברו"ה שטערן ז"ל אשר
חתם שמן ג"כ מנחם.

תהלת רחל השמיע בשירה נהדרת,
איש הגדול במליצים בשפה אחרת,
איש חפשי* בישראל ועל ראשו העמרת
לרפא שברי עמו באיש הרפתי.

ואחריו האיר גתיב בוכב הצדק,
אשר משרי שפת עבר יסיר כל חדק,
וגם בגנה יפעתו יחזק כל ברוך;
תהלת רחל השמיעו באנשים בעת באתי.

תהלת רחל השמיעו ברמה מיללת,
מבכה על בניה בעדם מתפללת,
וגם תחזק את ריבם תמיד בתוהלת;
רחל אם אוהבת בת הנעמתי.

אך מה זאת, מה הנה? חטאו בלי דעת,
בשירה הרוממה שמו מגרעת,
בחרו נערה אחת בשם רחל נקראת
ורחל אם ישראל לבת המחולתי.

על ראש השיר שמו שם נערה מרפדת
אשר באחת מעיניה נפשות מצודדת,
ושם עמה ומולדתה רחל אין מגדת**
ועל קבורת רחל זאת בת העשתתתי

* המליץ ד"ר לודוויג אויגוסט פראנקל נ"ו והמליץ שטערן הנ"ל בהעתקתו לר"ה"ק.
** Rachelle Felix בעיר פאריס הנודעה לתהלה על במות המשחק

מהר שמה ישבך בצרור במרגמה.
כי חן וגם יפי יחד הבל המה.
וקה! עמה תשבך השירה הרוממה.
אשר שרו שם יחד שרי גאנת י—

לכן על גדיבות יעצתי וגם השתי.
שיר תהלת רחל במהלצות הל בשתי.
ולמלאכת הפדש בעת נגשתי
שמך רחל! על שפתי באהבה נשאתי.

כי כרחל אמנו תשמיעי ברמה.
בהר הזמירות קולך לדרגיע כל נשמה.
ואל לב הנואשים תתני הנדמה.
כי מעפר תתרומם בת המדוישתי.

רחל אשת יעקב אל צל קורתך.
אבוא ואשתחיה אפים לעמתך.
וגם אשתי דבורה תקוד בשפחתך.
בנשר תתחדשי זאת תפלת שפתי.

בנהר יפה שלומך עד זקנה ועד שבה.
ערבך חמישה עשר שקל לא* עשרה בנקבה.
אך תיקר מכל הון לי תשובתך תערבה.
שמחי נפש עבדך וקחי את מנתתי—

* כי כבר היתה מבת ששים ומעלה.

רצפה בת איה.

שם על שן הסלע תלול וגבוה,
בין הרי יהודה, תמוגה אחת תנוע,
תמונת אשה זקנה כפופה בשוכתה,
אשר למרחק תשמיע צעקות יללתה. —

משחור חשך תארה ורק שיערה לבן,
בעת תנים ובנות יענה יבקשו מש קבו
עוד תפרש בפיה שם מבלי מרגוע,
וגם בתצות הליל תמיד שם תנוע. —

סביבה ישאנו בפירים גמרים ולביות,
וגם יחרקו מלתעותם לבלוע הנזיות,
אשר מוקעים שמה על הצור לעיניה,
זאת רצפה בת איה והנזיות בניה. —

”סורו עורבים ונשרים הרפו גא הרף,
”משם אל תבינו לבניכם הסורף!
”גא חמולו וגם חוסו על אם המיללת,
”אשר נזיות בניה עוד תשמור בתוחלת.”

עודנה בתוחלתה כי אלה הקרוגים
משינתם יקוצו לחיי תענוגים:
בני מלך המה שם גדלו בארמונים,
ואף גפלו בחללים מידי הגבעונים.

"הצור תמים פעלו אין עול במעשהו,
ואיך רשע כזה עתה יביט בעיניהו?
פקודיו מישרים כל מעשיו נאמנים,
ולמה על חטא אביהם יומתו הבנים?"

"אישי שאול מת שם נדקר במלחמה,
ועוד לא ינחו עצמותיו באדמה!
זה עתה גם בניו לעין שמש הזקיעו
ועוד גויותיהם לעפר לא הגיעו!"—

"אין מכאוב כמכאובי לו תחתם נדקרתי!
למה רק אנוכי מבית שאול נשארתני;
למה שבתני וקנתי להביט זה העמל
צר המתנגם למה רק עלי המל?"—

יהו ערב יהו בקר תתחדש הלבנה,
ועל הסלע שם תשב כחצי השנה,
משם קול תאננתה תשמיע לעמקים,
לא תירא השרב, לא רעמים וברקים.

הקוצרים בעמקים אלמותיהם ברינה
אזניהם תצלינה מזמירות הקינה;
לחגור תלביש שקים, יל לבה מתנפפת,
פיה תתן על עינה כמו פוד הנואפת.

(* יבמות ע"ט ע"א ותטהו על הצור ש"ב כ"א משום הצור תמים פעלו.)

"שֶׁר הִצָּבֵא אֲבִנֵר אִם פִּיד פִּי בִשְׁתִּי,
לָמָּה נִתְלוּ גַם בְּנֵי אֲרַמְנֵי וּמְפִיבִשְׁתִּי,
לָמָּה בְּחֶלֶק שְׁפָתְךָ אוֹתִי הָהָה, הַטַּמְתָּ ?
מִשְׁכְּבֵי מַלְכָּךָ עֲלִיתָ מִתָּר נִזְרוּ הַשִּׁבְתָּ."

"אֲדֹנָי הַצְדִּיק, מִשְׁפָּטוֹ אִשָּׁא בְּחִיקִי,
הָהָה צְרוּרִים עַל שְׁכְמֵי שְׂאוֹר פִּשְׁעֵי וּבְצִקִּי"
בָּבֶת עֵינָה תִדּוּם רַק תִּפָּה עַל לִבָּבָה,
עֵת עֲפָרָה תִשְׁתַּוְּחָה שָׁם בְּשֶׁפֶל מִצָּבָה.

יִתְכוּ מְטָרוֹת, תִּחְרַף אֲרָצָה בְּסַעְרָה,
לִפְתֵי כְּפוּר תִּהְיֶינָה דְמַעוֹתֶיהָ בְּקָרָה,
לֹאֲבֵנֵי קִרְחַ נִקְפְּאוּ גַם עוֹרְלוּ שְׁפָתֶיהָ,
לֹא תִפָּה עַל לִבָּה לֹא תִפְרֹשׁ עוֹד בְּפִיהָ.

יְהִי עָרֵב יְהִי בִקְרָה, תִּתְחַדֵּשׁ הַלִּבְנָה,
וְגַם לְעֵינָה שִׁינֵת מְוֹת גִּתְנָה לְמָנָה,
לְקִץ שִׁבְעָה חֲדָשִׁים הַתִּיפְחָה נִשְׁמָתָה,
אֲצֵל עֲצֻמוֹת בְּנֵיהָ חֲמוּקָעִים לְעַמְתָּהָ.

חֲקוּצָרִים בְּעֵמֶק בִּימֵי הַצִּיר הַחֲפִים,
בְּחִרְדַת הַוּמִיָּה לְשׁוֹן הַסִּלְעַ מִבִּיטִים,
לֹא וְשִׁמְעוּ עוֹד צִעְקָה הַשְּׁמֵשׁ וּזְרַחַת,
וְאֲצֵל חֲמוּקָעִים יִרְאוּ עוֹד גְּוִיָּה אַחַת.

יעופו העורכים ותכבצו הנשורים,
אך אין נזרד בנף לשמנת הפגרים,
אהבת האם תגונן גם בעת סגרו עיניה,
בגשר יעיר לנו על גויות בניה.—

וכשמוע המלך דויד איך נאחדו בתבונה,
האם עם בניה בכבוד עשה להם קבורה;
"שובי למנוחכי בת איה הקרובה,
"עם עצמות בניכי גם את תמצאי מנוחה.

רחל אם המבכה.

עיני הנשים מצדות וחרמים
בעה משחק וניל יצהיר אישונן;
נעתם לבנו מהר כפחמים
ולכל אשר תרצינה תפתנו לשונן.

אולם עיני נשים מלאות דמעות,
לא יתקוממו נגדן גם אילי שחקים,
לקול אשה מבכה כל הנפשות נעות,
תכפרנה דמעותיהן בדם המזרקים;

ודמעות אם מבכה על שבר בניה,
למרום ועלו ריקם לא תשובנה;
תושמנה לגאד עליון יחד המעותיה
ולגתל עדן בטל חרמון תזובנה.—

עמי! עם יהודה תן ללבך נחמה,
כי שם תבכה אמה בדמעות עלי לחי,
"ש תקנה לאחריתך" קול גשמע ברמה
"מנעי עינך מדמעה וקולך מבכי"

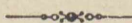
מזמור לקוראנדא

ה"ה גבר חכם בעז דבובו היושב בראשונה בין
יועצי הארץ, ראש העדה בקרית המלוכה ווינא יע"א
ונודע בשם תפארתו.

Reichsrathsabgeordnete

Dr. IGNATZ KURANDA

ביום הצילו את אחיו היהודים, לפני כסא המשפט
בשער בת רבים, מעלילות המלשינים ושטנת אויביהם,
אשר על ראשם הכומר זעבאסטיאן ברונגנער,
ביום עשירי לחדש מאי ת"ר"כ לפ"ק.—

שיר זה הנכתב בשנת כתר כבוד לקוראנדא
יוצא עתה לאור לכבוד הגביר הנעלה והמרום
הזה, אשר חגג יום מלאת לו שבעים שנה
ביום שמיני לחדש מאי ש"ז

למנחת שי ממוקירו ומכבדו

המחבר.

שַׁמְתִי יִשְׁבְּחוּנֶךָ בְּמִזְמוֹר תוֹדָה בְּמִקְהֵלוֹת,
בְּבֵתִי יִשְׂרָאֵל תִּהְלֹתְךָ יִבְיְעוּ;
בְּכָל מַחְגֵּה הָעֵבְרִים יִרְנְנוּ וַיִּרְעוּ;
חֲבוֹת הַפְּלִשְׁתִּי עַל צוּר הַמַּכְשֵׁלוֹת.

בְּעַד עַמּוּךָ גִּלְחַמְתָּ לֹא בָחַרְב וּבְקִשְׁת
לֹא בַמִּדּוֹן וְחֵנִית לֹא בְרַמַּח וְכַף קָלַע;
בְּשַׁעַר בֵּית רַבִּים נִפְצַתָּ עָלַי סֵלַע.
פְּלִשְׁתֵי הַמְּחַרֵף בָּעוּ דְבוּבָךָ בְּאַרְשֵׁת.

שֵׁם בְּמִקּוֹם הַמִּשְׁפָּט בְּעַד עַמּוּךָ שָׁרִיתִי.
כָּרַת בְּלִשׁוֹנְךָ בַּחֲרֵב לְמוֹשֵׁה
רֹאשׁ אוֹיֵב יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מִצְחוֹ נְחוּשָׁה;
מֵעֲלִילוֹת הָרָשָׁע אֶת עַמּוּךָ פָּצִיתִי.

מַעַת שְׂרִידֵי יַעֲקֹב בַּתְּגַל גִּפְזוּוֹ.
לְגַם עַמִּים רַבִּים בֵּין גּוֹיֵי הָאָרֶץ;
מִשְׁטִינֵי אַמוֹנִתָם פָּרְצוּ בָם פָּרִיזִי.
אֲדָ גַם מוֹשִׁיעִים לָהֶם בְּכָל יוֹר גִּשְׁאָרוֹ.

זָד יָחִיר שְׁמוֹ בְּרוֹנְנֵעַר מְגֻנֵעַ עִמְלָקִים
בְּדַבְרֵי בּוֹי וְלֵעַג הַבְּאִישׁ אֶת רִיחֵנוּ
מְגֻלוֹת שׁוֹמְגָה בְּתַב לְיוֹשְׁבֵי אֶרְצֵנוּ;
”לְכוּ נִפְצוּ הַיְּהוּדִים בְּכַדֵי חֲרָם דְּרוּסִים.”

”הַכְרִיתוּם עַד תְּרֻמָּה לְקַלְלָהּ הֵם לָכֵם;
”שְׁחִיתוּ הָאֶרְצוֹת אֲשֶׁר בְּהֵן יוֹשְׁבִים,
”לְהוֹנוֹת וּלְרַמּוֹת בְּמִזְמֹתֵם הַיּוֹשְׁבִים,
”וְעַל דָּם יוֹנְמוּס יֹאכְלוּ בְּלִיל פֶּסַחֵם הַלְּחֵם.”

”אֵל תִּתְּנוּ בְּנוֹתֵיכֶם לַיְּהוּדִים לְשִׁפְחוֹת,
”וְאֵל יְהוּי בְּגִיכֶם לָחֵם שְׂכִירֵי שָׂגָה,
”בִּי מְאִרֶת עוֹלָם תִּתְּוֶה לָכֵם לְמַגָּה
”אִם שְׁלוֹמָם וְטוֹבָם תִּדְרֹשׁוּ כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם.”

בֶּן כָּתַב זָד יָחִיר שֵׁם בְּקִרְוֵת הַמְּלוּכָה,
בְּשֵׁם אֵל הָאֱהָבָה לְכָל פֶּלֶךְ וּמְדִינָה
”אֵל תִּתְּנוּ לַיְּהוּדִים רַחֲמִים וְחַיִּינָה
”כִּי גִרְשׁוּ עַד עוֹלָם מִנְחָלָהּ וּמְנוּחָה.”

בְּכָל מַחְגָּה הָעֵבְרִים נִשְׁמָעוּ הַגְּהוּפִים,
כִּי תִרְצֵן אֶת לְשׁוֹנוֹ כְּכֹלֵב עַד לְכַשׁ
אֲשֶׁר יִסְחֹב עֲצָמוֹת בְּטִיט חוֹצוֹת בְּרַפְּשׁ
אֵךְ אֵין נִדְרָד בְּנָף מִבְּעֻלֵי הָאִסּוּפִים.

מיושבי על מדין אין איש פיו פותח
רבני תקהלות יד אל פה שמו;
אלה מול אלה יריבו ילחמו*
אך אין אחד קנרא הס! לבלב נובח.—

באניה סערה בין משברי הארצות
בן גם בת יהודה אם השבה להשבר,
לרוח והצלה תמיד ישלח גבר
אשר ירים התרן וגם יעמוד בפרצות.

בעת כלם החרישו אזי פיה פערת,
ונצבת לריב בלי פחד ואימתה,
„עברי אנוכי!“ בעז נפש קראת
אשר בוית האניה מעודך נסתרת.

באיש תרמי שלחוך מארצנו לפנים—
בני עמד בך נחרו גפושך בך עמופה,
ונקמתך היתה בי עלים לתרופה,
מהגבול במלאכים שלחת לנאמנים.**

הסער שב לדממה וגם אתה מניחה
בארצך מצאת לעת יבושת המים;
ואז במבול החרת***) באיש הבינים
בפיה עלים טרופים שם בקרית המלוכה.

*) A. Z. d. Judenth. 1860 Nr. 6, Wiener Mitth. 1860 Nr. 20.

**) Grenzboten (***) 1848. — 5608 d. W.

ובמבשר ממזרח (* חוקת השתות,
ובאמון לבד רק שם זה בחרת;
כי מקורד ממזרח לכל בשרת,
עת בכל יום לאור אמת פתחת הדלתות.

ועת איתן מושבך בין שרים וסגנים,
ויעצי הארץ על כסאות ארמון,
הפרת מהר היוקשים אשר טמן
בן המדתא ברונער לרגלי השאננים.

ותצא לאחיד בראותך סבלותם,
ואויב המתעבר אשר באפו טורפם;
כאש עוררה המתה על לעגי בוז חורפם
ותאמר אצילים אמלטם משחיתותם.

ותחלוץ חלציק פאי ש בשער בת רבים,
ותטבול עטך לתוך קסת הסופר,
וגו איש הזרון לאחיד בור חופר
בשוט לשונך יסרת בגשיכות עקרבים.

וכשו על בקרמים בעת יצעק השומר
חיש ינוס וזגבו יסתתר בתוחים,
בן רץ גם ברונער למערת מבטחים,
אין מענה על שפתיו אין דברים ואין אמר.

(* Ostdeutsche Post

בְּהִמְיָה וּסְרַרְתָּ עָלַי שׁוֹקִים נִדְרָתִי;
עַת שׁוֹמְרֵי הַלַּיְלָה הַפּוֹקֵה בְּהוֹצוֹת
בְּצַעֲקוֹת תָּנוּס - בִּלְיַל אֲמַרִי נֶאֱצוֹת
הַבֵּיתְהָ וְתִרְצֵן וְאֵל אִמָּה מִגְדָּת.

בֶּן גַּם הִפְתִּי בְּרוֹנְנֵעַר חֵישׁ רִצֵּן הַשַּׁעְרָה,
פָּרַשׁ מוֹל הַשׁוֹפְטִים שְׁמַלְתַּת חֶרְפְּתוֹ;
"יִסְרוּ נָא הַיְהוּדִי לְמֹנֶת יְהִי דָתוֹ,
"בִּי הוֹצִיא שֵׁם רַע וְחָרַף בְּתוֹלֵי הַנְּעָרָה."

"רְאוּ אֱלֹהֵי הַיְהוּדִים עִם נִבְזִים וְאֲמַלְלִים,
"לֹא יִתְּנוּ אֶת גְּנוֹם עוֹד אֶל מִכֵּיהֶם,
"לֹא יִתְּנוּ לְחַיִּיהֶם עוֹד אֶל מוֹרְטִיהֶם
"בְּגִאֹהָה יְרִימוּ רֵאשִׁיהֶם מִשְׁפָּלִים."

"הַגֵּרִים הָאֲמַלְלִים יִצְעֲקוּ לְאֲזִינוּ;
"תְּנוּ גַם לָנוּ לְאַהֲזָה שָׂרָה וְכָרֶם;
"אִם נֹאוֹת לָהֶם הֲלֹא נִמְעוֹל בְּכָרֶם,
"מִאֲלֹהִים קָלְלוּ וְאִידֵי יֶאֱחָזוּ בְּתוֹכֵינוּ."

"הֵם שׁוֹחֲטֵי יְלָדֵינוּ לְאֶכּוֹל דָּם פֶּסְחֵיהֶם,
וְעַל אֱלֹהֵי תַרְחֻמוֹ? הֲלֹא שִׁבְעִים וּשְׁמֹנֶה
יְלָדִים כָּבֵר שָׁחֲטוּ כְּצֹאן עַל יְדֵי מוֹנֵה,
שִׁבְעֵתִים יִקְמוּ דָמָם בְּרֵאשִׁיהֶם."

השופטים הלא שמעו שגֵעוֹן איש הרוח;
אך הפו גם אֹנֶם לְמַעַנֹת שִׁפְתֵיהֶם;
אֲשֶׁר בְּשׁוֹטִים וְעַקְרָבִים נָפְלוּ לְתוֹכָהֶם;
עַל גּוֹ אִישׁ הַדָּרוֹן בְּאִפְדּוֹ בְּטוֹת.

וְעַתָּה שְׁלֵמַת כְּהַנְתּוֹ מִמֶּנּוּ קִרְעָתָה;
נִרְאָתָה חֲמַדַּת בַּעֲצוֹ אֲשֶׁר תַּחֲתֶיהָ צְפוּנָה;
וְרַק בַּעֲבוּר שְׁלֵמוֹנִים בַּף יָדוֹ חֲפוּנָה,
בֶּן נְלוֹי לְכָל בְּרַעַם לְשׁוֹנֵף הַדֹּרְעָתָה. —

”מִשְׁטִינֵי יְהוּדָה בְּרוּ לְכֶם גֵּר הַדַּעַת,
”וְתַדְעוּ כִּי מִבְּהוֹנֵנְעַר תִּדְבַּר מִדְּהַבָּה;
”אֵל תִּשְׁתּוּ מִמִּיּוֹ מִי בְּאֵר הָאֵיבָה,
”דִּלּוֹ לְכֶם מִנְחַל חֲכָמָה הַגּוֹבַעַת. —”

”לֹא גִדְחִי וּמְקַלְלִי אֵל שְׂדֵי תִקְרְאוּנִי,
”כִּי לֹדַע בְּרַכָּה בְּאַרְצוֹת גְּפוּרְנוֹ,
”לְהוֹיֹת לְגַם מֵאֵל עוֹלָם נִשְׁאַרְנוֹ —
”קַלְלַתְכֶם וְכִּי גִהִיה אִם בְּשִׁנְאָה תִדְרְפוּנִי.”

בֶּן לִפְנֵי הַשּׁוֹפְטִים בְּקוֹל שׁוֹפֵר קְרָאתָה,
הִטָּה אֵל עֲלוּיֹן לְטוֹב מוֹעֲצוֹתֶיהֶם;
כָּל אֲהַבֵי הַצָּרְק תִּהְיוּ פְּסִיחָם
וּבְחִרְפָּתָה קָפְצָה פִּיהָ הַעוֹלָתָה. —

על עין בשתו נתלה כהמן בין המרתא
המלשין ברו ננער הקלון כסיל מרים;
למען לא ישנו ולא יזדון עוד אחרים
לעשות כמעשהו אשר מרוע לב עשה.

אשרי הארץ! בה רכ לצדק ישפוטו.
לצדק ימלוד מלך במישור באמונה;
לו ישוון הדתות כפי חקי התבונה
וגם עמדי כסאו לעולם כל ימוטו.—

בוא יבוא גם היום בו יעלו מושיעים
לשפוט עם ציון בכל אפסי התבל;
אם לצדק ישפוטו תהי לנו להבל,
מלכות אלהי עולם כפי חזיון הנביאים.

לבן גם אשריך! קורא גדא אשריך!
כבוד חכמים תנחל בי אל הנה עמך;
בין מושיעי ציון יזכירו שמך,
אספרה עזך לאחי וגם הנני עבדך.—

שיר ברכה ומזמור תהלה

להמליץ המפואר והמרומם

Dr. Ludwig August Frankl

Ritter von Hochwart

ביום מלאת שבעים שנה לימי הולדתו כ"א שבט תר"מ לפ"ק
(3. Februar 1880) ובשליחי לו עלי ההכצלת אשר בהם נדפס
שירי מלך אביון.—

„למליצים ינעם ועליהם תבוא ברכת טובים“

שֶׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה יִפְרֹדוּ בִּינֵינוּ,
בְּיוֹם הַלֵּדֶת אֲשֶׁר * גַּם אָנִי נִוְלַדְתִּי,
עַל חוֹף יַם הַמַּלְיָצָה לְבָן נִשְׁפּוֹן שְׁנֵינוּ,
מִיוֹם דָּעַמְתִּי אוֹתָךְ לְלִבְךָ נִצְמַדְתִּי.—

גַּם מֵאַהֲבָה אַחַת קָרַבְנוּ חַמִּים,
הָאַהֲבָה לְכַנְעַן אֶרֶץ אֲבוֹתֵינוּ,
וְהַשִּׁירִים כְּתִבְתָּ בְּלִשׁוֹן הָעַמִּים,
בְּעֵבֶר זֶה הֵעַמְתָּקְתִּי לְשֵׁפֶת קִדְשֵׁינוּ.—

גַּם עֲבוּדָה אַחַת נִשְׂאָ עַל שְׂכָמֵינוּ,
עֲבוּדַת הַקּוֹדֶשׁ בְּקִרְיַת מְלוּכָה גְּדוּלָּה;
יוֹמָם נִעְמֹל בְּאַמּוּנָה בְּעַד עֲדַתְנוּ,
וּבְלִילָה הַמַּלְיָצָה בְּלִבְנוּ עוֹלָה.—

* אשר בן יעקב נולד ביום כ"א לחדש שבט (בה"י לפרשת שמות
וסדר הדרות, ממדרש תרשא הנדפס נ"כ בבית המדרש להחכם
יעללינק נ"י).

לכתוב לך מהשבות אלה התעוררתי,
ביום שמעי כי תהוג חג שבועים שנה;
בביתי משישתי ובלבי חקרתי,
מה זה אשר אשלח ליום זה לך למתנה.

והנה זה בא לידי אגדת הבצלת,
אשר תציץ בין חרבות ציון הקדושה;
מראה בעלה מאלה נובלת,
תיקר גא בענינה באבן הראשה.—

השיר "מלך אביון" יצהיר בין שורותיו,
בחצי השנה בכל שבוע ושבוע;
כל יודעי שפת עבר יעגנו ממליצותיו,
וממחין שלמה גם לבם קרוע.—

השיר הזה בנה, הבר בתנתו!
הוא בשר מבשרך ועצם מעצמך,
ואם מיגנת עברית היתה אומנתו,
בלבו ובעורקיו יל דם מדמך.—

שאהי אל חיקה, יהי לך בן זקונים,
אהבתו ימסה על ראשך השלג;
כמו בני האחרים אשר בביתך אמונים,
עמם יגחל גחלה חלק בחלק.—

מִשְׁפַּחַת אֲבוֹתֶיךָ חָפְזָה שִׁית. נִקְרָאָה,
וְאַתָּה הַסְּבוֹת לָנוּ חוֹפֵשׁ וְדָרוֹר;
וְשֵׁם מִצְפָּה, עוֹמְדָה עַל גְּבַעַת נִשְׂאָה
חוֹסֶיךָ חֶסֶד מִלְּפָנֶיךָ לְשִׁמְךָ הַדוֹר הַדוֹר.

כִּי לְמִצְפָּה נִתְנַדָּה גַם מִלֶּךְ עוֹלָמִים,
כְּצוֹפָה לְעַמְנוּ, עַד בּוֹא יוֹם וַיָּגָאֵל;
כִּי מְלִיצִים וּמְשׁוֹרְרִים בְּלֵב וּנְפֶשׁ תָּמִים,
מַעַת גִּסְתָּם חֲזוֹן צוֹפֵי יִשְׂרָאֵל.

וּמֵאַיִן בְּיוֹם מְלֵאת לֶךְ שִׁבְעִים שָׁנָה,
תִּתְחַהּ תִּאֲרִיךְ יָמִים, נִשְׂאֵא אֵל בְּתוֹכֵנוּ;
וְעַתָּה יְבוֹא יוֹם גְּעָלָה לְצִיּוֹן בְּרִנְנָה,
מִנְּאוּלֵי ה' יִזְכָּר גַּם שְׁמֵנוּ.

הַיְהוּדִי וְהַשְּׁחֹרִים.

נעחק אשר האשכנזי, "יודען אונד ציניינער" של העליץ האפואר והמרוס ד"ר לודוויג אויגוסט פֿראַנקל נ"ל, הנדפס בוויפן בלוח לשנת חרי"ז. — ברוך וחליף וושנה הבתים והזמרים, אשר לב העלבים והערים צידו. כי באלנו ארץ עסטערייך-אוונגארן כבר נחנה לנו החרות, להאמה ולקנות בתים ושדות כנו שאר יושבי הארץ. אולם יש עור חרלות וצרימות הרבה אשר לא נחנה עוד לחיינו בני עוננו הנשפע והזכות, לקנות ביש דכל תקום שירלו, כנו בארץ שכינו הרעים אנשי רומעניא וכו' ועל חרלות באלה כונן העליץ חלי עשתנותיו השנויים בגחלי אהבתו לבני עמו. וההופך לנקה ללנות הסוף גם לב העניים האלה עלינו לעונה ודישועתה פניב תעיד.

בְּצֵל סְבִי חֵיעַר, תַּחַת הָאֱלוֹנִים.
עֵיפִים מִמֶּסַעַם, הַשְּׁחֹרִים הַזֵּנִים, —

שֶׁם תָּלוּ בְּלִי זְמָרָם, סְבִיב עַל הָעֵנָפִים
הַמִּינִים וְהָעוֹגֵב, וְגַם צִלְצְלֵי הַבְּשָׁפִים.

הַנְּעָרִים יַחֲפִים, וּבְלִי מִלְּבוּשׁ וְהַנְּגוּדָה.
רַעֲבִים, בְּגִיל יִבִּישׁוּן, לְרַתוּחַ הַיּוֹנָה.

עֵץ תּוֹסִיף לְמִדּוּרָהּ, אִשָּׁה וְקָנָה אֶבֶת,
וְתַתְּחוּךְ בְּשָׂר וְשׁוּמִים, אֶל תּוֹךְ דְּבַקְלַתָּ.

וְהָאֲנָשִׁים בְּמַעֲגָלָה יִחַנו עַל הַשִּׁיחִים,
קָגִי הַקִּישׁוֹר* בְּפִיהֶם, מִשֶּׁם עֵשֶׂן מִפִּיהֶם.

לְמָקוֹם רִבְצָם יִקְרַב אִישׁ אֶחָד בְּדַמְיָה,
קִוְצוֹתָיו תִּלְתְּלִים, — הִלִּיכְתוּ — נִכְרִיָה.

(* טאבאקססטייע.

עֵינָיו נְעוּת סְבִיב, אִישׁ תִּנְקַד בְּאִישׁוֹנוֹ,
מִמּוֹרָה גַם הוּא בָּא, גַּר נִגְרַשׁ מִמְּעוֹנוֹ.

מִלְחַקַּת הַשְּׁחוּרִים, הֲלֹא יֵאָהֵב לְבָרוּחַ,
אֵךְ עָנָה וַיַּגֵּעַ, בְּצֶל יִבְקֹשׁ מְנוּחַ.

עֵינָיו פְּקוּחֹת לְשִׁמּוֹר אֲמַתְחַת סְחָרְתוֹ,
יִירָא מִרְמַת הַגְּדוּד, אֲשֶׁר יִחְנֶה לְעַמְתּוֹ.

10 בְּרוּךְ בּוֹאֵךְ יְהוּדִי! לְשָׁעָה מוֹבָה בְּרוּכָה,
11 הֲלֹא תִתְאַוֶּה נַפְשְׁךָ לְמַטְעָמֵי הָאָרֶזֶת?

12 תִּבְשֹׁלֶנָה הַנְּשִׁים, תִּצְלִינָה כְּאֶחָת,
13 שׁוֹךְ הַפּוֹס, חוּהַ חַחֲזוּר, יִרְנֶה חֶקֶךָ עֲתָת.

14 וְלָמָּה יִרְמְזוּן עֵינֶיךָ? יְהוּדִי אִישׁ בְּרִיתִי!
15 בְּאֲמָנָה לְהִדְאִיבְךָ, חַי נַפְשִׁי! לֹא אוֹתִי.

16 הֲלֹא תוּכַל עוֹד שְׂכוּחַ בְּמֵלֶא עֲשִׁתְנוֹתֶיךָ,
17 הָאָרֶץ, בַּהּ יִשְׁכּוּ מִלְּפָנִים אֲבוֹתֶיךָ?

18 רֵאֵה חֲבִישׁ סְבִיב, זִיו הַשְּׂדֵה וְהָאֶחָי,
19 תַּחַת פְּרִים עֲתָה הָעֲצִים יִשְׁחֹי.

20 הָאָרֶץ אֲמָנוּ, עַל הַכֹּל מִרְחֻמָּה,
21 תִּתֵּן לֶחֶם לְאָדָם, וְחֲצִיר לְבַהֲמָה.

22 וְגַם תִּצְמִיחַ סְבִיב הַדָּר צִיצִים וּפְרָחִים,
23 אֲשֶׁר עַל קַנְצוֹת נְשִׁינוֹ הַשְּׁחוּרוֹת נִשְׁטָחִים.

24 גִּיל יַחְגְּרוּן הַרִים, וְלָמָּה יִפְלוּן פְּגִידָה,
25 הֲלֹא יִרְחַב לְבָבְךָ מִהֲנַעַם סְבִיבְךָ?"

”מאד שפחה הנחלה, לה נפלה לחבל,
”אשר ללבך גיל ותן, ומלא נפשי אבל—

”אם תהל עינך, ממראה שדי התרומות
”לפי ידקרון כחברות שפלי האלמות.

”כי למה לא אוכל לקנות לי חלקתי,
”לחרוש ולקצור שדי, ולאסוף אלמתי?

”למה נפני ברמי לא אטע בידים?
”הלא ימתק היין לאיש ידרכו בכפלים—

”לא אוכל בנות כמוך בית לשבת,
”על מדורת ביתי לא תבער השלהבת?

”ואחרי כלותי בעמל תלאובת חיתי,
”עוד ימנעו בשנאתם מקום קבר לגייתי.”

”העל זאת תספור ספור? יהודי האמללי!
”הלא אשחק ליגונך, וגם מה הוא מול עמלי—

”ממרחבי הבקעות למשפנות יהדפוני,
”אל בתים, בין קירות, יציקוני, יעיקוני—

”קצה תבל מולדתי אם הדךדך אמי,
”כלי זמרי אצבעותי, סביב אשא עמי—

”תקלל חלקת השוכנים בין חומותים,
”למה אלהם שם לחמי, בזעת אפיים?

”אם יגעו בעד חייחם ויעמנו האחרים,
”אשבע באשר אמצא, פה אשב בחררים—

"ואם לא יתנו לי עַמּם בְּקוּם הַכּוּר בְּמוֹתַי
"יְדִידֵי עוֹרְבֵי הַנְּחָל — הֵם יִקְבְּרוּ אוֹתִי. —

בֶּן הַכּוּר רֹאשׁ הַהֲדוּד, וְתַחַת צֶל הָאֵלֶּה,
מִמִּיתְרֵי בְנוֹרוֹ זְמִירָתוֹ מְצַלְצֵלָה.

מִדְרֹר וּמְחַפֵּשׁ עוֹנְבֵי יוֹמְרוֹ,
אֲשֶׁר עָתָה בְּאַרְץ בְּנֵי אָדָם יִפְרוּ.

קוֹל קָנָה וְנֹאכָוִי, קוֹל מְסַפֵּד בְּכִי וְנֹאכָל,
אֲצַבְעוֹתָיו תּוֹצֵאנָה מִחֲלִילֵי הַנְּבֵל.

גַּם קוֹלוֹת יְאוּר שִׁיחוֹר, יְאוּר אֶרֶץ מוֹלְדָתוֹ,
בְּאֵף יִסְעֶרֶן וַיְהִימִין מְנַגִּינּוֹת זְמִירָתוֹ.

יִפְּהֵ אֲזִנּוֹ הַיְהוּדִי לְקוֹלוֹת יִרְעָשׁוּן,
כְּמוֹ מְנַהֲרוֹת בְּכָל בְּנוֹרָיו יִלְחָשׁוּן.

לְקוֹל בְּכִיֹּת הַבְּנוֹר, יוֹפּוֹר יִרְשָׁלַיִם
גַּר נִרְדָּף בְּמוֹהֵג אֲחִיו מִמְצָרִים.

מִחֲזִיזֵן עֲשֵׂת־נֹתָיו יַעֲרוּהוּ הַשְּׁחֹרוֹת,
אֲשֶׁר יִצְעָקוּ לְבַעֲלֵיהֶן — "בְּשֵׁל בֶּשֶׂר הַיּוֹרוֹת.

בְּלֵב סוֹעֵר חֵישׁ יִקוּם הַיְהוּדִי מִתְהַתּוֹ,
וַיִּשָּׂא עַל כְּתוּפוֹתָיו סְחוֹרָתוֹ בְּאִמְתַּחְתּוֹ. —

לֹא יוּבַל לְחֵבֵיט אֶל מֵאֲבֵל הַפְּגוּלִים,
וַיִּזְרִיד הַדְּמָעוֹת בְּלִבָּתוֹ עַל בְּגָדָיו הַשְּׂאוּלִים.

לְהַרְבּוֹ יִלְךְ וְעַל שִׁבְמוֹ סָבַל מִסְחָרָיו,
גִּיאֹן אֲלֵהוּ בְּלִבּוֹ יִשָּׂא וּבְנַפְשׁוֹ סוֹד הַבְּרִיו."

אַחֲרֵי הַחֶרֶב *)

משירי המליץ ד"ר ל. א. פראנקל נ"י

שֵׁם סְבִיב לְחֹמוֹת קְרִיָּה הַנְּצוּרָה
יֵצִיב הָאוֹיֵב סוּלְלוֹת וּבְרִכּוֹת,
עַל כָּל הָרְחוּבוֹת שָׁמָּה וְשִׁעְרוּרָה,
גַּם דָּם הַלּוֹחֲמִים עַל הַמְּצֻבּוֹת;
בֵּת יְרוּשָׁלַיִם גּוֹלָה וְגַם סוּרָה,
לְקַחָה כַּפְלַיִם נְאֻצוֹת וְתוֹכְחוֹת —
הִיא, גַּם בֵּית קְדוֹשָׁה הִיא לַמְדוּרָה,
בְּהִתָּה כָּל עֵינַי, נָסוּ כָּל לַחוֹת.

חֲצִי חֶמֶת עָלְיוֹן נִחְתּוּ עַד בְּלָה
בְּגוֹיֹת הַיּוֹנָה, מְעוֹנְתָה שְׂדָדָה,
הָרִיק אֲשַׁפְתּוּ בְּדָם מְגוֹלָלָה,
לְשַׁלַּח סְבִיב בְּעֵתָה וְחֶרֶדָה;
תֵּצֵבֵב הַקְרִיָּה כְּאִשָּׁה מְשַׁפְּלָה,
הִיתָה לְבִתָּה, מְאוֹיֵב נִלְבְּדָה,
אֵין מִי יִנְחֵם בְּמִצְנֻקַת בְּהִלָּה,
אֵין מְשִׁיב נֶפֶשׁ יַעֲמוֹד מִעֲמָדָה. —

*) השיר הזה נדפס בסוף כפר ירשלימה, מידורי המליץ
המנוח מו"ה מענדל ב"י שטערן ז"ל, עם העתקת
המליץ מו"ה מאיר הלוי לעשערים ז"ל.

לפני החומות שר צבא הרומים
טיטוס הקיסר ונאין בנאצות ;
”מזבחות היכלם ארמזם פהדומים
”גם בית תפארתם אעשה לפרצות ;
”לעם קשה הענף לא אתן שלומים,
”קש נדף יהיו סביב בפרצות,
”אשבית עין זכרם בכשיל וקרדומים,
”לדור דורים יהיו כתועבות משקצות.”

גם על החומות ריבות ילינו,
בין אנשי הלוחמים פריצים ופרושים ;
חרפות האויב כלם יאזינו,
אשר סביבות העיר פארבה נטושים ;
לשלום ייעצו הפרושים הזקינה,
ובאזור מלחמה הפריצים לבושים,
אלה ישמאלו ואלה יימינו,
ואלה באלה יתנעשו המושים.

”גלכה לרומים, אולי יחוסו
נשינו וטפינו” — אלה ייעצו ;
”הסו מלדבר! ברית אל תכרותי,
נלחמה עדי מנת” — אלה ינצו ;
”פואבי ערב גרם יפרוסי,
”לעניי הצאן בעדר נקבצו,
”בן אלה הרומים קדקד ירמוסו,
”לכל עמי תבל, בשלום ירבצו.”

בְּכֹאֵב לֵב יִשְׁמַע הַמֵּת הַדְּבָרִים
רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי מְרַחֵם;
אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּא, סָגְרוּ הַשְּׁעָרִים,
יִדְקְרוּ לְכֹל יוֹצֵא אִנְשֵׁי הַלְחָם.
וַיְצַו לְתַלְמִידָיו: "בֵּן תַּעֲשׂוּ נְעָרִים,
"צַפּוֹן בְּאֶרֶז שְׂאוֹנֵי עַל שְׁכֵם,
"אַל מַהוּיֵן לְעִיר, לְאַחַד הַקְּבָרִים,
"תֹּאמְרוּ כִּי מֵתֵי מִרְעֵבוֹן לָחֵם."

"שְׂאוֹנֵי לְשָׂר רֹמְיוֹם, שְׁלוֹם לּוֹ אֲדַבֵּר,
אִם גַּם יִיעָצוּ אֱלֹה לְמַלְחָמָה;
"הִהוּ! שׂוֹא יַעֲפִילוּ חֵיל הַתְּנַבֵּר,
"הֲגַם יִשְׁפּוּכוּ דָמָם לְאֲדָמָה;
"צִוּה מֵאֵת יְיָ אֹזֵן עֵז לְשִׁבְרָה,
"שִׁעֲטַת הָעֲלִיזִים לְהַפּוֹךְ לְדִמְיָה,
"אֲחִינֹן לְמַעַן יְחוּס אוֹיֵב מִתְּעֵבֵר,
"נִשְׁבַּע בְּקִרְי אֶף, לְהַכְרִית כֹּל נִשְׁמָה."

שׁוֹמְרֵי הַחֹמוֹת, נוֹשְׂאֵי הַרְמָחַי
יִרְאוּ בְּתַמְהוֹן סֶדֶד הַתַּלְמִידִים,
עֲטוּ יָם בְּאֲבָלִים, בְּכִי נְאֻנְחִים,
סָבִיב לְאֶרֶז נוֹשְׂאִים לְפִידִים,
"עֲמְדוּ, גַּם עֲמֹדָה נַחֲפָשָׁה בְּשִׁלְחִים
מִצַּפּוֹן הָאֶרֶז, כְּדַבֵּר הַפְּקִידִים!"
"הֲתִדְקְרוּ מוֹרִינֵנוּ לְבוֹשׁ תַּכְרִיכִים?"
חֲשׂוֹמְרִים יִפְגּוּ יַעֲמְדוּ מִרְעֵדִים.

למחנה הרומים באשר וגשו
יורידו הארון מעל שכמיהם
לשלום הקיסר טיטוס ידרשו
ובן זכאי מורם, בראשם לפניהם,
"אויבך בשית וכלימה ולבשו"
אפים יקרו ויכרעו ברביהם;
"מבצרי ירושלים שברו רפשו"
"רחם בחסדך על בניהם וגשיהם".

"לא אשאל המלה בעד לוחמים החלוצים,
"גשבעו להלחם בעד אלהיהם;
"ולחמו לבל יהיה היכלם לשקוצים,
"למען לא ישמאו האויבים קדשיהם;
"וגם לא יצמחו על מזבחותם נעצוצים,
"אלה כבר חרפו לתרב הייהם;
"אך בניהם הנקיים, בנדיים נפוצים,
"רחמם בחסדך עם אמותיהם!"

"ידי לדורשים, בחסד תמיד פתוחה"
ענה הקיסר ברוחו הרמה,
"טוב עשו כי למלאך השלום בחרוה,
"הרומי לא יהרוג הטף במלחמה;
"בעת שלום יעצת, והמה סקלוך;
"אמנם נשבעתי להכרית כל נשמה;
"אתה הזקן לך, תהיה במנוחה,
"בחר לך מקום שבתך בארץ השממה".

"הַרְבֵּה לֹא אֲשַׁאל מִחֶסֶדְךָ אֲדוֹנָי!"
עָנָה בֶּן זַפְאִי וַיִּקְוֶה בְּרָפִים;
"אִם תַּעֲשֶׂה לִי חֶסֶד, עֲשֵׂה נָא רְצוֹנִי,
"אֲשׁוּב בְּעִיר יְבֻנָּה, מְקוֹם גַּחְלֵי מַיִם;
"אֲלַמֵּד שָׁם הַנְּעָרִים, בְּשֹׁבֶת תַּחֲכַמּוֹנִי,
"שֵׁם יִרְבְּצוֹן עַמּוּדֵי כְּצֹאן בֵּין מִשְׁפָּתָיִם;
"בְּאַרְצֵי הַשְּׂמֹמָה, מְלֵא עֲמָל וְעוֹנֵי;
"בְּבֵתִי מִדְּרָשִׁי, לִי יִסּוּ אֲזֻנִים."

וּכְלוּעַג לָפְתִי עַל מַעֲשֵׂה שְׂגֵעוֹנֵי
עָנָה הַקִּיסָר: "יַעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ;
וּבֵן דִּבְר לְבֵן זַפְאִי בְּלַעְגֵי הַגִּיּוֹנוֹ;
"לִמֵּד שָׁם הַנְּעָרִים בְּאִמְרֵי לְשׁוֹנְךָ";
אוֹיְבֶךָ יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַע בְּגֹאוֹ נוֹ,
כִּי חֹזֵק בְּפִי לַעֲגוֹ מוֹסֵרוֹת מְכֻנְךָ;
בְּקֶשׁ לְהַשְׁמִידֶךָ וְלֹא יָדַע בְּזוֹרוֹנוֹ,
כִּי מִיְבֻנָּה תִתְחַדֵּשׁ פְּלִטַת הַמּוֹנֶךָ.

מִבֵּתִי מִדְּרָשִׁי עִיר יְבֻנָּה הַצְּעִירָה
נִבְנְהָ מִחֶדָּשׁ, בֵּית יְהוּדָה לְדוֹר הַדּוֹר;
זָרַח אוֹר עוֹלָם, יִצְאָה הַצְּפִירָה
עַל פְּלִיטַת יִשְׂרָאֵל, מִפִּי הַמּוֹרִים.
הַרְוִימִים וְקִיסְרֵיהֶם הִסְרוּ מִגְּבֻרָה,
לְנֶצַח תָּם זְכָרָם, בְּנִטְפֵי צְנוּרִים,
וְלִבְל עַמִּי תִבֵּל עוֹר הַיּוֹם מֵאַרְזָה
תּוֹרַת הַיְהוּדִים, מְרַדְּפִים מִמּוֹרוֹרִים.

אמר יביעו המורים לתלמידים,
ולדברי הזמנים הנערים יוסיפו,
תלמידי בן זבאי עוד היום בלמידים,
באלפים שנה, אור שמנם ירעיפו,
ואם גם נרדפו ולכבוד עתידים,
לא המירו תורתם ולא החליפו;
דבקו באלוהיהם, פתילים בצמידים,
אם גם רודפיהם חרבותם הניפו.

הסירי בגדי אלמנותך ירושלים,
לא תשבי בתל עולם, שבוייה שוממה,
מורי תורתך, בלי עצלתים,
בכל יום ילבישוך עדני מרגמה;
בניך הנפוצים בכל ירקותים,
לא יישנו שנת מות, רק תנומת תרדמה,
גם משה אשר הוציא עמך ממצרים,
לא ידע איש קבורתו הרוממה.
"יונה תמצא קנה, ושועל מערתו,
כל אדם ביתו, ויהודה רק קבר"
בן שר מליץ אחד בנעים זמרתו; *
לא נערה רוח אל על זה הנבר,
כי עוד יהודה חי, רק יישן את שנתו,
גם יהיה לעולמים, בנשר יעל אבר;
כספה בוער ולא אכל, יאיר לעמתו,
ולא יאבדו תקוה, תוחלת וסברה.

בת יהודה! העמים לנחלך ישמחה
ובכל זאת תזמרו נגינות שיריך.
ואם בבתי תבלתם בפם ישמחה
זמירות דוד וביעו אמרי נביאוך;
אם חקמותיהם יחד נסרחו.
ילמדו בינה מספרי תדשוך.
בעת כל גווי תבל לשונם ישבחו.
ילמדו את בנייהם שפת שיריךך.

תנו פונה לדמע יושבים בכלא!
ומלבכם התקנה לעולם אל תסירו;
"עוד יבואו ימים טובים מאלה"
בן גם מליצי כל העמים ישירו.
נחיש גאלתכם, אל עושה פלא.
ואז בוכבי נשפיקם כשמש יצהירו.
אמץ לב העמים ותחלתם תלא.
ואתם שדי חחרות בדרמכם תגורו.—

על מדורות העצים עלו בזמירות,
בעתים עברו, אבותינו הנדבאים,
ימצה עוד היום, המנו על הקירות,
תחת עול העמים עוד נהגה נבאים;
בעת יחנו בנינו מול פי החירות,
קול רנה ישמע, באהלי הבכאים,
יהי מספח חרולים על מפתני הפירות,
ותודה וגם זמרה בבתי הפלאים.—

גִּאֲלָנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב! נְבוֹצִים עָלֵי אֲדָמוֹת,
בְּכָל יוֹם נִתְפַלֵּל! זְכוֹר בְּרִיתְךָ עִמָּנוּ;
לִפְנֵי גּוֹזְלֵינוּ פְּשׁוֹת נְאֻלְמוֹת,
רֹעֵנוּ בַשָּׁמַיִם אֶל תַּעֲזוֹב אֹתָנוּ.
בְּמִצְוַת הָעֵתִים לָנוּ לְנִחָמוֹת,
דַּבְּרֵי נְבִיאֶיךָ לְעוֹלָם נְאֻמָּנוּ;
יָבוֹא יוֹם קָצֵיר אֲלֻמוֹתֵינוּ קָמוֹת
וְכָל הָרְבוּתֵינוּ עַל תֵּלֶן יִבְנוּ.

הקורא הנכבד! בהבחיני היום הטורים האלה אשר כתבתי לפני עשרים שנה לחסם לבית הדפוס, יתר לבי בקרבי ותחסי ארגז, בזכרי ימי הלה ועתה המלוכה, אשר יעברו עתה על אחינו הנדכאים, צלחן רוסיא וכל ארלות הכנענים (סלאווין) כאשר יספרו לנו העלים המגידים חדשות. — לקול שמועות החדרה אין לנו רק להסתכל: יגואלנו קדוש יעקב זכור בריתך עמנו, רוענו בשמים אל סעזוב ארצנו. — ולאחינו הנחונים בלה באונה רק לנחמה דברי נביאינו הקדושים: יבוא "רום קליר" אלנו ותינו קמות, וכל הרבותינו על תלן יבנו. — וגם וי לא, יאויין בלב חמים, כי רוענו בשמים לא יעזוב שיו אשר בחר לעם קדשו הנפולים עלי אדמות, בשנובו הנשורה העונה כי ונלכות ספר אשר נמש נגרשו אבותינו לפני ארבע ונאות שנה, יעבירו עתה קול בארלם "סתרו שערין ויבוא גוי לדיק שוור אנוכיס". —

לכן כל איש המשכיל בעין בוחנה על מרולת העתים ונענותיהם יתענג בשנובו כי גלות החיל אשר נתגרשה ע"י הכנענים (סלאווין, כדברי המפרשים) יקבלו צורעות פחותה וכלב אהבה עתה הקסרדיס, כנבואת החוזה עובדיה (סוקו כ') ויאויין בלב עמון כי יתקיימו ג"כ שאר דברי הנביא הזה: "ועלו מושיעים וגו' והיתה לדי הנלוכה" (שם) ונשרט בשנובו כי "ונחן ספר אלפאנס יר"ה שלח אחר אנשיו הגדולים להגיד חודשו וקריאת יישר כהן, לדבר דוכו הדשן המפואר דר' יעל ליעקב ל"ו על דרשנו אשר דרש לעדתו בענין זה בקריה הנלוכה וינאל, והחלו ככל להקיים דברי הנביא ישעיה (נ"ע כ"ג) והביאו בניך בחן, והיו ונלכיס אומניך וגו'.

אשרי הנחכה! יתבררו ויתלכנו וילרפו רבים, חרבה העמנו והמשכילים יזירו כזה חרקה ונלריקי הכנים כרופנים לעולם ועד. —
בדאפעמט, פונגרש העיר שדה יער י' תמוז תרנ"א לפ"ק.
אל תעזבני אדוני! לפ"ק.
המחבר.

כל הקרבנות בשלים והתורה אינה בשלה"

לכן בהשלימי ספרי זה אודה לאל עליון גומר על י, אשר אמץ את ידי לגמור הדפסת
על י, ואגיש ב"ב תודה לבני להשר הלדיק הטפסר הנורווס, הנפורסם בכל קלוי ארץ,

SIR MOSES MONTEFIORE BART.

בעיר ראונסגאטע בארץ אנגילה,

אשר תמכני ביינין לדקו להוליא ספרי לאור. לו דמיה תהלה, כגדלתו כן ענותו, ולכן מאן כי
אשים שם כבודו צראש ספרי ומוכתבי אשר ערכתו לו בענין זה, נדפס בנקוס אחר
ואתן ב"כ

ברכת תודה

להגביר הנעלה והמרומם **Wilhelm Ritter v. Guttman**
אחד המיוחד בין ראשי העדה בעיר המלוכה ווינא יע"א

איש ערוצ שונך, וכשונך כן אשה,
חתן צמולא יד לכל מנקש עזרתך,
גם לי מעובך השפעת עשה,
להדפסת ספרי תוכתני נדבתך. —

קח נא תודתי, הייה תלמידך,
בעיר מולדתך לפני ארבעים שנה;
אחת בקשתי היה נא ידריך,
כאשר אהבתיך בלב ונפש נאמנה. —

אשה ואחריך, בני אשה אלמנה,
צירחה אל גדלתם, לבכס לב תמים;
מכור העוני ילאחס לרננה,
מזופת התנוסקו לדורכם כל הימים. —

חלי יעשו כמוכס קליני עמנו,
ולא ישב המליץ עוד שומם וכרדס;
בל עקב ששם ישומו אויבינו,
ומעמי שפס קדש יתנו את כרדס. —

אחלי לתקן טעותי הרפוב הנרשמים פה.

צד	23	שורה	15	ע"ל	אוחזו
צד	123	שורה	13	צ"ע	נגלה
"	127	"	"	"	שבל
"	135	"	3	"	ולבו
"	"	"	1	"	אויב
"	136	"	13	"	הדלו
"	137	"	4	"	אל
"	138	"	4	"	ארץ
"	142	"	9	"	לעג
"	149	"	6	"	משקבון
"	152	"	10	"	בעת
"	158	"	7	"	הקהודי
"	161	"	7	"	לקנען
"	164	"	"	"	צחת
"	170	"	9	"	שאוני
"	"	"	17	"	הרמחים
"	"	"	19	"	עטופים
"	"	"	"	"	השוקרים
"	172	"	"	"	מדרשי
"	173	"	10	"	הוציא
"	175	"	13	"	האלני
"	"	"	6	"	כנר
"	"	"	3	"	ככוכבים
"	25	"	2	"	חלב
"	33	"	5	"	התיו
"	40	"	10	"	קספר
"	41	"	10	"	הזקים
"	51	"	11	"	שופרות
"	61	"	3	"	המשוטט
"	61	"	5	"	המלמד
"	69	"	5	"	עורקידם
"	72	"	6	"	הדרה
"	76	"	4	"	מטריחים
"	78	"	2	"	לבית
"	98	"	6	"	לענות
"	102	"	5	"	אולם
"	111	"	14	"	פרהף
"	115	"	1	"	אבותיו
"	118	"	8	"	בארץ
"	120	"	3	"	המגני
"	"	"	6	"	בד
"	123	"	10	"	להושיע
"	"	"	13	"	אשרף
"	"	"	"	"	ראש

